

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Pranciškus MISERICORDIAE VULTUS Bulė dėl Gailestingumo ypatingojo jubiliejaus paskelbimo	2
--	---

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus VAIKAI YRA ŽMONIJOS TURTAS	11
VAIKAI NĖRA KLAIDA	12
DIEVO PAVEIKSLAS: VYRAS IR MOTERIS	13

Homilijos

MEILĖS SLĖPINYS / Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (Devintinės) (B)	14
DIEVO KARALYSTĖS SĖKLA / 11 eilinis sekmadienis (B)	15
PAŽADINK TIKĖJIMĄ! / 12 eilinis sekmadienis (B)	16
TIKĖJIMO NEŠAMA VILTIS IR JĖGA / 13 eilinis sekmadienis (B)	17
TIKĖJIMO DRAMA / 14 eilinis sekmadienis (B)	18

Katechezės šeimoms

KATECHEZĖS PASAULIO ŠEIMŲ SUSITIKIMUI FILADELFIJOJE PASIRENGTI (IX–X)	20
--	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	25
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	26
Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija	27
Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas	29
Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas	30
Panevėžio vyskupijos kunigų konferencija	30
Susitikimas su kunigų artimaisiais	31
Gyvybės dienos minėjimas	32
Žiniasklaidos darbuotojų susitikimas Birštone	33
Atvirų durų diena vienuolynuose	34
Viešnage nunciatūroje	35
Palaimintojo Mykolo Giedraičio diena	36

Popiežius Pranciškus

MISERICORDIAE VULTUS

BULĖ DĖL GAILESTINGUMO YPATINGOJO JUBILIEJAUS PASKELBIMO

PRANCIŠKUS,
ROMOS VYSKUPAS,
VISŲ TARNŲ TARNAS,
VISIEMS SKAITANTIESIEMS ŠĮ LAIŠKĄ
MALONĖ, GAILESTINGUMAS IR RAMYBĖ

1. Jėzus Kristus yra Tėvo gailestingumo veidas. Šie žodžiai gali būti geras krikščionių tikėjimo slėpinio apibendrinimas. Jėzujė iš Nazareto Tėvo gailestingumas tapo gyvas bei regimas ir pasiekė savo aukščiausiąjį tašką. Dievas, „apstus gailestingumo“ (Ef 2, 4) ir apsireiškęs Mozei kaip „gailestingas ir maloningas Dievas, lėtas pykti, kupinas gerumo ir ištikimybės“ (Iš 34, 6), niekada nepaliovė leidęs pažinti savo dieviškąją prigimtį istorijoje įvairiais būdais bei laikais. Bet, „atėjus laiko pilnatvei“ (Gal 4, 4), jis pagal savo išganymo planą atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš Mergelės Marijos, kad galutinai apreikštų mums savo meilę. Kas mato jį, tas mato Tėvą (plg. Jn 14, 9). Būtent Jėzus iš Nazareto savo žodžiais, darbais bei visu savo asmeniu (1) apreiškia Dievo gailestingumą.

2. Šis gailestingumo slėpinys nuolat apmąstytinas iš naujo. Jis yra džiaugsmo, giedrumo ir ramybės versmė. Jis yra mūsų išganymo sąlyga. Gailestingumas – šiuo žodžiu apreiškiamas Švenčiausiosios Trejybės slėpinys. Gailestingumas yra galutinis ir aukščiausias aktas, kuriuo Dievas mus pasitinka. Gailestingumas yra pamatinis įstatymas, glūdintis širdyje kiekvieno žmogaus, nuoširdžiai žvelgiančio į savo gyvenimo kelyje sutinkamų brolių bei seserų akis. Gailestingumas yra Dievą ir žmogų suvienijantis kelias, nes atveria širdį vilčiais, kad esame visada mylimi, nepaisant mūsų nuodėmingumo.

3. Būna akimirku, kai esame pašaukiami ypatingiau nukreipti žvilgsnį į gailestingumą ir patys tapti veiksmingais Tėvo veikimo ženklais. Kaip tik todėl paskelbiau *Ypatingąjį gailestingumo jubiliejų*. Tai turėtų būti Bažnyčiai malonės metas ir padėti padaryti tikinčiųjų liudijimą stipresnį bei veiksmingesnį.

Šventieji metai prasidės 2015 m. gruodžio 8-ąją, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną. Ši liturginė šventė atkreipia dėmesį į tai, kaip Dievas veikė nuo mūsų istorijos pradžios. Adomui ir Ievai nuodėmingai nupuolus, Dievas napanoro palikti žmonijos vienos ir atiduoti blogiui. Todėl jis sumanė ir panoro žmogaus Atpirkėjo motina išrinkti Mariją, šventą ir nekaltą meilėję (plg. Ef 1, 4). Į sunkią nuodėmę Dievas atsakė apšči

gailestingumu. Gailestingumas visada pranoksta nuodėmės mastą ir niekas negali apriboti atleidžiančios Dievo meilės. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną man teks džiaugsmas atverti Šventąsias duris. Šia proga jos bus *Gailestingumo durys*, ir kiekvienas, kuris žengs pro šias duris, patirs paguodžiančio, atleidžiančio ir viltį įkvepiančio Dievo meilę.

Kitą, trečiąjį advento, sekmadienį Šventosios durys bus atvertos Romos katedroje, Laterano Šv. Jono bazilikoje. Paskui paeiliui Šventosios durys atsivers ir kitose Romos popiežiškiosiose bazilikose. Taip pat nustačiau, kad tą patį sekmadienį *Gailestingumo durys* būtų atvertos visiems Šventiesiems metams kiekvienoje dalinėje Bažnyčioje – katedroje, kuri visiems tikintiesiems yra visų vyskupijos bažnyčių motina, arba konkatedroje, arba kurioje nors ypač reikšmingoje bažnyčioje. Vietinis vyskupas turėtų nuspręsti, ar tokias duris atverti ir piligriminėse šventovėse, į kurias atvyksta daug maldininkų. Tokiose šventose vietose daugelį piligrimų palyti malonė, atverianti jiems kelią į atsivertimą. Vadinasi, kiekviena dalinė Bažnyčia yra tiesiogiai įtraukta išgyventi šiuos Šventuosius metus kaip ypatingą malonės ir dvasinio atsinaujinimo laiką. Todėl šis jubiliejus bus švenčiamas ir Romoje, ir dalinėse Bažnyčiose, kaip regimas visos Bažnyčios bendrystės ženklas.

4. Gruodžio 8-ąją pradžios data parinkau todėl, kad ši diena naujausioje Bažnyčios istorijoje labai reikšminga. Šventąsias duris atversiu praėjus lygiai penkiasdešimčiai metų nuo Vatikano II Susirinkimo pabaigos. Bažnyčia jaučia poreikį išlaikyti šio įvykio atminimą gyvą. Tą akimirką prasidėjo naujas jos kelias istorijoje. Susirinkimo tėvai stipriai – kaip tikrą Dvasios dvelksmą – pajuto būtinybę savo meto žmonėms suprantačiau kalbėti apie Dievą. Sienos, pernelę ilgą paverstosios Bažnyčią privilegijuota tvirtovė, buvo nuverstos ir atėjo metas naujaip skelbti Evangeliją. Prasidėjo naujas nuolatinės evangelizacijos etapas. Visiems tikintiesiems iš naujo teko pareiga karščiau ir įtikinamiau liudyti savo tikėjimą. Bažnyčia pajuto atsakomybę būti pasaulyje gyvu Tėvo meilės ženklu.

Į galvą ateina Susirinkimą pradėdant šventojo Jono XXIII ištarti reikšmingi žodžiai, kuriais popiežius nurodė Susirinkimo kryptį: „Šiandien Kristaus Sužadėtinė mieliau norėtų taikyti ne griežtumo ginklus, bet gailestingumo vaistus. <...> Katalikų Bažnyčia, šiame visuotiniame Susirinkime laikydama aukštai iškėlusį katalikiškosios tikėjimo tiesos deglį, trokšta pasirodyti esanti visus labai mylinti, gera, kantri, gailestingumo ir gerumo nuo jos atsisiskyrusiems vaikams kupina motina“ (2). Užbaigdamas Susirinkimą panašiai kalbėjo ir palaimintasis Paulius VI: „Veikiau norėtume pabrėžti, kad šio mūsų Susirinkimo

religija pirmiausia buvo gailėstingoji meilė <...>. Susirinkimo dvasingumo paradigma tapo senas pasakojimas apie samarietį. <...> Iš šio Susirinkimo šiuolaikinio žmogaus pasaulio link plūstelėjo meilės ir susižavėjimo banga. Klaidos, žinoma, buvo pasmerktos, nes meilė to reikalauja ne mažiau nei tiesa, tačiau asmenų atžvilgiu būta tik išpėjimo, pagarbos ir meilės. Vietoje slegiančių diagnozių siūlytos gydamosios priemonės; vietoje niūrių prognozių Susirinkimas šiuolaikiniam pasauliui siuntė pasitikėjimo kupinas žinias. Ne tik paisyta jo vertybių, bet ir į jas buvo pagarbiai atsižvelgta, jo pastangos patvirtintos, siekiai apvalyti ir palaiminti. <...> Norėtume pabrėžti ir dar vieną dalyką: viso turtingo mokymo tikslas tėra vienas – tarnauti žmogui, kad ir kokio būvio jis būtų, kad ir kokios negalios jį kamuotų, kad ir kokių poreikių jis turėtų“ (3).

Pro Šventąsias duris įeisime kupini dėkingumo už tai, ką Bažnyčia gavo, ir jausdami atsakomybę dėl mūsų laukiančios užduoties. Žengsime visiškai pasitikėdami, kad mus lydi prisikėlusio Viešpaties, ir toliau palaikančio mus mūsų kelionėje, jėga. Šventoji Dvasia, kreipianti tikinčiųjų žingsnius į bendradarbiavimą su Kristaus įvykdytu išganymo darbu, tegu Dievo tautą globoja bei palaiko padėdama jai apmąstyti gailėstingumo veidą (4).

5. Jubiliejaus metai pasibaigs 2016 m. lapkričio 20-ąją, per Kristaus Karaliaus liturginę iškilnę. Užverdami tą dieną Šventąsias duris, būsime kupini dėkingumo Švenčiausiajai Trejybei už tai, kad ji mums dovanojo tokį ypatingą malonės metą. Tada Bažnyčios gyvenimą, visą žmoniją ir neišmatuojamą kosmosą patikėsime Viešpačiui Kristui, prašydami jo išlieti savo gailėstingumą kaip ryto rasą, kad visi artimiausioje ateityje imtųsi kurti vaisingą istoriją. Labai trokštu, kad ateinantys metai būtų persmelkti gailėstingumo mums artinantis prie kiekvieno žmogaus ir nešant jam Dievo gerumą ir švelnumą! Visus, tikinčiuosius ir toli esančiuosius, tepasiekia kvapnūs gailėstingumo aliejus kaip Dievo Karalystės, jau esančios tarp mūsų, ženklas.

6. „Dievui būdinga rodyti gailėstingumą, būtent juo reiškiasi jo visagalybė“ (5). Šie šventojo Tomo Akviniečio žodžiai liudija, kad dieviškasis gailėstingumas yra ne silpnumo ženklas, bet Dievo visagalybės savybė. Kaip tik todėl liturgijoje viena seniausių pradžių maldų meldžiamės tardami: „Dieve, tu savo visagalybę labiausiai parodai pasigailėdamas ir atleisdamas“ (6). Dievas žmonijos istorijoje visados bus artimas, besirūpinantis, šventas ir gailėstingas.

Senajame Testamente Dievo prigimtis dažnai nusakoma žodžiais „kantrus ir gailėstingas“. Jo gailėstingumas konkrečiai reiškiasi gausybe darbų išganymo istorijoje,

kur jo gerumas galiausiai paima viršų prieš bausmę bei griovimą. Ypač psalmėse išnyra šis didingas dieviškasis veikimas: „Jis tas, kuris atleidžia visas tavo nuodėmes ir išgydo visas tavo ligas, jis tas, kuris atperka tavo gyvastį iš Duobės ir apsupa tave meile ir gailėstingumu“ (Ps 103, 3–4). Dar aiškiau konkretūs gailėstingumo ženklai paliudijami kitoje psalmėje: jis „gina nuskriaustųjų teises, alkaniems parūpina duonos. Viešpats išlaisvina kalinius, Viešpats atveria akis akliesiems, Viešpats pakelia gyvenimo palaužtuosius, Viešpats myli teisiuosius. Viešpats saugo ateivius, padeda našlaičiui ir našlei, bet suvingiuoja nedorėlių kelią“ (Ps 146, 7–9). Ir dar viena psalmininko ištara: „Jis gydo sužeistas širdis ir aptvarsto jų žaizdas. <...> Viešpats duoda drąsos kukliesiems, – nedorėlius nubloškia į dulkes“ (Ps 147, 3. 6). Apibendrinami galėtume pasakyti – Dievo gailėstingumas yra ne abstrakti idėja, bet konkreti tikrovė, per kurią jis apreiškia savo meilę, panašią į meilę tėvo ir motinos, kuriems labai rūpi jų vaikas. Tai tikrai stipri meilė. Ji kyla iš pačių gelmių kaip natūralus švelnumo ir atjautos, atleidimo ir atleidimo kupinas jausmas.

7. „Nes jo gailėstingumas amžinas“: šis priegiesmis nuskamba po kiekvienos 136-osios psalmės, kurioje pasakojama Dievo apreiškimo istorija, eilutės. Gailėstingumo galia visi Senojo Testamento įvykiai kupini gilių išganomosios reikšmės. Gailėstingumas Dievo santykio su Izraeliu istoriją paverčia išganymo istorija. Psalmėje nuolat kartojant: „nes jo gailėstingumas amžinas“, tartum norima pralaužti erdvės ir laiko ratą visa įkeliant į amžiną meilės slėpinį. Tarsi norima pasakyti, kad ne tik istorijoje, bet ir amžinybėje žmogų visada lydės gailėstingas Tėvo žvilgsnis. Todėl neatsitiktinai Izraelio tauta šią psalmę, „Didįjį Hallel“, įtraukė į savo svarbiausių švenčių liturgiją.

Šia gailėstingumo psalme prieš savo kančią meldėsi pats Jėzus. Tai liudija evangelistas Matas pasakodamas, kaip, „pagiedoję himną“ (Mt 26, 30), Jėzus ir mokiniai išėjo į Alyvų kalną. Įsteigdamas Eucharistiją kaip amžiną savo paties ir savo Velykų atminimą, jis šį aukščiausią apreiškimo aktą simboliškai įkėlė į gailėstingumo šviesą. Tame pačiame gailėstingumo horizonte Jėzus išgyveno savo kančią ir mirtį, visiškai suvokdamas didį meilės slėpinį, turėjusį įvykti ant kryžiaus. Žinant, kad pats Jėzus meldėsi šia psalme, ji mums, krikščionims, tampa dar svarbesnė ir įpareigoja mus įtraukti šį priegiesmį į mūsų kasdienę garbinimo maldą: „Nes jo gailėstingumas amžinas!“

8. Žvelgdami į Jėzų ir jo gailėstingąją meilę, regime Švenčiausiosios Trejybės meilę. Užduotis, Jėzaus gauta iš Tėvo, buvo pilnatviškai apreikšti Dievo meilės slėpinį. „Dievas yra meilė“ (1 Jn 4, 8. 16), – pirmą ir vienintelį

kartą visame Šventajame Rašte patvirtina evangelistas Jonas. Ši meilė tapo regima bei apčiuopiama visame Jėzaus gyvenime. Jo asmuo yra ne kas kita, kaip meilė, save neatlyginamai dovanojanti meilė. Jo santykiai su jį supančiais žmonėmis yra unikalūs ir nepakartojami. Jo ženklai, daromi pirmiausia susidūrus su nusidėjėliais, vargšais, išstumtaisiais, ligoniais bei kenčiančiaisiais, yra gailestingumo mokymas. Viskas jame byloja apie gailestingumą ir atjautą.

Pamatęs, kad daugelis paskui jį sekusių žmonių yra suvargę ir išsekę, pasimetę ir be piemens, Jėzus giliai širdyje pajuto jiems atjautą (plg. *Mt 9, 36*). Šios atjaučiančios meilės galia jis gydė jam atnešamus ligonius (plg. *Mt 14, 14*) ir keliais duonos kepalukais bei keliomis žuvimis pasotino minią (plg. *Mt 15, 37*). Visomis šiomis aplinkybėmis Jėzų veikti skatino tik gailestingumas, leidęs perskaityti sutiktųjų širdis ir atsiliepti į jų tikriausius poreikius. Sutikęs Naino našlę, nešusią į kapą savo vienintelį sūnų, jis taip stipriai pajuto begalinį sūnų apver kiančios motinos sielvartą, kad šį prikėlė iš numirusių ir grąžino jai (plg. *Lk 7, 15*). Išlaisvintam Gerazos apsėstajam skyrė šią užduotį: „Eik namo pas saviškius ir papasakok, kokių nuostabių dalykų Viešpats tau padarė ir kaip tavęs pasigailėjo“ (*Mk 5, 19*). Gailestingumo kontekste pašaukiamas ir Matas. Eidamas pro muitinės stotį Jėzus pažvelgia į Matą. Jo žvilgsnis kupinas gailestingumo, atleidžiantis šio vyro nuodėmes. Įveikęs kitų mokinių prieštaravimą, jis išsirenka jį, nusidėjėlį ir muitininką, būti vienu iš Dvylikos. Šventasis Beda Garbingasis, komentuodamas šią Evangelijos vietą, parašė, kad Jėzus į Matą pažvelgė ir jį išsirinko gailestingąja meile: *miserando atque eligendo* (7). Šie žodžiai man padarė tokį įspūdį, kad juos pasirinkau savo šūkiu.

9. Palyginimuose apie gailestingumą Jėzus Dievo prigimtį atskleidžia kaip Tėvo, kuris niekada nenurimsta, kol atjauta bei gailestingumu neišsklaido nuodėmės ir nenugali atmetimo. Iš šių palyginimų geriausiai žinomi trys: apie paklydusią avį, apie pamestą drachmą ir apie tėvą bei du jo sūnus (*Lk 15, 1–32*). Šiuose palyginimuose pirmiausia pabrėžiamas Tėvo džiaugsmas atleidimo akimirka. Tai – Evangelijos ir mūsų tikėjimo šerdis, nes gailestingumas pateikiamas kaip visa nugalinti, širdį meilės pripildanti ir atleidimu paguodžianti jėga.

Dar viename palyginime mes pamokomi krikščioniškosios gyvensenos. Paklaustas Petro, kiek kartų reikia atleisti, Jėzus atsako: „Aš nesakau tau – iki septynių, bet iki septyniasdešimt septynių kartų“ (*Mt 18, 22*) ir priduria prie to palyginimą apie „beširdį tarną“. Savo valdovui turėjęs grąžinti didelę sumą skolininkas puola ant kelių, ir valdovas dovanoja jam skolą. Išsyk po to tas tarnas susitinka savo tarnybos draugą, skolingą jam keletą centų.

Draugas ant kelių irgi maldauja pasigailėti, bet tas nenusileidžia ir įmėsina jį į kalėjimą. Apie tai sužinojęs valdovas supyksta, liepia tarną pašaukti ir taria jam: „Argi nereikėjo ir tau pasigailėti savo draugo, kaip aš pasigailėjau tavęs?!“ (*Mt 18, 33*). Ir Jėzus pridūrė: „Taip ir mano dangiškasis Tėvas padarys jums, jeigu kiekvienas iš tikros širdies neatleisite savo broliui“ (*Mt 18, 35*).

Šis palyginimas yra labai pamokantis. Jėzus teigia, kad gailestingumas nėra vien Tėvo veikimas, bet ir tampa tikrų Dievo vaikų atpažinimo kriterijumi. Vadinasi, esame pašaukti praktikuoti gailestingumą, nes gailestingumas pirmiausia buvo parodytas mums patiems. Atleidimas už skriaudą tampa regimiausia gailestingosios meilės apraiška, o mums, krikščionims, imperatyvu, kurio negalime nepaisyti. Kaip sunku atrodo tiek kartų atleisti! Vis dėlto atleidimas yra įrankis, įduotas į mūsų trapias rankas širdies giedrumui pasiekti. Atsisakyti pagiežos, tūžmasties, smurto ir keršto yra laimingo gyvenimo sąlyga. Todėl klausykime apaštalo raginimo: „Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės!“ (*Ef 4, 26*). Ir pirmiausia įsiklausykime į Jėzaus, kuris gailestingumą padarė gyvenimo idealu ir mūsų tikėjimo įtikimumo kriterijumi, žodžius: „Palaiminti gailestingieji, nes jie susilauks gailestingumo“ (*Mt 5, 7*); tai palaiminimas, kuriuo šiais Šventaisiais metais turėtume ypač stropiai vadovautis.

Kaip matome, gailestingumas Šventajame Rašte yra svarbiausias žodis Dievo veikimui mūsų atžvilgiu nusakyti. Jis ne tik tikina mus mylės, bet ir padaro savo meilę regimą bei apčiuopiamą. Meilė išties niekada negali būti abstraktus žodis. Pačia savo prigimtimi ji yra konkreti – kasdienėje veikloje pasireiškiantys ketinimai, nuostatos ir elgsenos. Dievo gailestingumas yra jo atsakomybė už mus. Jis jaučiasi atsakingas, t. y. trokšta mums gėrio, nori matyti mus laimingus, kupinus džiaugsmo ir giedrumo. Tokiomis pačiomis bangomis turėtų skliti ir gailestingoji krikščionių meilė. Kaip myli Tėvas, taip myli ir jo vaikai. Kaip Jis yra gailestingas, lygiai taip ir mes pašaukti būti vienas kitam gailestingi.

10. Gailestingumas yra atraminė Bažnyčios gyvenimo sija. Visą jos pastoracinę veiklą turėtų gauti švelnumas tikintiesiems; ji negali skelbti ir liudyti pasauliui be gailestingumo. Bažnyčios įtikimumą lemia gailestinguma ir atjaučianti meilė. Bažnyčia gyvena „neišsenkamam troškimui siūlyti gailestingumą“ (8). Galbūt jau ilgokai buvome užmiršę rodyti gailestingumo kelią ir juo eiti. Viena vertus, pagunda visada reikalauti vien teisingumo privertė mus užmiršti, kad tai tėra tik pirmas žingsnis. Šis žingsnis būtinas ir neišvengiamas, tačiau Bažnyčia turi žengti toliau bei siekti aukštesnio ir reikšmingesnio tikslo. Kita vertus, liūdna regėti, kad

atleidimo patirtis mūsų kultūroje vis retesnė. Kartais atrodo, jog išnykęs net pats žodis. Bet neliudijant atleidimo telieka bergždžias, nevaisingas gyvenimas, primenantis gyvenimą nykioje dykumoje. Bažnyčiai vėl atėjo metas imti džiugiai skelbti atleidimą. Atėjo metas grįžti prie esminio dalyko ir užsikrauti savo brolių bei seserų silpnybes ir sunkumus. Atleidimas yra jėga, leidžianti prisikelti naujam gyvenimui ir įkvepianti drąsos viltingai žvelgti į ateitį.

11. Užmiršome didingą mokymą, šventojo Jono Pauliaus II išdėstytą jo antroje enciklikoje *Dives in misericordia*. Ji anuomet buvo paskelbta netikėtai ir daugelį nustebino dėl pasirinktos temos. Ypač norėčiau priminti dvi ištraukas. Iš pradžių šis šventasis popiežius pabrėžė, kad mūsų laikų kultūroje gailestingumo tema užmiršta: „Šiandienė mąstysena, turbūt labiau nei praeities žmonių, priešinasi Dievo gailestingumui, net mėgina pačią gailestingumo idėją išstumti iš gyvenimo ir išrauti iš žmogaus širdies. Pats žodis „gailestingumas“ bei jo sąvoka tarsi trikdo žmogų, kuris dėl mokslo ir technikos niekada iki tol negirdėtos plėtros tapo žemės viešpačiu, ją pajungė ir užvaldė (plg. *Pr* 1, 28). Toks „žemės užvaldymas“ – dažnai vienpusiškai ir paviršutiniškai suprantamas – jau nebepalieka vietos gailestingumui. <...> Todėl daugybė pavienių žmonių ir ištisos grupės, esant tokiai Bažnyčios ir pasaulio situacijai, gyvo tikėjimo vedami, beveik spontaniškai gręžiasi į Dievo gailestingumą“ (9).

Tada šventasis Jonas Paulius II pabrėžė primygtinį poreikį skelbti ir liudyti gailestingumą šiandieniam pasaulyje: „Mane skatina meilė žmogui ir viskam, kas žmogiška ir kas, daugelio mūsų amžininkų manymu, yra labai dideliame pavojuje. Kristaus slėpinys <...> mane įpareigoja skelbti gailestingumą kaip Kristaus slėpinyje apreikštą gailestingąją Dievo meilę. Kristaus slėpinys kviečia kreiptis į tajį gailestingumą, jo šauktis šiuo sunkiu ir neramiu Bažnyčios ir pasaulio istorijos tarpsniu“ (10). Šis jo mokymas šiandien kaip niekada aktualus ir šiais Šventaisiais metais vertas prisiminti. Iš naujo pasiklausykime jo žodžių: „Bažnyčia gyvena autentišką gyvenimą, išpažindama ir skelbdama gailestingumą – nuostabiausią Kūrėjo bei Atpirkėjo savybę, – ir vesdama žmones prie Išganytojo gailestingumo, kurį ji saugo ir dalija, versmių“ (11).

12. Bažnyčiai tenka užduotis skelbti Dievo gailestingumą, tvinksinčią Evangelijos širdį, kuri per ją turi pasiekti kiekvieno žmogaus širdį ir protą. Kristaus Sužadėtinė persiima Dievo Sūnaus, ateinančio pas visus be išimties, elgsena. Mūsų laikais, kai Bažnyčia yra išpareigojusi naujajai evangelizacijai, gailestingumo temą būtina iš naujo siūlyti su nauju užsidegimu ir atnaujinta pastoracija. Bažnyčiai ir jos skelbimo įtikimumui esmingai

svarbu, kad pirmiausia ji pati gyventų gailestingumu ir jį liudytų! Ji turėtų perteikti gailestingumą savo kalba bei veiksmais taip, kad jis išsiskverbtų į žmonių širdis ir paskatintų juos pasukti keliu, vedančiu pas Tėvą.

Pirmutinė Bažnyčios tiesa yra Kristaus meilė. Bažnyčia tampa šios meilės, vedančios iki atleidimo bei savęs dovanojimo, tarnaitė ir perteikėja žmonėms. Tad kur yra Bažnyčia, visur turi būti regimas Tėvo gailestingumas. Mūsų parapijose, bendruomenėse, organizacijose ir sąjūdžiuose, t. y. visur, kur yra krikščionys, kiekvienas turi atrasti gailestingumo oazes.

13. Šiais jubiliejaus metais gyvenkime pagal mūsų Viešpaties žodį: būdami *gailestingi kaip Tėvas*. Evangelistas, sakydamas: „Būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas“ (*Lk* 6, 36), perteikia Jėzaus mokymą. Tai – reikli, bet ir džiaugsmo bei ramybės sklidina gyvenimo programa. Šis Jėzaus imperatyvas skirtas visiems, kurie klauso jo balso (plg. *Lk* 6, 27). Norėdami gyventi gailestingumu, pirma turėtume išklausti į Dievo žodį. Tai reiškia, kad turėtume vėl atrasti tylos vertę, jog galėtume apmąstyti mums skirtą žodį. Tada bus įmanoma Dievo gailestingumą kontempliuoti bei persiimti juo kaip gyvenimu.

14. Ypatingas ženklas Šventaisiais metais yra *piligriminė kelionė*, nes ji simbolizuoja kiekvieno žmogaus per gyvenimą nueinamą kelią. Piligriminė kelionė yra pats gyvenimas, o žmogus – *viator*, piligrimas pakeičia į trokštamą tikslą. Panašiai ir norėdamas nukakti prie Šventųjų durų Romoje ar į kurią nors kitą vietovę kiekvienas pagal savo jėgas turi atlikti piligriminę kelionę. Ši turėtų rodyti, kad ir gailestingumas yra siektinas tikslas, reikalaujantis išipareigojimo ir aukos. Piligriminė kelionė turi skatinti atsiversti: žengdami pro Šventąsias duris, leidžiamės apkabinami Dievo gailestingumo ir išipareigojame būti gailestingi kitiems, kaip Tėvas yra gailestingas mums.

Viešpats Jėzus nurodo piligriminės kelionės etapus, per kuriuos galima pasiekti šį tikslą: „Neteiskite ir nebūsate teisiami; nesmerkite ir nebūsate pasmerkti; atleiskite, ir jums bus atleista. Duokite, ir jums bus duota; saiką gerą, prikimštą, sukratytą ir su kaupu jums atiduos į užantį. Kokiu saiku seikite, tokiu jums bus atseikėta“ (*Lk* 6, 37–38). Jis pirmiausia sako *neteisti* ir *nesmerkti*. Kas nenori užsitraukti Dievo teismo, tas neturi tapti savo brolio teisėju. Žmogus teisdamas visada žvelgia į paviršius, o Tėvas regi vidines gelmes. Kiek daug blogo pridaro žodžiai, įkvėpti pavydo! Netinkamas atsiliepimas apie brolių, kurio nėra šalia, prilygsta jo parodymui blogoje šviesoje, kenkimui jo reputacijai ir jo apkalbėjimui. Todėl neteisti ir nesmerkti pozityvia

prasme reiškia kiekviename asmenyje išžiūrėti gėrio ir neleisti, kad jis dėl mūsų riboto nuosprendžio bei įsitikinimo, jog viską žinome, nukentėtų. Tačiau, norint parodyti gailestingumą, to nepakanka. Jėzus taip pat ragina *atleisti* ir *save dovanoti*, būti atleidimo įrankiais, nes mes pirmi patyrėme Dievo atleidimą, ragina būti kilniadvasiais kitiems žinant, kad ir Dievas kilniadvasiškai rodo mums savo palankumą.

Tad Šventųjų metų „šūkis“ yra *būti gailestingiems kaip Tėvas*. Gailestingumu įrodoma, kaip stipriai Dievas mus myli. Jis atiduoda save mums amžiams kaip dovaną ir nieko mainais iš mūsų neprašo. Ateina į pagalbą, kai tik jo šaukiamės. Puiku, kad kasdienė Bažnyčios malda prasideda žodžiais: „Teikis mane gelbėti, Dieve!“ (Ps 70, 2). Pagalba, kurios prašome, jau yra pirmasis Dievo gailestingumo žingsnis mūsų atžvilgiu. Jis ateina mūsų išgelbėti iš mūsų silpnumo. O jo pagalbos esmė yra tai, kad jis mus paskatina priimti jo artumą. Palytėti jo gailestingumo, galime diena iš dienos būti gailestingi kitiems.

15. Šiais Šventaisiais metais galime patirti, ką reiškia atverti širdį visiems, kurie gyvena įvairiausiuose egzistenciniuose paribuose, neretai dramatiškai sukuriamuose paties šiuolaikinio pasaulio. Kiek daug mūsų pasaulyje yra keblių situacijų ir kiek daug kančios! Kiek daug žaizdų padaryta kūne tų, kurie neturi balso, nes dėl turtingųjų tautų abejingumo jų šauksmas nusilpo ar net apskritai nutilo. Šiais jubiliejaus metais Bažnyčia bus dar labiau pašaukta rūpintis šiomis žaizdomis, palengvinti jas paguodos aliejumi, aptvarstyti gailestingumu ir gydyti prideramu solidarumu bei dėmesingumu. Neįpulkime į žeminantį abejingumą, į dvasią nujautrinantį ir ką nors nauja atrasti trukdantį rutiniškumą, į griauinantį cinizmą. Išvyskime šio pasaulio vargus, gausybės brolių ir seserų, kurių orumas trypiamas, žaizdas, išgirskime jų pagalbos šauksmą ir atsiliepkime į jį. Paimkime kitus už rankų ir palaikykime, kad jie pajustų mūsų artumo, draugystės ir brolystės šilumą. Tegu jų šauksmas tampa mūsųoju, ir išvien pajėgsime nugriauti abejingumo, kuriam dažnai leidžiame karaliauti slėpdami savo veidmainiškumą bei savanaudiškumą, sienas.

Nuoširdžiai trokštu, kad krikščionys jubiliejaus metais pagalvotų apie *gailestingumo darbus kūnui ir dvasiai*. Tai bus būdas, kaip išbudinti savo sąžinę, dažnai miegančią skurdo dramos atžvilgiu, ir vis giliau skverbtis į Evangeliją, kurioje dieviškasis gailestingumas teikiamas pirmiausia vargdieniams. Jėzus šiuos gailestingumo darbus išvardija savo mokyme, kad galėtume pasitikrinti, ar gyvename kaip jo mokiniai, ar ne. Iš naujo atraskime *gailestingumo darbus kūnui*: išalkusį pavalgydinti, ištroškusį pagirdyti, nuogą aprengti, ateivį priimti, ligonį slaugyti, kalinį aplankyti ir mirusį palaidoti. Neužmirš-

kime ir *gailestingumo darbų sielai*: nemokantį pamokyti, abejojančiam patarti, nuliūdusį paguosti, pikta darantį sudrausti, įžeidimus atleisti, kantriai pakęsti mus skaudinančius žmones, melstis už gyvus ir mirusius.

Negalime pabėgti nuo Viešpaties žodžių, kuriais remiantis kada nors būsime teisiami: ar pamaitinome alkstančiuosius ir ar pagirdėme ištroškusiųosius? Ar priėmėme ateivius ir aprengėme nuoguosius? Ar radome laiko aplankyti ligonius ir kalinius? (plg. Mt 25, 31–45). Lygiai taip pat būsime paklausti, ar padėjome įveikti abejonę, kuri sukelia baimę ir labai dažnai vienišumą, nugalėti nežinojimą, kurį patiria milijonai žmonių, pirmiausia vaikai, stokojantys būtinos pagalbos, kad būtų išgelbėti iš skurdo? Ar buvome artimi tiems, kurie vieniši ir prislėgti sielvarto? Ar atleidome mus įžeidusiems ir ar atmetėme visas į smurtą vedančias pykčio bei neapykantos formas? Ar buvome kantrūs pagal mums kantraus Dievo pavyzdį? Ir galiausiai, ar patikėjome maldoje Viešpačiui savo brolius ir seseris? Kiekviename iš šių „mažiausiųjų“ yra Kristus. Jo kūnas kaskart vis iš naujo regimas kiekviename kankinamų, sužeistų, nuplakdintų, iš bado sulysusių, bėgti priverstų asmenų kūne... kad Jį pažintume, palytėtume, Jam rūpestingai padėtume. Neužmirškime šventojo Kryžiaus Jono žodžių: „Savo gyvenimo vakarą būsime teisiami pagal meilę“ (12).

16. Luko evangelijoje atrandame dar vieną svarbų aspektą, padedantį tikėjimu išgyventi jubiliejaus metus. Evangelistas pasakoja, kad Jėzus, grįžęs į Nazaretą, šabo dieną nueina, kaip buvo įprasta, į sinagogą. Ten jo paprašoma, kad jis paskaitytų ir pakomentuotų Raštą. Ištrauka buvo iš pranašo Izaijo knygos: „Viešpaties Dievo dvasia su manimi, nes Viešpats patėpė mane, kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams. Pasiuntė mane paguosti prislėgtųjų, paskelbti belaisviams laisvės ir atidaryti kalėjimo durų kaliniams. Paskelbti Viešpaties malonės metų“ (Iz 61, 1–2). Būtent Viešpaties „malonės metų“, arba „gailestingumo metų“, paskelbė Viešpats ir būtent juos dabar norime švęsti. Šie Šventieji metai apima visą turtingą Jėzaus užduotį, išreiškiamą pranašo žodžiais: paguosti vargdienius žodžiais ir darbais, skelbti laisvę pakliuvusiems į naujas šiuolaikinės visuomenės vergijos formas, gražinti regėjimą nebegalintiems matyti, gražinti kilnumą tiems, iš kurių jis atimtas. Jėzaus skelbimas vėl tampa regimas per tikėjimo atsaką, t. y. gyvenimo liudijimą, kuriam pašaukti krikščionys. Mus telydi apaštalo žodžiai: kas daro gailestingumo darbus, tegu daro tai džiugiai (plg. Rom 12, 8).

17. Šių jubiliejaus metų gavėnia dar intensyviau išgyventina kaip ypatingas metas Dievo gailestingumui švęsti ir patirti. Kiek daug Šventojo Rašto puslapių siūlosi būti apmąstyti gavėnios savaitėmis siekiant iš

naujo atrasti gailestingąjį Tėvo veidą! Išvien su pranašu Michėju galime ir mes sakyti: Tu, Viešpatie, esi Dievas, kuris atleidžia kalnę ir dovanoja nusižengimą. Tavo pyktis netveria amžinai, nes tau malonu būti gailestingam. Tu, Viešpatie, vėl mūsų pasigailėsi ir kojomis sutrypsi mūsų kaltes. Taip, tu įmesi į gelmes visas mūsų nuodėmes (plg. *Mch 7, 18–19*).

Šiuo maldos, gavėnios ir artimo meilės laiku galima dar konkrečiau apmąstyti pranašo Izaijo knygos puslapius: „Pasninkas, kokio aš noriu, tai – nuimti neteisėtai uždėtus pančius, atrišti jungo valkčius, pavergtiesiems duoti laisvę, sulaužyt bet kokį jungą. Dalytis su alkstančiu savo duona, priglobti vargšą ir benamį, aprenkti, ką pamačius, nuoga, neatsukti nugaros saviesiems. Tada tartum aušra užtekės tavo šviesa, tavoji žaizda bus greitai užgydyta. Tavasis teisumas žengs pirma tavęs, o Viešpaties šlovė palydės iš paskos. Tada šauksies, ir Viešpats atsilies, kai pagalbos prašysi, jis tars: *Aš čia!* Kai tarp savųjų pašalini priespaudą, nedarai skriaudos, ko blogo nekalbi, paduodi alkstančiam duonos, palengvini varguolio gyvenimą, tada tavoji šviesa užtekės tamsoje, – tamsa bus tau šviesi kaip dienovidis. Viešpats visuomet bus tau vadovas, sausros išdegintoje šalyje tave pasotins. Jis atnaujins tavo jėgas, – būsi tu nelyginant laistomas sodas, kaip niekad neišsenkantis šaltinis“ (*Iz 58, 6–11*).

Vyskupijose sustiprintina iniciatyva *24 valandos Viešpačiui*, švenčiama penktadienį ir šeštadienį prieš ketvirtą gavėnios sekmadienį. Tiek daug žmonių, tarp jų jaunimo, grįžta prie Sutaikinimo sakramento ir per šią ypatingą patirtį iš naujo atranda kelią pas Viešpatį, išgyvendami intensyvios maldos akimirkas ir iš naujo aptikdami gyvenimo prasmę. Vėl padarykime centru Sutaikinimo sakramentą, nes jame galime ranka palytėti gailestingumo didybę. Kiekvienam penitentui sakramentas bus tikrasis vidinės ramybės šaltinis.

Nenuilsdamas kartoju, kad nuodėmklausiai turėtų būti tikrasis dieviškojo gailestingumo ženklas. Nuodėmklausiu nepasidaroma savaime. Juo tampama nuodėmklausiu pirmam kaip penitentui ieškant atleidimo. Niekada neužmirškime, kad būti nuodėmklausiu reiškia būti Jėzaus užduoties dalininku ir konkrečiu amžinos Dievo meilės, kuri atleidžia ir gelbėja, ženklu. Kiekvienas iš mūsų, kunigų, yra gavęs Šventąją Dvasią nuodėmėms atleisti ir už tai atsakome. Esame ne šio sakramento šeimininkai, bet ištikimi Dievo atleidimo valdytojai. Kiekvienas nuodėmklausys privalo tikinčiuosius sutikti taip, kaip tėvas sūnaus palaidūno palyginime sutinka savo jaunėlį: būtent tėvas bėga sūnaus pasitikti, nors tas iššvaistė visą savo turtą. Nuodėmklausiai pašaukti namo grįžtantį atgailaujantį sūnų apkabinti ir džiaugtis jo parvykimu. Nenuils-

dami taip pat eikime ir prie kito, lauke pasilikusio ir džiaugtis negebančio sūnaus ir aiškinkime jam, kad jo griežtas nuosprendis neteisingas ir Tėvo begalinio gailestingumo akivaizdoje beprasmis. Nuodėmklausiai tegu akiplėšiškai neklausinėja, bet kaip tėvas iš to palyginimo nutraukia parengtą sūnaus palaidūno kalbą, kiekvieno penitento širdyje mokėdami išvelgti pagalbos šaukimąsi ir atleidimo prašymą. Tad nuodėmklausiai pašaukti visada, bet kurioje situacijoje ir visomis aplinkybėmis būti gailestingumo pirmenybės ženklu.

18. Per šių Šventųjų metų gavėnią ketinu išsiųsti *gailestingumo misionierius*. Jie bus Bažnyčios motiniško rūpinimosi Dievo tauta ženklas, kad ji giliau įsikverbtų į šio mūsų tikėjimui tokio esmingai svarbaus slėpinio turtus. Tai bus kunigai, kuriems suteiksiu galią išrišti ir iš nuodėmių, paprastai rezervuotų Apaštalų Sostui, kad per tai išryškėtų jų misijos apimtis. Jie pirmiausia bus gyvas ženklas, kad Tėvas priima visus ieškančius jo atleidimo. Jie bus gailestingumo misionieriai, nes visiems bus tikrai žmoniškumo kupino susitikimo įrankis, išlaisvinimo šaltinis, sklidas atsakomybės, įgalinančios įveikti kliūtis ir vėl imti praktikuoti naują, per Krikštą dovanotą gyvenimą. Vykdydami savo užduotį, jie vadovausis apaštalo žodžiais: „Dievas visus įkalino neklusnume, kad visų pasigailėtų“ (*Rom 11, 32*). Juk visi be išimties pašaukti atsiliepti į gailestingumo kvietimą. Misionieriai šiuo pašaukimu gyvens žinodami gali savo žvilgsnį nukreipti į Jėzų, „gailestingą ir ištikimą Dievui Vyriausiąjį Kunigą“ (*Žyd 2, 17*).

Brolius vyskopus prašau šiuos misionierius pasikviesti ir priimti, kad jie taptų įtikinamais gailestingumo šaukliais. Vyskupijose tegu bus surengtos „misijos liaudžiai“, kad šie misionieriai galėtų būti atleidimo džiaugsmo skelbėjai. Tegų jie švenčia su žmonėmis Sutaikinimo sakramentą, kad jubiliejaus metų dovanojamu malonės laiku kuo daugiau nutolusiųjų vėl surastų kelią į Tėvo namus. Ganytojai, ypač intensyviu gavėnios laiku, turėtų kvieisti tikinčiuosius artintis „prie malonės sosto, kad patirtume gailestingumą ir rastume malonę“ (*Žyd 4, 16*).

19. Tegų atleidimo žodis pasiekia visus, o kvietimas patirti gailestingumą nepalieka nė vieno abejingo. Mano kvietimas atsiversti dar labiau skirtas visiems žmonėms, kurie nuo Dievo nutolę dėl savo gyvenimo. Galvoje pirmiausia turiu vyrus ir moteris, priklausančius nuskaldytoms grupėms, kad ir kokios pastarosios būtų. Jų pačių labui prašau, kad pakeistų savo gyvenimą. Prašau Dievo Sūnaus, kuris, atmesdamas nuodėmę, niekada neatstūmė nusidėjėlio, vardu. Neįpulkite į baisias žabangas manydami, kad gyvenime viskas priklauso nuo pinigų, ir todėl visa kita neturi vertės bei kilnumo. Tai tik iliuzija! Niekas negali pasiimti pinigų į anapus. O

pinigai tikros laimės neatneša. Smurtavimas kaupiant kruvinus pinigus iš tikro nepadaro jūsų nei galingų, nei nemirtingų. Anksčiau ar vėliau visų laukia Dievo teismas, kurio nė vienas neišvengs.

Tokį patį kvietimą skiriu korupcijos puoselėtojams ar bendrininkams. Ši pūliuojanti visuomenės žaizda yra sunki, dangaus keršto besišaukianti nuodėmė, nes griaua individo ir visuomenės gyvenimo pamatą. Korupcija atima iš žmonių ateities viltį, kadangi savo išūlia galia bei godumu žlugdo silpnųjų planus ir trypia vargingiausiuosius. Ši blogybė prasideda nuo mažų kasdienių dalykų ir po to išplinta iki viešųjų skandalų. Korupcija yra užsispyrėliškas buvimas nuodėmėje, siekiant pakeisti Dievą iliuzija, jog pinigai yra galios forma. Tai – tamsybių darbas, palaikomas įtarumo bei intrigų. *Corruptio optimi pessima*, – pagrįstai sakė Grigalius Didysis trokšdamas atkreipti dėmesį, jog nė vienas negali jaustis apsaugotas nuo tokios pagundos. Kad tai būtų išrauta iš asmeninio ir visuomeninio gyvenimo, reikia protingumo, budrumo, sąžiningumo, skaidrumo ir drąsos tai pasmerkti. Kas atvirai su korupcija nekovoja, tas anksčiau ar vėliau tampa bendrininku ir griaua egzistenciją.

Šis metas yra palanki proga pakeisti savo gyvenimą! Tai laikas leisti palytėti savo širdį. Padaryto blogio, taip pat įvykdytų sunkių nusikaltimų atžvilgiu tai yra laikas išgirsti nekaltų žmonių, iš kurių atimta gėrybės, kilnumas, jausmai ir net pats gyvenimas, verksmą. Tolerantis žengimas blogio keliu yra tik iliuzijos ir liūdesio šaltinis. Tikrasis gyvenimas yra kai kas kita. Dievas nenuilstamai tiesia ranką. Jis visada pasirengęs išklaustyti, lygiai kaip ir aš bei mano broliai vyskupai ir kunigai. Tereikia tik atsiliepti į kvietimą atsiversti ir paklusti teisingumui, Bažnyčiai siūlant gailėtingumą.

20. Šiame kontekste pravartu atkreipti dėmesį į santykį tarp *teisingumo* ir *gailėtingumo*. Tai – ne du vienas kitam priešingi aspektai, bet du vienos vieningos tikrovės, besiplėtojančios meilės didžiausios pilnatvės link, matmenys. Teisingumas yra pilietinės visuomenės pamatinė sąvoka, paprastai susijusi su teisine tvarka, per kurią taikomas įstatymas. Teisingumas taip pat reiškia, kad kiekvienam duodama tai, kas jam priklauso. Biblijoje daugkart kalbama apie Dievo teisingumą ir Dievą kaip teisėją. Teisingumu čia paprastai laikomas viso Įstatymo laikymasis ir kiekvieno gero izraeliečio elgesys, atitinkantis Dievo įsakymus. Tačiau toks požiūris neretai atveda prie legalizmo, paslepiančio teisingumo pirminę prasmę ir aptemdančio jo didelę vertę. Norint legalistinį požiūrį įveikti, būtina atminti, kad Šventajame Rašte teisingumas iš esmės suvokiamas kaip pasitikėjimo kupinas savęs atidavimas Dievo valiai.

Savo ruožtu Jėzus dažniau kalba apie tikėjimo svarbą nei apie Įstatymo laikymąsi. Šia prasme taip pat turėtume suprasti jo žodžius, kai jis, sėdėdamas už stalo drauge su Matu ir kitais muitininkais bei nusidėjėliais, atsako ji kritikuojantiems fariziejams: „Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: *Aš noriu pasigailėjimo, o ne aukos*. Aš ir atėjau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių“ (Mt 9, 13). Susidūręs su požiūriu į teisingumą kaip į vien įstatymų laikymąsi, kai žmonės padalijami į teisiuosius ir nusidėjėlius, Jėzus stengiasi parodyti didžią nusidėjėlio ieškančio bei jam atleidimą ir išganymą siūlančio gailėtingumo dovaną. Todėl suprantama, kodėl jis dėl tokio išlaisvinančio požiūrio, kuris yra atsinaujinimo šaltinis, yra atmetamas fariziejų ir Įstatymo mokytojų. Pastarieji, ištikimai laikydamiesi Įstatymo, tik krauna ant žmonių pečių naštas, niekais paversdami Tėvo gailėtingumą. Reikalavimas laikytis Įstatymo neturi kliudyti rodyti dėmesio poreikiams, susijusiems su žmogaus kilnumu.

Šiame kontekste labai reikšminga Jėzaus nuoroda į pranašo Ozėjo žodžius: „Noriu ištikimos meilės, o ne aukos“ (Oz 6, 6). Jėzus pabrėžia, kad nuo dabar jo mokinių gyvenimo taisyklė turėtų būti pirmenybė gailėtingumui, jo paties paliudytam sėdėjimu prie stalo drauge su nusidėjėliais. Gailėtingumas dar kartą apreiškiamas kaip Jėzaus misijos pamatinis matmuo. Tai yra tikras iššūkis jo pašnekovams, kurie pasilieka prie formalios pagarbos Įstatymui. Jėzus, priešingai, eina anapus Įstatymo; bendravimas su pagal Įstatymą nusidėjėliais leidžia suvokti jo gailėtingumo dydį.

Panašų kelią nuėjo ir apaštalas Paulius. Prieš sutikdamas Jėzų kelyje į Damaską, jis savo gyvenimą irgi buvo paskyręs nepriekaištingam Įstatymo teisingumo laikymuisi (plg. *Fil 3, 6*). Atsivertimas į Kristų taip perkeitė jo požiūrį, kad Laiške galatams jis teigia: „Taigi mes įtikėjome Kristų Jėzų, kad būtume nuteisinti Kristaus tikėjimu, o ne Įstatymo darbais; nes Įstatymo darbais nebus nuteisintas nė vienas žmogus“ (*Gal 2, 16*). Teisingumo supratimas iš pagrindų pasikeitė. Pirmenybę Paulius dabar teikia tikėjimui, o ne Įstatymui. Gelbėja ne Įstatymo laikymasis, bet tikėjimas į Jėzų Kristų, kuris savo mirtimi bei prisikėlimu atneša išganymą sykiu su nuteisinančiu gailėtingumu. Dievo teisingumas dabar tampa išlaisvinimu tų, kurie yra nuodėmės ir visų jos padarinių vergai. Dievo teisingumas yra jo atleidimas (plg. *Ps 51, 11–16*).

21. Vadinasi, gailėtingumas neprieštaruoja teisingumui. Juo veikiau išreiškiamas elgesys nusidėjėlio atžvilgiu – jam siūloma galimybė pripažinti savo klaidas, atsiversti ir įtikėti. Parodyti, kaip teisingumas pranokstamas gailėtingumo, mums padeda pranašo Ozėjo patirtis. Šis pranašas gyveno vienoje iš hebrajų

tautos istorijos dramatiškiausių epochų. Karalystė netrukus žlugus. Tauta sulaužė sandorą, nutolo nuo Dievo ir prarado protėvių tikėjimą. Vadovaujantis žmogiška logika, būtų teisinga tikėtis, kad Dievas šios neištikimos tautos išsižadės: juk ji sulaužė sudarytą sutartį, taigi nusipelnė prideramos bausmės, t. y. tremties. Pranašo žodžiai tai liudija: „Jiems nebereikės grįžti į Egiptą, Asirija bus jų karalius, nes jie atsisakė grįžti pas mane“ (Oz 11, 5). Ir vis dėlto po šios reakcijos, reikalaujančios teisingumo, pranašas radikaliai pakeičia savo kalbą ir apreiškia tikrąjį Dievo veidą: „Mano širdis neleidžia man to padaryti! Mano gailestingumas tau yra per stiprus! Nebausiu tavęs degančiu įniršiu, nebenaikinsiu Efraimo, nes aš esu Dievas, o ne žmogus, – Šventasis tarp jūsų, – su pykčiu neateisiu“ (Oz 11, 8–9). Šventasis Augustinas, tarsi komentuodamas pranašo žodžius, sako: „Dievui lengviau sulaukyti savo pyktį nei gailestingumą“ (13). Taip ir yra. Dievo pyktis trunka akimirka, o gailestingumas – amžinai.

Jeigu Dievas apsiribotų teisingumu, jis būtų nebe Dievas, bet kaip visi žmonės, reikalaujantys gerbti įstatymą. Vieno teisingumo neužtenka. Patyrimas moko, jog tas, kuris apeliuoja vien į teisingumą, rizikuoja jį sugriauti. Todėl Dievas pranoksta teisingumą gailestingumu ir atleidimu. Tai jokia būdu nereiškia, kad teisingumas nuvertinamas ar padaromas nereikalingu, priešingai. Kas padaro klaidą, tam tenka bausmė. Tačiau tai ne pabaiga, bet atsivertimo pradžia, nes taip patiriamas atleidimo švelnumas. Dievas teisingumo neatmeta. Tačiau aprėpia ir pranoksta jį didesniu įvykiu, leidžiančiu patirti meilę, kuri yra tikrojo teisingumo pagrindas. Turime labai įsimąstyti į tai, ką rašo Paulius, kad neįpultume į apaštalo kritikuojamas jo amžininkų žydu klaidas: „Nesuprasdami Dievo teisumo, jie bandė nusistatyti savą ir todėl nepakluso Dievo teisumui. Juk Įstatymo tikslas – Kristus, atėjęs nuteisinti kiekvieno, kas tiki“ (Rom 10, 3–4). Šis Dievo teisingumas yra gailestingumas, dovanojamas visiems kaip malonė Jėzaus Kristaus mirties ir prisikėlimo galia. Vadinasi, Kristaus kryžius yra nuosprendis mums visiems ir pasauliui, nes dovanoja mums meilės ir naujo gyvenimo tikrumą.

22. Jubiliejus taip pat apima *atladus*. Šventaisiais gailestingumo metais šie įgyja ypatingos reikšmės. Dievas atleidžia mūsų nuodėmes be galo. Jėzaus Kristaus mirtimi ir prisikėlimu Dievas parodo mums savo meilę, galinčią sunaikinti visas žmonių nuodėmes. Susitaikyti su Dievu įmanoma dėl Velykų slėpinio ir tarpininkaujant Bažnyčiai. Dievas visada pasirengęs atleisti ir vis naujaip bei netikėtai tai siūlo. Vis dėlto mums visiems nesvetima nuodėmės patirtis. Žinome, kad esame pašaukti būti tobuli (plg. Mt 5, 48), tačiau jaučiame sunkią nuodėmės našta. Suvokdami mus keičiančios malonės galią, sykiu paste-

bime ir nuodėmės poveikį. Nepaisant atleidimo, mūsų gyvenimas išlieka paženklintas prieštaravimų, kurie yra mūsų nuodėmės padariniai. Sutaikinimo sakramentu Dievas atleidžia nuodėmes, kurios tikrai panaikinamos. Bet nedingsta neigiami įspaudai, palikti mūsų elgesyje bei mąstyme. Dievo gailestingumas stipresnis ir už juos. Jis tampa atlaidais, kuriuos Tėvas per Bažnyčią, Kristaus Sužadėtinę, dovanoja nusidėjėliui, kuriam atleista, ir kuriais jis išlaisvinamas iš visų nuodėmės padarinių, kad vėl galėtų veikti skatinamas meilės ir augtų meile, o ne iš naujo įpultų į nuodėmę.

Bažnyčia gyvena šventųjų bendryste. Švenčiant Eucharistiją, ši bendrystė, kuri yra Dievo dovana, tikrove tampa kaip dvasinis ryšys, mus, tikinčiuosius, jungiantis su nesuskaičiuojamu šventųjų bei palaimintųjų būriu (plg. Apr 7, 4). Jų šventumas ateina į pagalbą mūsų trapumui, todėl Motina Bažnyčia savo maldomis bei gyvenimu gali tą, kuris silpnas, paremti kitų šventumu. Vadinasi, gyventi Šventųjų metų atlaidais reiškia patikėti save Tėvo gailestingumui esant tikram, kad jo atleidimas atsiliepia visam tikinčiųjų gyvenimui. Atlaidai reiškia patirti šventumą Bažnyčios, kuri yra visų Kristaus atpirkimo dovanotų išganomųjų vaisių dalininkė, kad atleidimas aprėptų ir toliausius padarinius, pasiekiamus Dievo meilei. Intensyviai išgyvenkime šį jubiliejų prašydami Tėvą atleisti nuodėmes ir leisti papildyti jo gailestingam atlaidumui.

23. Gailestingumas reikšmingas ir už Bažnyčios ribų. Jis sieja mus su judaizmu ir islamu, kurie laiko gailestingumą viena svarbiausių Dievo savybių. Izraelio tautai pirmutinei buvo duotas šis apreiškimas, išliekantis istorijoje kaip neapsakomo lobio, siūlytino visai žmoniškai, pradžia. Kaip matėme, Senojo Testamento puslapių sklidinį gailestingumo, nes juose pasakojama apie Viešpaties darbus savo tautos labai sunkiausiomis jos istorijos akimirkomis. Islamas, savo ruožtu, prie Kūrėjo vardų priduria „Gailestingasis ir Maloningasis“. Taip Dievo dažnai šaukiasi tikintys musulmonai, žinantys, jog savo kasdieniame silpnume yra lydimi ir palaikomi gailestingumo. Jie irgi tiki, kad niekas negali apriboti dieviškojo gailestingumo, nes jo durys visada atviros.

Šie jubiliejaus metai, išgyvenami gailestingumo dvasia, tegu paskatina susitikti su šiomis religijomis bei kitomis garbingomis religinėmis tradicijomis, tegu padaro mus atviresnius dialogui, kad geriau vienas kitą pažintume ir suprastume, tegu panaikina visas užsisiklendimo bei nepagarbos formas ir išveja visas smurto ir diskriminacijos formas.

24. Mintys dabar krypsta į Gailestingumo Motiną. Tegu jos meilus žvilgsnis lydi mus visus šiuos Šventuosius

metus, kad iš naujo atrastume Dievo švelnumo džiaugsmą. Nė vienas taip, kaip Marija, nepažino žmogumi tapusios Dievo slėpinio gelmės. Jos visas gyvenimas buvo paženklintas žmogumi tapusio Gailestingumo artumo. Nukryžiuotojo ir Prisikėlusiojo motina įžengė į dieviškojo gailestingumo šventovę, nes artimai dalyvavo jo meilės slėpinyje.

Išrinkta būti Dievo Sūnaus motina, Marija nuo pradžių buvo Tėvo meilės rengiama būti *sandoros* tarp Dievo ir žmonių *skrynia*. Savo širdyje ji sergėjo Dievo gailestingumą tobulos darnos su savo Sūnumi Jėzumi dvasia. Jos giesmė ant Elzbietos namų slenksčio buvo skirta gailestingumui „iš kartos į kartą“ (Lk 1, 50). Šiuose pranašiškuose Mergelės Marijos žodžiuose jau glūdėjome ir mes. Tai teiks mums paguodos ir paspirties, kai žengsime pro Šventąsias duris norėdami patirti dieviškojo gailestingumo vaisių.

Kryžiaus papėdėje Marija drauge su Jonu, meilės mokiniu, liudija Jėzaus tartus atleidimo žodžius. Atleidimas tiems, kurie Jį nukryžiuavo, rodo, koks didis yra Dievo gailestingumas. Marija liudija, kad Dievo Sūnaus gailestingumas yra begalinis ir pasiekia visus nė vieno neapeidamas. Kreipkimės į ją sena ir visada nauja malda *Salve, Regina*, kad ji nenuilstamai lydėtų mus savo gailestingomis akimis ir padarytų mus vertus kontempliuoti Gailestingumo veidą – savo Sūnų Jėzų.

Savo maldą taip pat kreipiame į šventuosius ir palaimintuosius, gailestingumą padariusius savo gyvenimo užduotimi. Ypač atmename didžiąją gailestingumo apaštalę, šventąją Faustina Kowalską. Ji, kuri buvo pašaukta įžengti į dieviškojo gailestingumo gelmes, mus teuztaria ir telaimi mums malonę visada gyventi bei žengti gaubiamiems Dievo atleidimo ir tvirtai pasitikintiems jo meile.

25. Tad skelbiu Šventuosius metus, skirtus kasdieniame gyvenime gyventi gailestingumu, Tėvo visada rodomu mums. Šiais Jubiliejaus metais leiskime Dievui mus nustebinti. Jis nenuilstamai laikys savo širdies duris atviras ir kartos, kad mus myli ir trokšta pasidalyti su mumis savo gyvenimu. Bažnyčia jaučia primygtinį poreikį skelbti Dievo gailestingumą. Jos gyvenimas autentiškas ir įtikimas yra tada, kai ji įtikinamai skelbia gailestingumą. Ji žino, kad ypač mūsų laikais, kupiniais didelių vilčių ir sykiu didelių prieštaravimų, jos pirmutinė užduotis – įvesdinti visus į didįjį Dievo gailestingumo slėpinį kontempliuojant Kristaus veidą. Bažnyčia pašaukta pirmutinė įtikimai liudyti gailestingumą, išpažindama jį bei gyvendama juo kaip Jėzaus Kristaus apreiškimo centru. Iš Trejybės širdies, iš giliausio dieviškojo slėpinio vidaus, nepaliaujamai

trykšta bei teka didžiulė gailestingumo upė. Ši versmė neišseks, kad ir kiek žmonių prie jos prisiartintų. Kai tik kas nors pajunta poreikį, gali ateiti, nes Dievo gailestingumas begalinis. Tokia gili ir nesuvokiama yra jį gaubiančio slėpinio gelmė, toks didis ir neišsemiamas yra iš jo kylantis turtingumas.

Šiais jubiliejaus metais Bažnyčioje aidintis Dievo žodis teskamba garsiai ir įtikinamai kaip atleidimo, palaikymo, pagalbos ir meilės žinia bei ženklas. Tegu Bažnyčia nenuilstama siūlo gailestingumą ir visada kantriai guodžia bei atleidžia. Tegu ji tampa kiekvieno vyro ir kiekvienos moters balsu ir kupina pasitikėjimo nuolat kartoja: „Viešpatie, neužmiršk savo gailestingumo ir ištikimos meilės, – jie taip seni kaip laikas“ (Ps 25, 6).

Duota Romoje, prie šventojo Petro, 2015-ųjų Viešpaties metų ir mano pontifikato trečiųjų metų balandžio 11-ąją, per Velykų laiko antrojo sekmadienio, arba Dievo Gailestingumo sekmadienio, vigiliją.

Pranciškus

Nuorodos

- (1) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija *Dei Verbum*, 4.
- (2) Kreipimasis pradedant Vatikano II Susirinkimą *Gaudet Mater Ecclesia* (1962 10 11), 2–3.
- (3) Kreipimasis per paskutinį Vatikano II Susirinkimo posėdį (1965 12 07).
- (4) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 16; Pastoracinė konstitucija *Gaudium et spes*, 15.
- (5) Tomas Akvinietis. *Summa theologiae*, II–II, q. 30, a. 4.
- (6) Eilinio laiko 26-asis sekmadienis. Ši malda jau įtraukta tarp VIII a. *Sacramentarium Gelasianum* euchologinių tekstų.
- (7) Plg. *Hom.* 21: CCL 122, 149–151.
- (8) Apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium*, 24.
- (9) Enciklika *Dives in misericordia*, 2.
- (10) Ten pat, 15.
- (11) Ten pat, 13.
- (12) Šviesos ir meilės žodžiai, 57.
- (13) *Enarr. in Ps.* 76, 11.

Popiežius Pranciškus

Vaikai yra žmonijos turtas

2015 m. kovo 18 d.

Apžvelgęs įvairių šeimos narių – motinos, tėvo, sūnų, dukterų, brolių, seserų, senelių – vaidmenį, norėčiau užbaigti šį pirmą katechezį apie šeimą ciklą kalbėdamas apie vaikus dviem etapais. Šiandien atkreipsiu dėmesį į tai, kokia didžiulė dovana žmonijai yra vaikai – tai tiesa, jie didelė dovana žmonijai, tačiau taip pat jie dideliu mastu atmetami, nes jiems net neleidžiama gimti; artimiausiu metu taip pat kalbėsiu apie tam tikras žaizdas, kurios, deja, žaloja vaikystę. Mintyje turiu daugybę vaikų, kuriuos sutikau per neseniai vykusią kelionę į Aziją, – jie buvo pilni gyvybės ir entuziazmo. Tačiau, kita vertus, matau, kad vaikai gyvena žmogiškojo orumo neatitinkančiomis sąlygomis. Iš esmės visuomenę galima vertinti pagal tai, kaip joje žiūrima į vaikus, ir ne tik moraliniu, bet ir sociologiniu požiūriu, – ar ta visuomenė yra laisva, ar pavergta tarptautinių interesų.

Pirmas dalykas, kurį mums primena vaikai, – mes visi pirmaisiais gyvenimo metais buvome visiškai priklausomi nuo kitų globos ir palankumo. Šio etapo nepanoro išvengti ir Dievo Sūnus. Šį slėpinį kasmet kontempliuojame per Kalėdas. Praktinė yra ikona, paprasčiausiai ir tiesiogiai mums bylojanti apie tą tikrovę. Įdomus dalykas: Dievas be vargo leidžiasi būti suprantamas vaikams, jiems nėra sunku suprasti Dievą. Neatsitiktinai Evangelijoje yra labai gražių ir įtaigių Jėzaus žodžių apie „mažutėlius“. Žodis „mažutėliai“ taikomas visiems žmonėms, kurie yra priklausomi nuo kitų pagalbos, o ypač vaikams. Pavyzdžiui, Jėzus sako: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams“ (Mt 11, 25). Ir toliau: „Žiūrėkite, kad nepaniekintumėte nė vieno iš šitų mažutėlių, nes, sakau jums, jų angelai danguje visuomet regi mano dangiškojo Tėvo veidą“ (Mt 18, 10).

Taigi vaikai patys savaime yra žmonijos turtas, taip pat Bažnyčios, nes mums nepaliaujamai primena, kokia yra būtina sąlyga norint įeiti į Dievo Karalystę – nemanyti, kad mums pakanka savęs pačių, bet pripažinti pagalbos, meilės, atleidimo reikalingumą. Visiems mums reikia pagalbos, meilės, atleidimo.

Vaikai mums primena kitą gražų dalyką, kad visuomet esame sūnūs ir dukros. Netgi kai žmogus suauga ir pasensta, kai pats tampa tėvu, kai eina atsakingas pareigas, – jis išlieka vaikas. Visi esame sūnūs ar dukterys. Visa tai mums nuolat primena faktą, kad gyvybę suteikėme ne patys sau, bet ją gavome. Didžioji gyvybės

dovana yra pirmoji mūsų gauta dovana. Kartais mums gresia tai pamiršti, tarsi patys būtume savo egzistencijos viešpačiai, o iš tikrųjų esame visiškai priklausomi. Išties tai duoda pagrindą labai džiaugtis – jausti, kad kiekvienam gyvenimo laikotarpiu, kiekvienoje situacijoje, bet kokiomis visuomeninėmis aplinkybėmis esame ir išlikame vaikai. Tai esminė žinia, kurią vaikai mums perteikia savo buvimu: tiesiog pačiu savo buvimu jie primena mums, jog mes visi, kiekvienas iš mūsų esame vaikai.

Vaikai atneša žmonijai daugybę dovanų, didžiulį turtą. Paminėsiu tik kai kurias iš jų.

Jie įneša savo požiūrį į tikrovę, žvelgdami pasitikinčiu ir tyru žvilgsniu. Vaikas spontaniškai pasitiki tėčiu ir mama; jis spontaniškai pasitiki Dievu, Jėzumi, Dievo Motina. Tuo pat metu jo vidinis žvilgsnis yra tyras, jis nėra iškreiptas pykčio, dviveidystės, sukietinančių širdį gyvenimo „nuosėdų“. Žinome, kad vaikai taip pat paženklinti gimtosios nuodėmės, turi savanaudiškumą, tačiau jie išlaiko tyrumą ir paprastumą. Vaikams nebūdinga diplomatija: jie sako tai, ką jaučia ir ką mato. Vaikai dažnai sukelia problemų tėvams, kai apie kitus žmones sako: „Anas man nepatinka, nes jis bjaurus.“ Tačiau vaikai kalba tai, ką mato, jie nėra dviveidžiai, jie dar neperprato to dviveidystės įgūdžio, kurį, deja, įvaldėme mes, suaugusieji.

Negana to, vaikai savo vidiniu paprastumu turi gebėjimą priimti ir dovanoti švelnumą. Švelnumas būdingas „jautriai“, kūninei, o ne „akmeninei“ širdžiai, kaip rašoma Biblijoje (plg. Ez 36, 26). Švelnumas – tai poezija: tai reiškia „išjausti“ dalykus ir įvykius, nelaikyti jų tik paprastais objektais, kuriais naudojamesi todėl, kad jie naudingi...

Vaikai geba šypsotis ir verkti. Kai kurie iš jų man šypsosi, kai juos paimu ant rankų norėdamas apkabinti; kiti, matydami mane apsirengusį baltai, mano, kad esu gydytojas ir noriu juos skiepyti, todėl verkia... tačiau natūraliai! Tokie yra vaikai: jie šypsosi ir verkia. Mes, suaugusieji, tuos dalykus dažnai blokuojame, nebesugebame to daryti natūraliai. Mūsų šypsena dažnai būna tarsi nupiešta, kažkokia negyvybinga, negyva, dirbtinė, pajaco šypsena. Vaikai spontaniškai šypsosi ir spontaniškai verkia. Tai visuomet priklauso nuo širdies, o mūsų širdis dažnai blokuojama ir praranda gebėjimą šypsotis ar verkti. Taigi vaikai mus gali išmokyti iš naujo šypsotis ir verkti. Tačiau mes patys turime susimąstyti: ar šypsauti natūraliai, šviežiai, su meile, ar mano šypsena yra dirbtinė? Ar aš dar verkiu, ar jau praradau gebėjimą verkti? Tai du labai žmogiški klausimai, kurių mus moko vaikai.

Dėl to Jėzus ragina savo mokinius, kad jie taptų „kaip vaikai“, „nes tokių yra Dievo Karalystė“ (plg. Mt 18, 3; Mk 10, 14).

Brangūs broliai ir seserys, vaikai įneša gyvybės, džiaugsmo, vilties, tačiau taip pat kelia rūpesčių. Tačiau toks yra gyvenimas. Jie neabejotinai pridaro daug rūpesčių ir kartais problemų; tačiau geresnė visuomenė su tais rūpesčiais ir problemomis, negu liūdna ir pilka visuomenė, kai joje nebėra vaikų! Žvelgdami į gimstamumo rodiklį, siekiantį vos vieną procentą, galime pasakyti, jog tai liūdna ir pilka visuomenė, nes joje jau nebėra vaikų.

Vaikai nėra klaida

2015 m. balandžio 8 d.

Katechezių cikle apie šeimą šiandien baigiame mąstymą apie vaikus – jie yra gražiausias vaisius palaiminimo, kuriuo Kūrėjas apdovanojo vyrą ir moterį. Jau kalbėjome apie tai, kad vaikai – didžiulė dovana. Deja, šiandien turime pakalbėti apie daugelio jų išgyvenamas „kančios istorijas“.

Daugelis vaikų nuo savo gyvenimo pradžios būna atmetami, apleisti, iš jų atimama vaikystė ir ateitis. Kai kurie žmonės teisindamiesi išdrįsta sakyti, kad klaida buvo juos paleisti į pasaulį. Tai gėdinga! Nepermeskite vaikams savo kalčių! Vaikai niekada nėra „klaida“. Nėra klaida jų alkis, kaip ir jų skurdas, trapumas, apleistumas – gatvėse tokia daugybė apleistų vaikų; taip pat nėra klaida jų nežinojimas ar bejėgiškumas – daugybė vaikų nežino, kas yra mokykla. Dėl to juos reikia dar labiau, dar didžiadvasiškiau mylėti. Kam mums reikia iškilmingų deklaracijų apie žmonių ar vaikų teises, jeigu po to baudžiame vaikus už suaugusiųjų klaidas?

Žmonės, kuriems tenka užduotis vadovauti ir auklėti, sakyčiau, tai taikytina visiems suaugusiesiems, yra atsakingi už vaikus, ir kiekvienas turime daryti, ką tik galime, kad pakeistume tą situaciją. Turiu omenyje vaikų „kančios istorijas“. Kiekvienas vaikas, nustumtas į pakraštį, apleistas, gyvenantis gatvėje, elgetaujantis ir įvairiais būdais prasimanantis savo reikmėms, nelankantis mokyklos, be sveikatos apsaugos, yra į Dievą kylantis šauksmas, kaltinantis mūsų, suaugusiųjų, sukurtą sistemą. Deja, tie vaikai tampa grobiu nusikaltėlių, kurie išnaudoja juos gėdingai prekybai ar kitiems sandėriams, rengia karui ir moko smurto. Taip pat vadinamosiose turtingose šalyse daugelis vaikų išgyvena dramas, kurios palieka gilius pėdsakus dėl šeimos krizės, auklėjimo spragų ir kai kada nežmoniškų gyvenimo sąlygų. Bet kuriuo atveju jų kūnas ir siela patiria prievartą. Tačiau dangiškasis Tėvas nepamiršta nė vieno iš šių vaikų! Nepametama nė viena jų ašara! Taip pat nedingsta mūsų atsakomybė, visuomeninė žmonių atsakomybė, kiekvieno iš mūsų ir valstybių atsakomybė.

Jėzus kartą subarė savo mokinius, nes jie neleido pas jį vaikų, kuriuos tėvai buvo atnešę palaiminti. Evangelijos pasakojimas yra jaudinantis: „Anuomet atvesta pas jį vaikų, kad uždėtų rankas ant jų ir pasimelstų. Mokiniai draudė. Bet Jėzus tarė: „Leiskite mažutėlius ir nedrauskite jiems ateiti pas mane, nes tokių yra Dangaus Karalystė.“ Ir uždėjęs ant jų rankas, jis keliavo toliau“ (Mt 19, 13–15). Koks gražus yra tėvų pasitikėjimas ir Jėzaus atsakymas! Labai norėčiau, kad tas epizodas taptų įprastu dalyku visiems vaikams. Tiesa, iš Dievo malonės vaikams, turintiems didelių negalių, labai dažnai tenka ypatingi tėvai, pasirengę didžiadvasiškai aukotis. Tačiau tokie tėvai neturėtų būti palikti vieni! Būtina lydėti juos jų rūpesčiuose, taip pat leisti jiems išgyventi bendro džiaugsmo ir nerūpestingo linksmumo akimirkas, kad jie nebūtų palikti vien terapijos rutinai.

Kalbant apie vaikus neturėtų būti vartojamos apsidraudėliškos valdiškos formuluotės: „galų gale nesame labdaros institucija“ arba „privačiame gyvenime kiekvienas gali daryti ką nori“, arba „mums labai nemalonu, bet nieko negalime padaryti“. Kai kalbama apie vaikus, tokie žodžiai yra nereikalingi.

Pernelyg dažnai vaikai patiria nepastovaus ar menkai apmokamo darbo, nepakeliamų darbo valandų, prasto transporto padarinius. Vaikams taip pat tenka brangiai sumokėti už nebrandžias sąjungas ir neatsakingus išsiskyrimus: jie yra pirmosios aukos; jiems atitenka padariniai kultūros, kurioje perdėtai akcentuojamos individo teisės, ir juos tai pirma laiko subrandina. Dažnai vaikai turi sugerti prievartą, kurios jie neįstengia „suvirškinti“, ir suaugusiųjų akyse jie yra verčiami priprasti prie moralinio nuosmukio.

Mūsų laikais, panašiai kaip ir praeityje, Bažnyčia savo motinyste tarnauja vaikams ir jų šeimoms. Ji neša mūsų pasaulio tėvams ir vaikams Dievo palaiminimą, motinišką jautrumą, tvirtą pakoregavimą ir ryžtingą pasmerkimą. Dėl vaikų nejuokaujama!

Įsivaizduokite, kokia būtų visuomenė, jei būtų kartą visiems laikams nutarta laikytis tokio principo: „Tiesa, kad nesame tobuli ir dažnai klystame. Tačiau, kai kalbama apie vaikus, ateinančius į pasaulį, jokia suaugusiųjų auka neturi būti laikoma per brangi ar per didelė užtikrinant, kad joks vaikas negalvotų, jog jis yra klaida, bevertis, kad nė vienas nebūtų atiduotas gyvenimo sužeidimams ar žmonių arogancijai.“ Kokia graži būtų tokia visuomenė! Tokiai visuomenei būtų daug atleista, daugybė klaidų. Iš tikrųjų daug.

Viešpats teisia mūsų gyvenimą pagal tai, ką jam sako vaikų angelai, tie angelai, kurie „visuomet regi dangiškojo Tėvo veidą“ (plg. Mt 18, 10). Klausime savęs nuolat, ką Dievui pasakys apie mus vaikų angelai.

Dievo paveikslas: vyras ir moteris

2015 m. balandžio 15 d.

Šiandienos katechezė skirta kertiniam šeimos temos aspektui, būtent žmonijai duotai didžiajai Dievo dovanai, kuri yra vyro ir moters sukūrimas, taip pat Santuokos sakramentas. Šioje ir kitoje katechezėje bus kalbama apie vyro ir moters, Dievo kūrybos viršūnės, skirtingumą ir papildomumą; vėliau dviejose katechezėse aptarsime kitus santuokos klausimus.

Pradėkime nuo trumpo pirmojo pasakojimo apie kūrimą Pradžios knygoje komentaro. Ten skaitome, kad Dievas, sutvėręs pasaulį ir visas gyvas būtybes, sukūrė šedevrą, tai yra žmogų, ir padarė jį panašų į savo atvaizdą: „Pagal savo paveikslą sukūrė jį; vyrą ir moterį; sukūrė juos“, – rašoma Pradžios knygoje (*Pr* 1, 27).

Kaip visi žinome, lyties skirtumą turi daugybė gyvybės formų ilgoje gyvų būtybių eilėje. Tačiau tik vyro ir moters atveju tame glūdi Dievo paveikslas ir panašumas į jį: biblinis tekstas net tris kartus dviejose eilutėse (*Pr* 1, 26–27) pakartoja, kad vyras ir moteris panašūs į Dievą, sukurti pagal jo paveikslą. Mums tai sako, jog Dievo paveikslas yra ne tik vyras pavieniui, ne tik moteris pavieniui, bet ir jie abu kaip pora yra Dievo atvaizdas. Skirtumas tarp vyro ir moters tarnauja ne supriešinimui ar pajungimui, bet vienybei ir prokreacijai, taip pat pagal Dievo paveikslą ir panašumą.

Patirtis mus moko, kad žmogui, idant jis gerai save pažintų ir darniai augtų, reikia vyro ir moters abipusiškumo. Kai to nebūna, padariniai akivaizdūs. Mes sukurti klausytis vienas kito ir padėti vienas kitam. Galime pasakyti, kad be šio santykio – apimančio ir mintis, ir veiksmus, ir jausmus, ir darbą, taip pat tikėjimo sritį – praturtinimo juodu net negali iki galo suprasti, ką reiškia būti vyru ir moterimi.

Naujoji šiuolaikinė kultūra atvėrė naujas erdves, naujas laisvės formas ir naujas gelmes, leidžiančias geriau suprasti šį skirtingumą. Tačiau ji atnešė taip pat daug abejonių ir skepticizmo. Pavyzdžiui, keliu sau klausimą, ar vadinamoji *gender* teorija nereiškia tuo pat metu tam tikros frustracijos ir nusivylimo, kai siekiama panaikinti lyčių skirtumus, nes nebesugebama su tuo susidoroti. Taip, mums gresia pavojus žengti žingsnį atgal. Skirtumų pašalinimas yra problema, o ne jos sprendimas. Siekdami išspręsti savo santykių problemas vyras ir moteris turi daugiau tarpusavyje kalbėtis, labiau klausytis vienas kito, labiau vienas kitą pažinti ir labiau mylėti. Jiems reikia su pagarba žvelgti vienas į kitą ir draugiškai bendradarbiauti. Remdamiesi šiuo žmogišku pagrindu, stiprinami Dievo malonės, galime

planuoti santuokos, taigi ir šeimos ryšį visam gyvenimui. Santuokos ir šeimos ryšys – rimtas dalykas, ir tai galioja visiems, ne vien tikintiesiems. Norėčiau kreiptis į intelektualus, kad jie nevengtų šios temos, kad ši tema netaptų antraeile angažuojantis laisvesnės ir teisingesnės visuomenės labui.

Dievas patikėjo žemę vyro ir moters sandorai: jos žlugimas nuskurdina meilės pasaulį ir užtemdo vilties dangų. Yra nerimą keliančių ženklų, ir juos jau matome. Tarp daugelio kitų norėčiau iškelti du klausimus, į kuriuos, kaip manau, turime pirmiausia sutelkti dėmesį.

Pirmas dalykas. Neabejotinai turime daug labiau veikti moters labui, jei norime sustiprinti vyro ir moters tarpusavio ryšį. Būtina, kad moters ne tik būtų labiau klausomasi, bet ir kad jos balsas turėtų svorį, jos autoritetas būtų pripažįstamas visuomenėje ir Bažnyčioje. Jėzaus nuostata moters atžvilgiu – o to meto aplinkybės buvo nepalankesnės, nes tuomet moters vaidmuo buvo antraeilis, – teikia aiškios šviesos, nušviečia labai toli vedantį kelią, o šio kelio mes nuėjome tik mažą atkarpą.

Dar iki galo nesupratome, ką mums gali duoti moters genijus, ką moteris gali duoti visuomenei, taip pat mums: moteris geba žvelgti į dalykus kitomis akimis, ir šis požiūris papildoma vyro mintį. Reikia eiti tuo keliu toliau su didesniu kūrybingumu ir drąsa.

Kita mintis, susijusi su vyro ir moters, sukurtų pagal Dievo paveikslą, tema. Keliu sau klausimą, ar visuotinė pasitikėjimo Dievu krizė, nešanti mums tiek daug žalos, sargdinanti mus beviltišku netikėjimu ir cinizmu, – ar ši krizė nėra susijusi su sandoros tarp vyro ir moters krize. Biblinis pasakojimas, didingai simboliškai vaizduojantis žemiškąjį rojų ir gimtąją nuodėmę, mums byloja, jog bendrystė su Dievu atsispindi žmonių poros bendrystėje, kai pasitikėjimas dangiškuoju Tėvu prarandamas, tarp vyro ir moters atsiranda skilimas ir kyla konfliktas.

Su tuo susijusi didžiulė Bažnyčios, visų tikinčiųjų, o pirmiausia visų tikinčių šeimų atsakomybė už tai, kad būtų iš naujo atrastas grožis kūrybinio plano, pagal kurį Dievo paveikslas įrašomas taip pat į sandorą tarp vyro ir moters. Žemėje išivyrąja darna ir pasitikėjimas, kai vyras ir moteris išgyvena tą sandorą. Jei jie drauge jos siekia tarpusavyje ir su Dievu, neabejotinai ją randa. Jėzus mus aiškiai ragina liudyti tą grožį, kuris yra Dievo atvaizdas.

MEILĖS SLĖPINYS

Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (Devintinės) (B)
Iš 24, 3–8; Žyd 9, 11–15; Mk 14, 12–16. 22–26

Mūsų didžiausias turtas ir giliausias džiaugsmas yra Švenčiausias Sakramentas, Dievas su mumis. Kristus mums davė patį save Eucharistijoje, kad būtų mūsų sielų maistas ir gyvybė. Tuo jis pratęsė savo kryžiaus auką per amžius, iki ateis. Kadangi altoriaus sakramente yra pats Kristus, reikia jį garbinti adoruojant. Švenčiausiojo Sakramento aplankymas yra dėkingumo įrodymas, meilės ženklas ir pareigos garbinti mūsų Viešpatį Kristų atlikimas. Ar šiandienis žmogus nenuvertina Eucharistinės duonos? Eucharistijos dovanoje Jėzus sudėjo visus savo turtais. Todėl Vatikano II Susirinkimas taip labai skatina tikinčiuosius vertinti šią meilės dovaną, aktyviai dalyvauti šv. Mišiose, kad jose, aukodamiesi su Kristumi ir priimdami jo Kūną ir Kraują, susijungtume su juo.

„Žemiškoji duona pasotina žmogų tik tuo atveju, jei sykiu su ja žmogus valgo ir Dangaus duoną. Duona ir teisybė yra neatskiriamai susijusios tarp savęs. Tai yra gilus žmogiškojo gyvenimo ir žmogiškosios būties dėsnis“ (A. Maceina). Šie mūsų tautos filosofo žodžiai man priminė politinių kalinių ir tremtinių pasakojimus apie badą ir alkį lageriuose bei kalėjimuose. Mūsų tautiečiai taip būdavo nusilpę, jog maistas, duona jiems tiesiog sapnuodavosi. Mažytis duonos gabalėlis būdavo saldesnis už medų ir bičiulio nuo savo burnos atitrauktas ir paduotas kitam kąsnelis vertingesnis už tūkstančius žodžių „myliu“. Duona – tai gyvybė. Dievas nėra kažkokia abstrakti idėja ar vangi filosofija, tolima šių laikų žmogui. Jėzus nebuvo vaiduoklis: jis gyveno tarp mūsų turėdamas konkretų kūną, keliavo po savo gimtuosius kraštus. Jis buvo Žodis, tapęs Kūnu. Todėl negalima mylėti Jėzaus nemylint jo Kūno, t. y. negalima mylėti Viešpaties neklausant žodžių, sklindančių iš jo lūpų. Jėzaus Kūnas nėra nebylus, nejudantis ir nieko nereikalaujantis stabas. Jėzus kalba, aiškina jo žodžių nesuprantantiems. Jis pateikia visą save norintiems jį priimti, tiems, kurie vertina meilę, kurie nuo jo nepabėga, tiems, kurie jį pasitiki. Kristaus Kūnas vaikšto ir šiandien jo meilės Evangelijoje, guosdamas mus, ištikčius nelaimės, netikrumo, skelbdamas išlaisvinimą ir džiaugsmą. Nuo tada, kai pirmą kartą priėmėme Eucharistiją, Kristaus Kūnas mus lydi įvairiais mūsų gyvenimo laikotarpiais mus gydydamas ir stiprindamas.

Eucharistija – tai Dievo meilės žmogui slėpinys. Dievui buvo maža parodyti savo meilę žmonėms atperkant juos kančia ir mirtimi ant kryžiaus. Jis negalėjo palikti žmonių vienu žemėje be savo meilės. Štai kodėl Jėzus pasiliko duonos ir vyno pavidaluose. Jėzus kaip gera-

sis ganytojas kviečia mus ateiti: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!“ (Mt 11, 28–30). Gyvasis Dievas Jėzus Kristus laukia mūsų Eucharistijoje. Jis visada pasirengęs padėti močiutei, ligoniui, bedarbiui, tėvui ir motinai, vaikui, jaunuoliui ir merginai – kiekvienam, kuris tik prašo jo pagalbos. Negalima garbinti Kristaus Kūno ant altoriaus, o vėliau tą patį Kristaus Kūną niekinti vargšuose ir kenčiančiuose jais nesirūpinant. Mes mylime ne kažkokią idėją, bet konkrečius žmones. Žmogaus kūnas yra konkretus. Motina Teresė iš Kalkutos sakė: „Mums sunku tikėti, kad žmonės gali matyti Kristaus Kūną duonos gabalėlyje ir negali matyti jo žmonėse, jų veiduose.“ Pasirodo, sunku matyti Dievo veidą Dievo kūniniuose, jo paveiksluose – žmonėse. Štai kodėl Jėzus padaugino duoną, kad ją valgant mums atsivertų akys ir pamatytume Jėzų savo artimame ir net tolimame žmoguje. Evangelija mums padeda konkrečiai mylėti visą žmoniją.

Eucharistija – tai mūsų auka Dangaus Tėvui. Šv. Mišių aukoje mes šloviname Viešpatį, dėkojame jam už visas malones, atsiprašome už nuodėmes ir dėkojame už gailingumą, pateikiame giliausius savo širdies prašymus. „Priimdami Komuniją, mes privalome prašyti pagijimo iš tų ydų, į kurias labiausiai esame linę“ (šv. Pilypas Neris). „Nesakykite, kad esate nusidėjėliai, kad turite per daug vargų ir todėl neišdrįstate artintis prie šv. Komunijos... Tai būtų tas pats, jei sakytumėte, jog labai sunkiai sergate ir todėl nenorite nei gydytojų, nei vaistų“ (šv. Arso klebonas). Eucharistijoje pats Dievas tampa mūsų sielų maistu. Jis pašventina mus, gydo mūsų sielą ir kūną, suteikia buvimo su Dievu džiaugsmą ir amžinąjį gyvenimą – nemirtingumą. Jėzus tapo mūsų maistu, kad glaudžiausiai susijungtų su mumis. Jis tai aiškiai patvirtino savo žodžiais: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame“ (Jn 6, 56).

„Kai kurie sako, jog reikia būti šventiems, kad galėtume eiti Komunijos. Tai netiesa ir apsirikimas! Komunija kaip tik yra tiems, kurie nori būti šventi, bet dar tokie nėra; tai vaistas sergantiems, maistas nusilpusiems“ (šv. don Boskas). Supraskime, žmonės, kurie nori dirbti išganymo darbus, uoliai kviečia Jėzų į savo širdį, nori su juo susivienyti Komunijoje. Kadangi Jėzus Švč. Sakramente yra gyvas, priimdami jo Kūną ir Kraują, priimame ir jo sielą, ir jo dieviškąjį Asmenį; o kur yra vienas Švč. Trejybės Asmuo, ten yra ir kiti du, todėl turime teisę sakyti, jog šv. Komunijoje ateina Dievas su Šventąja Dvasia, o tuomet pasidarome Dievo namais ir visos Švč. Trejybės buveine. Pasižadėkime dažnai eiti šv. Komunijos vis gyviau tikėdami ir prašykime, kad Kristus pasiliktų su mumis.

DIEVO KARALYSTĖS SĖKLA

11 eilinis sekmadienis (B)

Ez 17, 22–24; 2 Kor 5, 6–10; Mk 4, 26–34

Šio sekmadienio Evangelijos palyginimai verčia mus susimąstyti apie Dievo Karalystės realumą mūsų gyvenime. Mes negalime neįvertinti šios realybės reikšmės, negalime apsimesti, kad ji mūsų nesaisto. Kartais užtenka iškelti sau klausimą apie Dievo Karalystės egzistavimą mūsų gyvenime, kad mūsų gyvenimas nebūtų lyg veltui iššvaistytas grūdas arba mes patys nepavirstume nevaisinga dirva.

Graikiškas žodis „sinapsis“, kurį pavartoja evangelistas Morkus, reiškia garstyčią. Garstyčios sėklos yra vartojamos kaip prieskoniai ir kaip vaistai. Žydai augina jas daržuose kartu su kitomis žolėmis ir daržovėmis. Garstyčios sėklos yra mažos, apie vieno milimetro skersmens, pasėtos jos per labai trumpą laiką išauga į 1,5 m augalą. Šią garstyčios savybę Jėzus palygina su Dangaus Karalyste, kuri prasideda kukliai, nepastebimai, bet pasėta ima greitai augti. Štai kodėl 150 m. po Kristaus krikščionybės kritikas filosofas Celsas stebėjosi: „Jūs, krikščionys, esate pamišę, jei manote, kad jūsų religija gali išplisti visame pasaulyje.“ Dievo Karalystė priklauso nuo tikėjimo. Kas tiki, tas aplinkui kuria Dangaus Karalystę. Tai susiję su kita scena, kur Jėzus pasitelkia garstyčios grūdo įvaizdį apaštalams kalbėdamas apie tikėjimo svarbą: „Jei turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios grūdelį ir įsakytumėte šitam šilkmedžiui: *Išsirauk ir pasisodink jūroje*, – tai jis jūsų paklausytų“ (Lk 17, 6). Dievo Karalystės augimas turi savo etapus. Tuo Viešpats Jėzus nori pasakyti, kad Dievo Karalystei reikia laiko sėjai, augimui ir pjūčiai. Tačiau viskas prasideda kukliai, nuo mažo grūdelio, kuris, jeigu „nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos gausių vaisių“ (Jn 12, 24).

Apie galutinę Dievo Karalystės pergalę ir byloja antrasis palyginimas šio sekmadienio Evangelijoje. Iš mažo garstyčios grūdo išauga didelis medis – Bažnyčia, kurioje viso pasaulio žmonės, lyg paukščiai, randa prieglobstį. Dievo Karalystė panaši ir į medį, kuriame ilsisi visokie paukščiai. Dievo Karalystėje yra vietos inžinieriams, poetams, darbininkams, medicinos seserims, gydytojams, vairuotojams, profesoriams, studentams, namų darbininkams, šokėjoms, aktoriams, tarnautojams – visiems, kurie stengiasi gyventi pagal Dievo įsakymus, aplinkui save skleisdami geranoriškumą ir broliškumą dvasia.

Dievo Karalystė tai ne tik didingi ir antgamtiniai darbai. Ši Karalystė statoma kasdieniais mažais poel-

giais. Šv. Ignacas Lojola atsivertė ir ėmė statyti Dievo Karalystę po sunkaus sužeidimo mūšio metu. Gydydamasis turėjo gražaus laiko pagalvoti apie savo gyvenimą. Taip buvo įkurta Jėzuitų Draugija, o Ignacas tapo švento gyvenimo asmenybė. Dievo Karalystė jau dabar statoma. Ji auga tarp mūsų. Juk mes taip dažnai meldžiamės: „Teateinie tavo Karalystė.“ Arba Jėzus sako: „Tikrai pas jus atėjo Dievo Karalystė“ (Lk 11, 20). Priklausomai nuo to, kaip mes šiandien statome Dievo Karalystę, taip mus ateityje Viešpats ir teis. „Juk mums visiems reikės stoti prieš Kristaus teismo krasę, kad kiekvienas atsiimtų, ką jis, gyvendamas kūne, yra daręs – gera ar bloga“ (2 Kor 5, 10). Grūdas yra Dievo Karalystės gemalas, kurį pats Dievas vis sėja šiandieniam pasaulyje, kiekviename žmoguje.

Mus galima pavadinti išpurenta dirva, kurioje didysis Sėjėjas sėja. Iš kitų Jėzaus palyginimų apie dirvą paaiškėja, jog esame lyg žemė, kuri daugiau ar mažiau supranta, kad į ją sėjami naujo gyvenimo grūdai. Ji labai skirtingai priima tas sėklas. Kartais abejingai arba net kenkia pasėtam grūdai. Tačiau būna ir taip, kad dirva rūpinasi pasėliu, stengiasi sudaryti idealias sąlygas jam augti. Kartais laiko esančius joje grūdus savo kūrinium arba savo nuosavybe ir mano, kad tik nuo jos pastangų priklauso, ar jie duos derlių, ar ne. Jėzus primena mums, kad net pati mažiausia gėrio dalelė turi vystymosi, augimo, brendimo ir vaisių atnešimo impulsą. Ji pasinaudos bet kuria galimybe, idant taptų tuo, ką sumanė joje Dievas. Kada nors mes tikrai pamatysime, ką galėjo mumyse nuveikti Dievo malonė. Ir dar labiau nustebsime pamatę, kiek tikro gėrio, kiek nesavanaudiško pasiaukojimo, kiek herojiškos meilės visais amžiais parodė pasaulio žmonės, kuriuos mes taip lengvabūdiškai vadinome „bedieviais“.

Tad ką daryti? Ar sėdėti rankas sudėjus, kol grūdas pats subręš? Nė vienas palyginimas Evangelijoje neapima viso Jėzaus mokymo. Tik visų palyginimų visuma atkleidžia, ką Jėzus nori mums pasakyti. Vadinasi, negalime sustoti tik ties viena Evangelijos fraze, ties vienu įsakymu ar palyginimu. Reikia sąžiningai siekti pilnos Dievo Žodžio prasmės. Ir tada pasirodys, kad kiekvienas nurodymas Evangelijoje, kiekvienas paraginimas ir patarimas organiškai susipina į vieningą Gerąją Naujieną, o atrodantys prieštaravimai pašalinami įvairiapusiška ir įtikinama sinteze. Viešpats mus moko ir dirbti, ir melstis, ir ilsėtis. Jėzus mus moko pasitikėti Dievu, bet ir nurodo patiems uoliai darbuotis. „Aš sodinau, Apolas laistė, o Dievas augino. Nieko nereikia sodintojas nei laistytojas, bet tik augintojas – Dievas“ (1 Kor 3, 6). Ūkininkas sėja grū-

da, prižiūri pasėlį, ravi piktžoles ir saugo nuo kenkėjų. Tačiau patį augimą nulemia vidinė grūde glūdinti galia ir iš dangaus lyjantis lietus. Panašiai ir žmogaus tikėjimą ir šventumą augina Dievo malonė. Tik dėka malonės dovanų gali išsiskleisti kiekviename krikščionyje glūdinti galia. Savo dvasiniame gyvenime žmogus pereina įvairius etapus, kad galiausiai atiduotų Dievui savo gyvenimo derlių. Šiame pasaulyje

privalome patys siekti šventumo, o ne reikalauti jo iš kitų. Šį vasaros sekmadienį visa žydinti ir auganti gamta, brandindama derliaus vaisius, tenukreipia mūsų mintis prie mūsų širdyje Dievo pasėtos gėrio sėklos, kuriai taip pat reikia augti, žydėti gerais darbais. Viskas, kas mumyse yra ir kas mes esame, priklauso Dievui. Ir tai labai gerai. Mes jau žinome, kad esame patikimose ir mylinčiose Dievo rankose.

PAŽADINK TIKĖJIMĄ!

12 eilinis sekmadienis (B)

Job 38, 1. 8–11; *2 Kor* 5, 14–17; *Mk* 4, 35–41

Mieli tikintieji, Jėzus yra ne tik draugas, duodantis mums gerus patarimus. Visų pirma Jėzus yra tas, kuris išgelbsti. Štai kodėl mūsų pasitikėjimas juo turi būti begalinis.

Per visą žmonijos egzistavimo laiką vienas klausimas visada nedavė ramybės: jei Dievas yra, kodėl tiek daug vargo ir neteisybės šioje žemėje? Ar Dievas mato žmonių kančias? To klausia paprastai tie žmonės, kurių tikėjimas išbandomas kančia ir vienu metu. Nobelio premijos laureatas Albertas Enšteinas sakė: „Dievas nežaidžia su pasauliu kauliukais.“ Šiais žodžiais genialusis mokslininkas nori pasakyti, jog visa, kas egzistuoja ir vyksta, nėra atsiradę iš nieko ir nevyksta atsitiktinai. Dievas nepažadėjo, jog mes nemirsime ar nekentėsime, tačiau Viešpats pažadėjo per kryžių prisikėlimą ir gyvenimą. Dievas visada yra šalia mūsų, tik mes ne visada būname šalia jo.

Ežeras, jūra yra žmogaus gyvenimo nepastovumo, kliūčių ir išgyvenimų simboliai. Babilonijos mitologijoje jūra yra pabaisa. Izraelitai niekad nebuvo jūrininkų tauta. Du Šventajame Rašte paminėti keliautojai jūromis – pranašas Jona ir apaštalas Paulius. Apskritai žydai apie jūrą kalbėdavo su baime. Audra Galilėjos ežere yra tokios mūsų gyvenimo situacijos vaizdas, kuomet mums patiems aiškiai pritrūksta jėgų ir drąsos kovoti su sunkumais, kai pasijuntame nepajėgūs patys padaryti savo gyvenimą saugesnį. Natūralu, kad išsigandęs žmogus suabejoja Dievu, susvyruoja jo tikėjimas. Žmogui tuomet atrodo, jog Dievas miega. Taip atrodė ir apaštalams, žiūrintiems į miegantį valtyje Jėzų. Jėzus tokios didžiulės apaštalus įbauginusios audros metu išlieka ramus, nes visiškai pasitiki dangaus Tėvu. Tai ne miegas, tai didelio pasitikėjimo Dievu išraiška. „Štai Izraelio globėjas nei snaudžia, nei miega! Viešpats tave saugo“ (*Ps* 121, 4–5).

Šv. Petras Auksažodis, aiškindamas šią Evangelijos vietą, sako: „Vairininko patyrimas ir miklumas pasirodo ne giedroj, bet audroj. Taip yra ir dvasiniame gyvenime. Dorybė pasireiškia vien vidinių ir išorinių negandų audroj. Norėdamas iširti savo mokinių tikėjimą, Viešpats davė jiems paliepiamą plaukti į ežerą. Jis leidžia ir mums kartais patirti audrų. Jėzus miega ir atrodo visai mus užmiršęs. Bet jis gerai žino, kokioje bėdoje esame, ir ateis mūsų gelbėti. Todėl nenusiminkime ir pasitikėkime.“

Mūsų gyvenimą kartkartėmis krečia tiek fizinės, tiek dvasinės audros. Ką tuomet turime daryti? Atsakymą mums nušviečia šio sekmadienio Evangelija. Reikia labai pasitikėti Dievu ir šauktis jo pagalbos. „Kas meldžiasi, tas išsigelbsti“, – sako didysis dvasinio gyvenimo mokytojas šv. Alfonsas Liguoris. Maldoje išreiškiamas pasitikėjimas Dievu.

Gaila, bet pasaulis nenori suprasti, kad Archimedo įvardytas atspirties taškas pasauliui yra Dievas. Dievo ir Kristaus neigėjai nepagalvojo, kad sunaikinus idealų likučius: meilę ir grožį, gyvenimas greitai nugarmės į purvą, ašaras ir kraują. Kančios pasaulyje daugėja todėl, kad pasaulis pamiršo Dievą, o sykiu ir maldą. Dažnas šiandienis žmogus gyvenimo valtelėje neturi kompasų – neturi tikėjimo ir neturi ramybės uosto Dieve, todėl nežino, kur gyvenimo audros neša jo valtelę.

Šv. Augustinas sako: „Mes keliaujame šiame gyvenime kaip per jūrą. Vėjų ir audrų netrūksta, ir mūsų laivą beveik užlieja nuolatinių pasaulio pagundų bangos. Tai kyla iš to, kad mumyse užminga tikėjimas. Pažadink jį! Kai Jėzus pabunda, kai tavo tikėjimas pabunda, audra nebesujaudins tavo širdies, nes tavo tikėjimas nugalės vėją ir bangas.“

O Dieve, iš kiek kūno bei sielos pavojų jau esi mus išgelbėjęs! Dėkojame Tau ir atsiprašome už silpną tikėjimą ir nusiminimą. Sustiprink mūsų tikėjimą ir suteik drąsos.

TIKĖJIMO NEŠAMA VILTIS IR JĖGA

13 eilinis sekmadienis (B)

Išm 1, 13–15; 2, 23–24; 2 Kor 8, 7. 9. 13–15; Mk 5, 21–43

Kas yra nuostabesnio ir didingesnio už numirėlio prisikėlimą? Tačiau kasdieniame mūsų gyvenime didelės nuostabos ir pagarbos sulaukia tas, kuris prisikelia iš nuodėmių, iš dvasinės mirties. Kiekvienas iš mūsų esame kažkuo panašūs į Evangelijoje minimą dvylikametę mergaitę. Kiekviename mūsų kažkas yra mirę. Apie kokią mirtį čia pirmiausia kalbama? Apie dvasinę mirtį kaip nuodėmės padarinį. Daugeliu atvejų tokią mirtį sukėlė mūsų nuodėmės, ydos, silpnybės. Numirusi yra kažkuri gera mūsų savybė. Sunykęs vienas ar kitas geras charakterio bruožas. Susilpnėjęs tikėjimas, atšalusi meilė, prarasta viltis. Dvasinė mirtis pamažu veda į fizinę mirtį.

Dažnai viskas prasideda tuomet, kai kančia, liga ir mirtis – šios sunkios patirtys – išbando mūsų tikėjimą ir mus kaip asmenis. „Kodėl Dievas su manimi taip pasielgė? Ką aš blogo padariau, kad tokių kančių nusipelniau? Kodėl Dievas šitaip mane baudžia?“ Kiek kartų esame girdėję panašių klausimų iš ligonių arba mirštančiųjų, iš tų, kurie turi rimtų bėdų. Tai žiaurūs, bet suprantami klausimai. Jie parodo, kaip giliai skausmas ir mirties baimė paliečia žmogaus širdį. Matyt mūsų genuose dar yra likę senovės pagoniškumo, kuris skatina mus klaidingai tikėti, jog kančia ir mirtis, ligos, nelaimės yra Dievo bausmė. Taip tiki pagonyms. Panašiai tiki ir kenčiantis žmogus. Kaip gali mylėti tą, kuris siunčia tau kančią, leidžia mirti vilimui dukrelei, tėvui, žmonai ar draugui?

Jėzus šio sekmadienio Evangelijoje pateiktais stebuklais mums sako, jog autentiškas Dievas yra visiškai kitoks: Jėzus Palestinos keliais nėjo skleisdamas nusivylimą, nenešė ligų, gaisrų, nelaimių ir mirčių. Jis kentėjo kartu su visais, buvo šalia kenčiančiųjų ir mirštančiųjų, gydė ligonius, prikeldavo mirusius, atleisdavo nuodėmes. Be abejo, nėra lengva tikėti, kad Dievas yra šalia kančios ar mirties momentais. Mes norime stebuklo, kaip Jayro dukrai, Naino jaunuoliui ar Lozoriui. Tačiau stebuklus Dievas daro ne tam, kad mes išvengtume gyvenimo įstatymų ar gamtos dėsnių, bet kad drąsiai susiremtume su gyvenimo negandomis turėdami širdyje tikėjimo nešamą viltį ir jėgą. Jėzus laisvai daro stebuklus, tačiau nedaro jų per jėgą. Stebuklui įvykti yra būtinas mūsų tikėjimas ir viltis. Stebuklas yra Dievo dovana, atsakas į žmogaus nuoširdų tikėjimą Dievu ir nepalaužiamą viltį maldoje. Gaila, dažnai žmonės yra dvasiškai akli ir nepastebi daugybės Dievo jiems parodytų ženklų, nes neturi atvertos Dievui širdies. Žmonės vis prašo naujų

ir naujų ženklų, visiškai nepastebėdami jau seniai esamų: Dievo Žodžio Šventajame Rašte, Viešpaties jėgos, meilės ir gailingumo sakramentuose.

Tai visiškai panašu į tą įvykį, kai didžiulė minia Jėzų spaudė, daugelis jį lietė, visi buvo arti jo, tačiau niekas nepalietė Jėzaus su tokiu tikėjimu ir viltimi, kaip ta ilgas metus serganti moteris. Jėzų palietė moters tikėjimas ir viltis. Tai vienintelis būdas, kaip paliesti Dievą. Tikėjimas išgelbsti, tikėjimas, kuris turi rankas paliesti, akis pamatyti, lūpas skelbti Dievo meilę, be viso šito, visos maldos ir apeigos, viskas tėra tik gestai ir tušti žodžiai. Mes taip pat labai dažnai liečiame eucharistinį Jėzų, bet ne visi jį paliečiame savo širdimi, savo tikėjimu ir meile. Daugelis skaitome Šventąjį Raštą, bet neišgirstame Dievo balso, kalbančio tiesiogiai mūsų širdžiai.

Prie Viešpaties reikia liestis tik su tikėjimu ir viltimi. O viltis yra „saugus ir tvirtas sielos inkaras, prisiskverbiantis [...] [ten], kur už mus kaip pirmtakas įžengė Jėzus“ (*Žyd 6, 19–20*). Ji taip pat yra ginklas, saugantis mus išganymo kovoje: „Dėvėkime tikėjimo bei meilės šarvus ir išganymo vilties šalną“ (*1 Tes 5, 8*). Ji teikia mums džiaugsmą net išmėginimuose. „Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge“ (*Rom 12, 12*). „Nė vienas gydytojas neišrašys tokio gero vaisto nuvargusiam kūnui ir iškankintai sielai, kaip viltis“, – sako austrų rašytojas Stefanas Cveigas. Viltis turi būti mūsų veiklumo šaltinis, nes tik tas veikia, kuris pasitiki. Išplėšk žmogui iš širdies viltį, ir dings džiaugsmas ką nors gera daryti; tuomet miršta visi didieji troškimai.

Viltis tik tada yra tikra dorybė, kai ji remiasi Dievu. Kas abejoja Dievo pažadais ar Jo gerumu, nusideda per mažu pasitikėjimu. Kas visiškai neturi vilties, nusideda vilties netekimu arba nusiminimu. Kas iš Dievo laukia dalyko, nesutinkančio su Jo šventumu, nusideda per dideliu pasitikėjimu; taip atsitinka, jei žmogus, be atodairos brenčias į nuodėmes, iš anksto mano, kad Dievas vis vien atleisias. Apie tai šv. Augustinas sako: „Vilties reikia bijoti kaip ir nevilties, jeigu jos apimti darome kitas nuodėmes. Paklausk, ką kalba apimtas nevilties žmogus: vis tiek būsiu pasmerktas, galiu daryti, ką noriu. Taip pat paklausk to, kuris gyvena viltimi: Dievas yra labai gailingas, kai atsiversiu, viską man atleis, kodėl dabar negaliu pasielgti taip, kaip noriu? Vieną skatina nusiikalsti neviltis, o kitą – viltis. Vargas tam, kuris praranda viltį. Vargas ir tam, kuris gyvena apgaulinga viltimi.“ Žmogus, kuris savo pasitikėjimą remia Dievu, gyvena viltimi. Jis jau dabar jaučia savo širdyje kažkokį dangišką tvirtumą; jis ištvermingai meldžiasi dėl visų savo reikalų; jis nepraranda kantrybės patirdamas išbandymus,

liūdesį bei kančią. Pasitikėjimas ir viltis kankiniams suteikė kantrybės ir ištvermės. Viltis yra didžiausia jėga

krikščionio gyvenime. „Kas myli – niekada nepraranda vilties“, – sakė šv. Augustinas.

TIKĖJIMO DRAMA

14 eilinis sekmadienis (B)

Ez 2, 2–5; 2 Kor 12, 7–10; Mk 6, 1–6

Broliai ir seserys, Kristus yra didžiosios naujienos apie meilę skelbėjas. Su Kristaus įžengimu į dangų Jo pasiuntinybė ir Gerosios Naujienos skelbimas nepasibaigė. Jis įsteigė Bažnyčią, palikdamas joje apaštalus, jų mokinius, vyskupus, idant Bažnyčia skelbtų Evangeliją amžių amžiams. Mes smarkiai klystume manydami, jog tik popiežius, vyskupai ir kunigai yra vieninteliai Dievo žodžio skelbėjai. Evangelijos skelbimo užduotis mums visiems lygiai patikėta. Būti savo aplinkoje misionieriumi yra atsakinga ir gan sudėtinga, kadangi žmogus skelbdamas Kristų neretai susiduria su žmonių abejingumu, skepticizmu ir ironija. Jiems būna labai sunku patikėti, jog iš jų gali būti Dievo pašauktas žmogus skelbti Kristų. Taip yra visais laikais.

Kristus, atvykęs į savo kraštą, susilaiko nuo stebuklų norėdamas pakeisti tuos žmones į gera, o ne tam, kad sukeltų savo kraštiečių pavydą ar kad pasmerktų juos dėl jų netikėjimo. Jie turi klausytis ir stebėtis jo žodžių jėga, o ne atmesti jį dėl žemos, jų požiūriu, kilmės. Tačiau mes turime daug pavyzdžių iš amžių prieš Kristų, kur garsių Izraelio sūnų tėvai buvo nekilmingi. Štai Dovydas buvo nusižeminusio žemdirbio sūnus. Amosas – ožkų prižiūrėtojo sūnus. Mozės tėvai taip pat buvo nekilmingi. Šiandien mes turime garbinti Jėzų ir stebėtis juo pačiu, skelbiančiu nuostabų mokslą. Jo išmintis – ne iš studijų, bet iš Dievo malonės. Nazareto gyventojai jį atmetė dėl to, dėl ko, priešingai, privalėjo stebėdamiesi priimti. Jėzus nedarė stebuklų todėl, kad siekė ne sau garbės, bet tėviškės gyventojų dvasinės gerovės.

Praėjusio sekmadienio Evangelijos tekstai kalbėjo apie tikėjimo jėgą. Šio sekmadienio viena iš minčių sukasi apie sunkumą tikėti, apie žmonių nusistatymą Kristaus atžvilgiu. Štai izraelitai, į kuriuos esančius Babilonijos nelaisvėje kreipiasi pranašas Ezechielis, abejoja Dievo ištikimybe. Taip ir Nazareto gyventojai išgyveno tikėjimo į Kristų krizę, nes, viena vertus, jie matė nuostabius jo daromus ženklus ir stebuklus, ir, kita vertus, visi buvo pripratę, jog jis staliaus sūnus. Tikėti ir priimti Dievo įtaką savo gyvenime ir žmonijos istorijoje ne vienam yra sunkus dalykas. Nes reikia priimti tą tiesą, jog

žmogus su visa savo technika ir visu moksliniu pažinimu neturi savo rankose visų įvykių giluminės prasmės ir priežasties. Turime priimti tą riziką, jog mums kelią parodo tas, kurio mes nematome – palaiminti, kurie tiki nematę, – tad tikėjimas tam tikra prasme yra problema. Tikėjimo problema nėra paskutinių amžių reiškinys, nėra tik su krikščionimis susijusi problema. Ji paliečia kiekvieną žmogų, net ateistą. Nori žmogus ar ne, tikėjimas yra tas akmuo, kurį žmogus anksčiau ar vėliau, vienaip ar kitaip sutinka savo gyvenimo kelyje. VI amžiuje prieš Kristų žydai buvo labai priblokšti. Jiems buvo didelė drama matyti Jeruzalę užimtą babiloniečių ir daugybę tautiečių deportuojamų iš krašto. Kur Jahvės ištikimybė pažadams? Kur galingoji Dievo Jahvės ranka? – klausė įskaudinti izraelitai. Atrodė, jog Dievas nusigrėžė nuo jų ir juos paliko.

Ne mažiau nustebinti ir suerzinti buvo ir Nazareto gyventojai. Jie pažinojo Jėzaus šeimą. Tokią pat kaip ir visos kitos. Jie gerai pažinojo Jėzų, jo vaikystę, paauglystę, jo tėvus, jo darbą. Jis augo kaip ir visi kiti vaikai. Ir atsitiko kažkas keisto, kas sudrumstė jų gyvenimą. Vienas iš jų dedasi Mesiju. Čia, brangūs tikintieji, ir yra tikėjimo drama, pats blogumas: pati blogiausia situacija tikėjimui – tai apsiprasti su juo. Tikėjimas, kuris yra šalia mūsų. Šalia mūsų bažnyčia, vienuolynas, šalia mūsų kunigas, katechetas, šalia mūsų Eucharistija, – viskas taip arti, o mes patys esame taip toli nuo viso šito.

Šio sekmadienio trys skaitiniai aprašo tikėjimo problemą. Pirmiausia izraelitai – jų maištingumas, užsispyrimas, širdies kietumas. Užuoat ieškoję sprendimo, kaip įveikti savo abejones Dievo ištikimybe, jie užsisklendžia, nes jų užkietėjusi širdis neišsiklauso į Dievo balsą, kalbantį per pranašą Ezechielį, ir dar giliau įsminga į savo tikėjimo abejones. Antroje vietoje nazaretiečiai. Jie negali abejoti ženklais ir stebuklais, kuriuos Jėzus padarė Kafarnaume ir aplinkiniuose kaimeliuose, tačiau netiki, kad žmogus iš jų, jų kraštiečiai Jėzus gali daryti tokius stebuklus. Kažkas neįprasto atsitiko, bet nežinia kas. Ir trečias dalykas, labai skirtingas nuo šių dviejų, – tai apaštalas Paulius. Jo patirtis kelionėje į Damaską, kada jis nutrenktas nuo arklio išgirdo Jėzaus priekaištą: „Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji“, buvo tokia pribloškianti, jog jis įtikėjo į Jėzų labai karštai.

Brangieji, tikėjimo krizės metu reikia prašyti Kristaus malonės, idant nugalėtume tą krizę drąsiai ir sąmoningai. Ištikti silpnumo ieškokime stiprybės Dieve. Tikėjimo išbandymų buvo ir bus mūsų gyvenime, tik jie ir įrodo mūsų tikrąją ištikimybę Dievui.

Tikėjimas visose epochose ir kiekvienoje žemės vietoje neišvengia sunkumų. Kokie šiandien mūsų tikėjimo sunkumai? Nesidomėti tuo, kas iš pirmo žvilgsnio žmogui neatneša materialinės naudos. Žmogus labiau tiki mokslo išmintimi, prarasdamas filosofijos ir religijos vertybes. Žmogus netiki, nes tikėjimas jį verčia įsipareigoti, kad jis būtų geras, doras, sąžiningas. Kai gyvenimas virsta kova už būvį, kai stengiamasi perkąsti vienas kitam gerklę, tikėjimas atrodo silpnas, per švelnus, nenaudingas.

Mums reikia būti tvirtiems tikėjimu. Tūkstančiai tikėjimo išbandymų ištinka žmogų. Tačiau tie išbandymai daro mūsų tikėjimą didingą ir tvirtą. Išbandymų

ir abejonių metu visų pirmiausia reikia melstis, kalbėtis su Dievu, iš kurio esame gavę tikėjimo malonę. Kaip mokinys, kai jam kas neaišku, klausia mokytojo, taip mes, susidūrę su tikėjimo abejonėmis, kreipiamės į Dievą. Kreipiamės prašydami subrandinti mūsų tikėjimą, nes mūsų dorybės, niekada neišbandytos, lieka nesubrendusios. Kita vertus, mes turime budėti, mokyti ginti savo ir kitų tikėjimą, stengtis jį stiprinti. Atsimink, jog ne tau vienam kyla tikėjimo sunkumų, pirma tavęs buvo daug žmonių, kurie šiuos sunkumus nugalėjo. Skubėk pas tuos, kurie gali tau ištiesti pagalbos ranką, pas tuos, kurie yra tikėjimo dalykų ekspertai, pas kunigą, vienuolį ar vienuolę, besidarbuojančius tavo parapijoje, parapijietį, kuris įveikė tokius tikėjimo sunkumus. Kaip būtų miela išgirsti liudijimą apie solidarumo, draugystės ir dvasinės pagalbos apraiškas tarp mūsų.

Parengė mons. Artūras Jagelavičius

Nauji leidiniai

Vaclovas Aliulis MIC. Nuo Betliejaus iki Romos su šventuoju Luku. – Vilnius: *Magnificat* leidiniai, 2015. – 446 p.

„Nuo Betliejaus iki Romos su šventuoju Luku“ kviečia skaitytojus drauge apmąstyti dvi Naujojo Testamento knygas, parašytas to paties biblinio autoriaus: Evangeliją pagal Luką ir Apaštalų darbus (evangelisto Luko, iš pagonių kilusio krikščionio, apaštalo Pauliaus draugo ir kelionių palydovo, veikalą apie Evangelijos išplitimą „visame pasaulyje“). Į abi Luko knygas sumanyta pažvelgti išryškinant vientisą siužetinę giją, aprėpiančią pagrindinius Naujojo Testamento įvykius nuo Jėzaus Kristaus gimimo Betliejuje (7–6 m. pr. Kr.) iki apaštalo Pauliaus veiklos Romoje (I a. septintas dešimtmetis). Taip žiūrint Luko knygos atsiveria kaip Naujasis Testamentas mažuoju pavidalu.

Šios kelionės „Nuo Betliejaus iki Romos...“ vadovas yra kunigas, teologijos licenciatas Vaclovas Aliulis MIC, Naujojo Testamento redaktorius, Lietuvos Biblijos draugijos steigėjas ir ilgametis prezidentas. Vaclovo Aliulio Šventojo Rašto komentarai – ilgamečių biblistikos studijų ir asmeniškų refleksijų rezultatas. Jie pasižymi teologine gelme ir stiliaus paprastumu: įsigilinimas, asmenišką apmąstymą leidžia paprastai formuluoti net labai sudėtingus dalykus. Lietuvos adresatui plastiškai braižomos sąsajos tarp nutolusių laiko ir erdvės plotmių; iš istorijos, archeologijos atradimų vaizdingai rekonstruojama istorinė ir geografinė abiejų Luko knygų aplinka.

Marija Dovydė Weill. Septyni Mergelės Marijos žodžiai. Septynios meilės liepsnos. – Vilnius: Agapetos, 2015. – 116 p.

Sesuo Marija Dovydė yra Šventojo Jono apaštalinė seserų kongregacijos narė ir teologijos daktarė. Ši knyga kvepia rinktiniu Dievo žodžio medumi, po kruopelę suneštu iš Šventojo Rašto lankų, ir drauge žėruoja kaitria ugnimi. „Kaip ir Elijo, Marijos žodis liepsnojo lyg deglas. Pati Marija buvo ugnis. Ji susivienijo su ta save dovanojančios ir plintančios meilės liepsna“, – rašo sesuo Marija Dovydė. „Septyni Mergelės Marijos žodžiai“ – paprasta ir sykiu gili knyga. Tai pokalbis ir kvietimas atrasti, patirti ir skleisti Evangelijos džiaugsmą. Kaip tik to moko popiežius Pranciškus.

Katechezės Pasaulio šeimų susitikimui Filadelfijoje pasirengti

2015 m. rugsėjo 22–27 d. Filadelfija (JAV)

(I–III katechezės 2 numerįje; IV–V katechezės – 3 numerįje; VI–VIII katechezės – 4 numerįje)

IX. MOKYTOJA, MOTINA, ŠEIMA: BAŽNYČIOS PRIGIMTIS IR VAIDMUO

Bažnyčia turi institucinę formą, nes turi darbuotis pasaulyje. Tačiau tai nėra jos visa esmė. Bažnyčia yra Kristaus Sužadėtinė, „ji“, o ne „tai“. Šventojo Jono XXIII žodžiais, ji yra mūsų motina ir mokytoja, mūsų guodėja ir vedlė, tikėjimo šeima. Net ir tada, kai jos tauta bei vadovai nusideda, mums vis tiek reikia Bažnyčios išminties, sakramentų, palaikymo ir tiesos skelbimo, nes ji yra paties Jėzaus kūnas pasaulyje – Dievo tautos šeima iš didžiosios raidės.

Bažnyčia yra mūsų Motina; mes esame jos sūnūs ir dukterys

174. Bažnyčia yra dangiškoji Jeruzalė, „aukštybių Jeruzalė“, „mūsų Motina“ (161) (Gal 4, 26). Bažnyčia yra mūsų „naujojo gimimo Motina“ (162). Bažnyčia, kuri yra Kristaus Nekaltoji Sužadėtinė, gimdo sūnus ir dukteris, kurie gimsta „iš aukštybių“, „iš vandens ir Dvasios“ (Jn 3, 3. 5).

175. Ką reiškia „gimti iš aukštybių“? Ar tai reiškia, kad po Krikšto nebeturime žemiškosios tapatybės? Ne, tai reiškia, kad „iš Krikšto šaltinių gimsta vienintelė Naujosios Sandoros Dievo tauta, kuri peržengia visas prigimtines bei žmogiškas tautų, kultūrų, rasių ir lyčių ribas: Mes visi buvome pakrikštyti vienoje Dvasioje, kad sudarytume vieną Kūną“ (163). Tai reiškia, kad kaip Bažnyčios sūnūs ir dukterys mes turime naują tapatybę, kuri negriauna, bet pranoksta visus būdus, kuriais žmonės paprastai konstruoja savo tapatybes.

176. Kaip Bažnyčios nariai esame nariai „vieno Kūno“, kuris nenusakomas tokiomis žmogiškosiomis savybėmis kaip amžius, tautybė, protingumas, nei tokiais žmogiškaisiais pasiekimais kaip našumas, organizacija ar moralinė dorybė. Jei Bažnyčia būtų nusakoma kokiomis nors iš šių žmogiškųjų savybių, būtume atgimę ne „iš aukštybių“, bet iš apačios, iš savęs pačių bei savo ribotų galimybių. Mat nesvarbu, kokie protingi ar dorybingi būtume, visa tai tik niekis, palyginti su tobula Kristaus ir jo Sužadėtinės, aukštybių Jeruzalės, mūsų Motinos, Bažnyčios, meile. Tapdami jos sūnumi ar dukterimi, gauname dovaną, naują tapatybę Kristuje, kurios negalime patys sau suteikti.

Kaip ir kodėl Bažnyčia yra šventa?

177. Sakydami, kad Bažnyčia yra „nesutepta“, neignoruojame to, kad visi jos nariai yra nuodėmingi, nes Bažnyčia yra „šventa ir drauge nuolat apvalytina“ (164). Jos šventumas yra Kristaus, jos Sužadėtinio, šventumas. Būtent Kristaus, Jaunikio, meilė pirmiausia ir sukuria Bažnyčią: „Bažnyčia pirmiausia gimė iš visiško Kristaus atsidavimo mūsų išganymui, pradėto įsteigiant Eucharistiją ir užbaigto ant kryžiaus <...>. Kaip Ieva buvo padaryta iš užmigusio Adomo šonkaulio, taip Bažnyčia gimė iš nukryžiuotojo Kristaus pervertos širdies“ (165).

178. Galėtume sakyti, kad Bažnyčios „konstitucija“ yra ne kokia nors mums pasiekti įmanoma dorybė, šventumas ar koks nors darbas, bet save dovanojanti Kristaus meilė. Gimdami iš Bažnyčios kaip savo Motinos, gimstame iš šios Kristaus meilės. Ta meilė suteikia tapatybę Bažnyčiai ne kaip tautai ar grupei, ar klubui, žmogiškai įsteigtam šalia kitų, bet kaip „Sužadėtinėi“, „Sutuoktinei“, kuri yra „vienas kūnas“ su Kristumi ir todėl vienas Kūnas.

179. Meilės, į kurią įsiliejame gimdami Kristuje, negalime sau suteikti patys. Kartą gauta, ji apvalo taip, kad Bažnyčia, būdama kiekviename savo sūnuje bei dukteryje, visada yra perkeičiama į Kristaus meilę, kol Kristus įgaus pilnutinį pavidalą visuose. Tokia yra keliaujančios Bažnyčios įvaizdžio prasmė, Bažnyčios, „keliaujančios“ savo galutinio tobulumo, tobulumo meilėje ir per meilę, kuri ją pirmiausia nusako, link.

180. Iki to meto Bažnyčia patirs, kad jos kelionė yra nuolatinis žengimas „atgailos ir atsinaujinimo keliu“ (166), ir ji negali tvirtinti ir netvirtina esanti tobula niekuo, išskyrus savo kraičiu, Kristaus krauju, t. y. jo meile.

Katalikų nuodėmės nepanaikina to, kas Bažnyčioje šventa

181. Tai, kad Bažnyčios pagrindas yra Kristus, reiškia, kad nuodėmė Bažnyčioje, net jos išventintųjų tarnautojų nuodėmė, negali anuliuoti Bažnyčios tapatybės ar jos šventumo, nes Bažnyčios tapatybė kyla ne iš mūsų. Ji kyla iš Kristaus. Senajame Testamente Dievo tauta, Izraelis, nusakoma jos sandora su Dievu ir jokia jos nuodėmė negalėjo anuliuoti to „išrinktumo“ ar tapatybės, duotos jai kaip Dievo tautai. Kad ir kur sukdamo izraeliečiai, Dievas jų nepalikdamo. Kas tik su jais susidurdavo, visada susidurdavo su Dievo tauta, kad ir kaip būtų nusidėjęs kuris nors tautos narys.

182. Dievo ištikimybė sandorai galioja ir Bažnyčiai. Bažnyčios stebuklas yra tai, kad ją nusakančios Kristaus

meilės negali panaikinti jokia jos narių nuodėmė. Ji yra regima bendrija pasaulyje, bet tokia, kuri nenusakoma niekuo, kas „iš“ pasaulio. Štai čia ir glūdi Bažnyčios grožis. Nereikia laukti, kol bus įsteigta dvylikos tobulų žmonių bendrija, kad galėtume pareikšti turį tikėjimo vertą Bažnyčią. Savo tikėjimą grindžiame ne žmogiškosiomis dorybėmis ar tobulybėmis, bet tikime į už mus numirusį Jėzų Kristų, kurio kraujas padarė mus „išrinktąja gimine, karališkąja kunigyste, šventąja tauta“, Dievo tauta, skelbiančia įstabius darbus to, kuris pašaukė mus iš tamsos į nuostabią šviesą (1 Pt 2, 9).

Bažnyčios Magisteriumas ir atsakomybė

183. Bažnyčiai, kaip mūsų Motinai, suteikiančiai mums naują meilės ir šventumo, iš kurių ji pati kilo, tapatybę, taip pat tenka atsakomybė mokyti mus, vis tobuliau diegti mums naują tapatybę, kurią gavome ne iš pasaulio, bet „iš aukštybių“. Nuo šios funkcijos jos negali atleisti jokia pasaulietinė valdžia, nes Bažnyčios gaunama ir tada teikiama tapatybė ateina ne iš pasaulio darbų, kaip matėme, bet juos visus pranoksta bei išstobulina. Priešingai, „pastoracinė Bažnyčios Magisteriumo pareiga yra budėti, kad Dievo tauta gyventų tiesoje, kuri išlaisvina“ (167).

184. Bažnyčios Magisteriumas tarnauja visai Dievo tautai išlaikydamas sveiką Evangelijos tiesą kartu su visais išreikštai ar neišreikštai Evangelijoje apreikštais moraliniais mokymais, gaivinančiais žmogaus laisvę. Jie apima tokias tiesas kaip žmogaus asmens kilnumas, kūrinijos gerumas, santuokinio būvio iškilumas ir jo vidinis nukreiptumas į gyvybę teikiančią meilės bendrystę. Šių tiesų negali anuliuoti nuodėmės, kuriomis trypiamas tų tiesų skelbiamas kilnumas. Priešingai, tokios nuodėmės skatina Bažnyčią vis tvirčiau skelbti šias tiesas, ypač kai ji siekia atsinaujinti tų pačių tiesų ir meilės, iš kurios jos kyla, atžvilgiu.

Kaip sutuoktinių poros ir šeimos vykdo Bažnyčios liudijimą?

185. Sutuooktiniams krikščionims tenka pagrindinis vaidmuo skelbti šias tiesas pasauliui įtinamiausiu būdu, t. y. gyvenimu, nuolatos perkeičiamu meilės, kuri poroms suteikiama Santuokos sakramentu ir jų bendrystę apibrėžia kaip vyro ir žmonos. Popiežius Pranciškus jaudinamai apibūdino, kaip tiesą gali liudyti sutuoktiniai krikščionys, palaikomi Santuokos sakramento malonių:

Sužadėtiniai krikščionys nėra naivūs, suvokia galimas gyvenimo problemas ir pavojus. Tačiau nesibaimina priimti atsakomybės Dievo ir visuomenės

akivaizdoje. Nesprunka į šalį, neužsislendžia, neatsisako užduoties sukurti šeimą ir dovanoti pasauliui vaikų. – Bet šiandien, Tėve, tai sunku. – Iš tiesų sunku. Štai kodėl reikia malonės, sakramentu suteikiamos malonės! Sakramentai nėra gyvenimo papuošalai – kokios gražios jungtuvės, kokios gražios apeigos, kokia graži šventė! Pastarieji dalykai nėra Santuokos sakramentas, nėra sakramento malonė. Tai – dekoracija! Malonė nėra gyvenimui papuošti, ji skirta, kad mums gyvenime suteiktų tvirtybės, įkvėptų drąsos, jėgų eiti pirmyn! Nepersiskiriant, visada drauge. Krikščionys priima Santuokos sakramentą, nes suvokia, kad jis jiems būtinas! (168)

186. Popiežiai Jonas Paulius II ir Benediktas XVI abu yra citavę ištrauką iš Pauliaus VI apaštališkojo paraginimo *Evangelii nuntiandi*: „Šiandienis žmogus mieliau klauso liudytojų, o ne mokytojų, o jei klauso mokytojų, tai dėl to, kad jie yra liudytojai“ (169). Popiežius Pranciškus kviečia sutuoktinius krikščionis būti savotiškais mokytojais, kurių klausosi šiandienis žmogus, mokytojais, kurie moko savo liudijimu ir todėl palaiko tiesą bei rodo jos įtikimumą būdami atviri naujai gyvybei, nuoširdžiai mylėdami ir svetingai sutikdami kitą, būdami meilės ir gailėstingumo oazėmis kultūroje, labai dažnai paženklintoje cinizmo, kietaširdiškumo ir nusivylimo.

187. Sutuooktinių krikščionių liudijimas gali atnešti šviesos į pasaulį, kuris labiau vertina ne asmenis, bet našumą, ne „buvimą“, bet „turėjimą“ ir todėl yra visiškai užmiršęs „asmens“ ir „buvimo“ vertę. Tegu susituokusieji Kristuje sąžiningai liudija jo meilę, taip tapdami iš esmės visada ir visur įtikimos tiesos mokytojais.

188. *Bažnyčia yra institucija, bet ji visada yra daugiau nei institucija. Ji yra motina, sužadėtinė, kūnas, šeima ir sandora. Visi pakrikštytieji yra jos sūnūs ir dukterys, turintys pamatiškiausią bei autentiškiausią krikščionio tapatybę. Kaip mūsų nuodėmingumas niekada nepanaikina mūsų sukurtumo pagal Dievo paveikslą ir mūsų narystės Dievo šeimoje, lygiai taip ir katalikų nuodėmės nepanaikina Bažnyčios šventumo. Bažnyčios esmė priklauso nuo Jėzaus, pamato, kuris daro mus atskaitingus, bet taip pat yra gilesnis ir saugesnis nei bet kokie žmogaus laimėjimai ar nesėkmės. Nepaisydama savo daugybės trūkumų, Bažnyčia negali vengti atsakomybės skelbti Evangeliją, todėl mes ir vykdome jos užduotį mylėti.*

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

a) Kaip Dievo sandora mus saugo net tada, kai nusi-dedame?

b) Nusideda visi, net katalikų vadovai. Kodėl sakome, kad, nepaisant to, Bažnyčia yra šventa?

c) Ko Jėzus nori iš mūsų, kai Bažnyčia negyvena pagal jo standartus?

d) Kodėl Jėzus myli Bažnyčią? Kuo Bažnyčia jam patinka? Kas jį nuvilia?

Nuorodos

(161) Plg. KBK, 757.

(162) KBK, 169.

(163) KBK, 1267. Plg. 1 Kor 12, 13.

(164) LG, 8 ir KBK, 827.

(165) KBK, 766.

(166) LG, 8 ir KBK, 827.

(167) KBK, 890.

(168) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis į šeimas, Tikėjimo metų proga atvykusias į Romą (Vatikanas, 2013 10 26).

(169) EN, 41.

X. RINKTIS GYVENIMĄ

Dievas sukūrė mus ne be tikslo. Jo meilė yra mūsų gyvenimo užduotis. Ši užduotis įgalina mus atrasti savo tikrąją tapatybę. Jei šią užduotį pripažįstame, imame naujaip žvelgti į daugelį klausimų, ne tik į šeimą. Įgyvendinti namų Bažnyčios užduotį reiškia tai, kad katalikų šeimoms kartais teks gyventi kaip mažumoms, kurių vertybės skiriasi nuo aplinkinės kultūros. Mūsų meilės užduotis pareikalaus drąsos ir tvirtumo. Į Jėzaus kvietimą galime atsiliiepti tikėjimo, vilties, meilės, džiaugsmo, tarnavimo ir misionieriavimo kupinu gyvenimu.

Mūsų viso gyvenimo užduotis

189. Šias katechezes pradėjome aiškindami, kad Dievas sukūrė mus ne be tikslo. Dievas, kurį sutinkame Jėzuse Kristuje, mus myli ir kviečia mylėti taip, kaip jis pats myli. Jei suvokiame, kad mūsų užduotis mūsų santuokose, šeimose, tarp vaikų ir parapijose yra meilė, tai esame išmokę pagrindinę tiesą, formuosiančią daugelį mūsų gyvenimo sričių.

190. Pavyzdžiui, jei ištikimybė sandorai reikalauja susilaikymo, jei mūsų kūnas ir materialus pasaulis gali būti dieviškosios malonės indai, tai tada prie ekologijos, technologijos ir medicinos klausimų galime artintis su nauju nuolankumu. Panašiai, jei sekame Dievo įsipareigojimu sandorinei meilei, stipresnei už kančią, esame naujaip motyvuojami solidarizuotis su tais, kurie sielojasi ar yra užgauti. Jei suvokiame, kad žmogus yra Dievo paveikslas, ir todėl žmogaus kilnumas šaknijasi giliau nei atsitiktiniai žmogaus įgūdžiai ar pasiekimai, tada galime suprasti, kodėl Bažnyčia taip myli jaunimą,

garbaus amžiaus ar neįgalius žmones ir visus tuos, kurie visuomet priklauso nuo kitų rūpinimosi.

191. Dabar aišku, kodėl katechezės apie šeimą iš tikrųjų yra katechezės visam gyvenimui. Pasak popiežiaus Pranciškaus, „Evangelija pirmiausia skelbiama šeimoje ir tada įvairiose kasdienio gyvenimo srityse“ (170). Jei išmokstame savo šeimas laikyti namų Bažnyčiomis, jei suvokiame, kodėl moralinis individualizmas nėra tinkamas kontekstas katalikų mokymui priimti, jau esame persiėmę požiūriu, kuris perorientuos visą mūsų tapatybę.

Gyventi kaip kūrybingai mažumai

192. Katalikų požiūriai į prasmingą gyvenimą ir į tai, kaip tinkamai gyventi, šiais laikais visų neįtikins. „Krikščionijos“ epocha, kai Vakaruose viešosios vertybės bent apytiksliai atitiko katalikiškąsias vertybes, blėsta. Vakarų pokrikščioniškieji katalikai mokosi gyventi taip, kaip krikščionys gyvena daugelyje kitų pasaulio dalių, kaip antai Afrikoje ar Azijoje, kur krikščionys niekada nebuvo dauguma.

193. Mažumos statusas kultūroje nereiškia marginalaus ar nereikšmingo statuso. Katalikų Bažnyčios katekizme, mokant apie pašaukimą dalyvauti visuomenės gyvenime, cituojamas krikščioniškasis laiškas, parašytas laikais, kai Bažnyčia toli gražu dar nebuvo visuomenėje įsitvirtinusi ar tapusi prestižiniu dalyku. Pagunda atsiriboti tikriausiai buvo reali, bet laiške raginama: „Negyvenkite atsiriboję, užsidarę, lyg jau būtumėte nuteisinti, bet burkitės draugėn ir kartu ieškokite, kas naudinga visiems“ (171). Ši išorėn žvelgianti, į tarnavimą orientuota dvasia yra netgi dar senesnės kilmės. Nors babiloniečiai nusiaubė Jeruzalę ir žydus paėmė į nelaisvę, pranašas Jeremijas žydų tremtiniam Babilone sakė: „Rūpinkitės gerove miesto, į kurį jus ištrėmiau, ir melskitės už jį Viešpačiui, nes jo gerovė – jūsų gerovė“ (Jer 29, 7).

194. Norint gyventi pasaulyje kaip kūrybingai, ištikimai mažumai, reikia dvasinės drausmės. Danielio knygoje rašoma, jog Danielius ir jo draugai žydai tarnavo Babilonijos karaliaus Nebukadnezaro dvare. Tai, kad žydai tarnavo pagoniui karaliui, jau savaime yra stulbinantis dalykas. Bet jie buvo naudingi karaliui kaip tik dėl to, kad liko ištikimi savo tikėjimui.

195. Tai, kad jie turėjo išminties, kurios stokojo karaliaus magai, lėmė jų gyvenimas pagal tikėjimą į vieną tikrą Dievą. Jie kalbėdavo savo maldas (172) ir laikėsi žydų drausmės (kaip antai valgio suvaržymų) (173). Jie buvo raugas pagonio rūmuose kaip tik todėl, kad

žinojo, kas esą. Jie mokėjo būti konkrečiame socialiniame pasaulyje nebūdami iš jo. Ir žinojo, kada nedaryti kompromisų, suvokdami, kad jų religinė tapatybė kartais gali jiems brangiai kainuoti, – ir veikiau rinkosi liūtų narvą bei ugnimi plieskiančią krosnį nei išduoti savo Dievą ir garbinti stabus.

196. Taigi katalikai turi strategijų bei pavyzdžių, kaip gyventi tikėjimu pasaulyje, nesuprantančiame jų tikėjimo ar nesutinkančiame su jais. Net jei mūsų gyvenšana skiriasi nuo pasaulio, mes vis dėlto turime tvirtą mintį ir aiškia galvą, „už kitus didesnį planą, kuris mus remia ir leidžia mylimam asmeniui dovanoti visą ateitį“ (174). Mes turime tvirtą pagrindą, leidžiantį mums išlikti nepriklausomiems nuo destruktivių jėgų visuomenėje bei kultūroje, ir kaip tik tas pats pagrindas kreipia mus į meilę bei dalyvavimą visuomenėje ir kultūroje. „Meilė, judinanti saulę ir kitas žvaigždes“ (175), meilė, kurianti bei palaikanti visa, kas yra, yra ta pati meilė, kuri gaivina mūsų santuokas, šeimas, mūsų namus ir mūsų Bažnyčią. Galime būti tikri, kad jei ta meile sekame, net iki kryžiaus papėdės, tai mūsų kančios iš tikrųjų daro mus tikresnius, autentiškai žmogiškesnius ir kad prisikelsime ir būsime nuteisinti, nes sekame patikimu Viešpačiu. Ši meilė suteiks mums tvirtumo savitai gyventi būnant žemės druska (176).

Visi esame misionieriai

197. Šventasis Jonas Paulius II ragino: „Šeima, tapk tuo, kuo esi“ (177). Jo žodžiai nėra kiek neprarado aktualumo, jų reikšmė daugybės šeimai šiandien kylančių iššūkių akivaizdoje tik sustiprėja. Jonas Paulius II suvokė, kad šeimos užduotis kyla iš jos tapatybės Dievo plane. „Kadangi pagal Dievo planą šeima buvo sukurta kaip gyvenimo ir meilės bendruomenė, šeimai tenka užduotis vis labiau tapti tuo, kuo ji yra, t. y. gyvenimo ir meilės bendruomenė, kuri <...> galutinai bus įvykdyta Dievo karalystėje“ (178). Todėl pagrindinė šeimos užduotis, pasak Jono Pauliaus II, yra „saugoti, atskleisti ir perteikti meilę“, užduotis, „kuri yra gyvas atspindys Dievo meilės žmonijai bei Viešpaties Kristaus meilės Bažnyčiai, jo sužadėtinei“ (179). Pripažindama šią misionieriškąją tapatybę, šeima tampa tuo, kuo jai visada buvo skirta tapti.

198. Ši užduotis nėra rezervuota vien nedaugeliui ar tik ypatingiesiems. Šitai nereiškia, kad šeimoms, norint liudyti Evangeliją, reikia kažkaip nustoti būti savimi ar siekti kokio nors neįmanomo tobulumo. Krikščioniškoji šeima pašaukta gilinti, apmąstyti ir liudyti meilę bei gyvenimą, kurie jau yra jos buvimo šeima pagrindas.

199. Šeima yra meilės bendrystė, grįsta vyro ir žmonos sąveikos dovanojimu „dviejų viename kūne“ bendrystėje.

Būtent ši neišardoma vyro ir žmonos bendrystė teikia pagrindą visai šeimai kaip tikrajai asmenų bendrystei (180). Būtent šeimoje mokomasi meilės kaip sąveikos dovanojimo, kaip dovanos, kurios vaikas pirma sulaukia iš tėvo ir motinos, paskui gražina atgal ir dalijasi su kitais. Būtent šeima yra vieta, kur mokomasi bendruomenės vertės, ugdomas bendrystės visuomenėje pagrindas. Santuoka ir šeima, siekiančios vieningai ir ištikimai mylėti, šitai teikia gyvybiškai svarbų liudijimą savo namuose, kaimynystėje, parapijose, vietinėse bendruomenėse ir visur, kur tarnaujama, dirbama ar žaidžiama.

Namų Bažnyčios užduotis pilnatviškai įgyvendinama tarnaujant visuotinei Bažnyčiai

200. Bažnyčia niekada nebūdavo toli nuo šeimos namų. Pats Kristus gimė, augo ir mokėsi „Šventojoje Juozapo ir Marijos Šeimoje“ (181). Marija, mergelė ir motina, nepakartojamai ir gražiai sujungia pašaukimą į celibatą ir pašaukimą į motinystę (182). Savo bendru gyvenimu Nazareto Šventoji Šeima yra visų šeimų pavyzdys ir užtarėja. Savo viešosios tarnystės metu Jėzus dažnai apsilankydavo ar apsistodavo šeimų namuose, pirmiausia pas šventąjį Petrą Kafarnaume (183). Šventasis Paulius savo sveikinimuose irgi mini konkrečius mokinius, visų pirma Priską bei Akvilą ir „Bažnyčią, susirenkančią jų namuose“ (184). Katalikų Bažnyčios katekizme mokoma:

Nuo pat pradžių Bažnyčios branduolį sudarydavo tie žmonės, kurie įtikėdavo „su visais namais“. Atsiversdami jie troško, kad ir „visi jų namai“ būtų išganyti. Tos įtikėjusios šeimos tapo krikščioniškojo gyvenimo salelėmis netikinčiame pasaulyje. (185)

201. Kalbėti apie šeimą kaip apie namų Bažnyčią reiškia, kad tai, kas sakoma apie pačią Bažnyčią, dažnai analogiškai galima pasakyti apie krikščioniškąją šeimą, ir kad krikščioniškajai šeimai tenka esminis vaidmuo Bažnyčioje ir pasaulyje. Popiežius Jonas Paulius II taip nusakė krikščioniškosios šeimos „ypatingą ir savitą bažnytinį vaidmenį“: „Krikščioniškoji šeima yra pašaukta aktyviai ir atsakingai dalyvauti Bažnyčios misijoje savitu bei ypatingu būdu tapdama tuo, kuo yra, ir kaip gyvenimo ir meilės bendruomenė tarnaudama Bažnyčiai bei pasauliui“ (186).

202. Katalikų Bažnyčios katekizmo santraukoje Santuokos ir Šventimų sakramentai vadinami „tarnavimo bendrystei ir misijai“ sakramentais (187). Santuoka ir šeima padeda statyti Bažnyčios bendrystę ir prisideda prie jos misijos skelbti Evangeliją ir mylėti taip, kaip mylėjo Kristus. Kartais pasitaiko tendencija galvoti tik apie tai, kaip Bažnyčia (ir kaip konkreti vyskupija ir parapija)

tarnauja santuokai ir šeimoms. Tai iš tikrųjų yra esminė Bažnyčios pastoracijos dalis.

203. Tačiau lygiai taip pat svarbu ir galbūt net dar svarbiau galvoti apie tai, kaip krikščioniškoji šeima myli bei tarnauja parapijai, šeimai, visuotinei Bažnyčiai ir pasauliui. Tarnyba, skirta padėti šeimoms, turėtų pagelbėti joms savo ruožtu pačioms tapti misionierėmis. Šis tam tikra prasme paradigmos poslinkis Bažnyčioje iki galo dar neįvykęs – būtent krikščioniškosios šeimos įgalinimas skleisti Evangeliją. Tam tereikia iš naujo atrasti santuokos pašaukimą kaip pašaukimą tapti namų Bažnyčia.

204. Namų Bažnyčia nėra abstrakti sąvoka. Tai Santuokos sakramentu grįsta ir daugelio įgyvendinama tikrovė, pašaukimas, užduotis. Kristus vis dar kviečia. Krikščionių šeimos, jūsų reikia Bažnyčiai, jūsų reikia pasauliui!

205. *Šeima, tapk tu, kuo esi (188). Rinkis gyvenimą, kad tu ir tavo palikuonys galėtumėte gyventi mylėdami Viešpatį, savo Dievą, klausydami jo balso ir tvirtai jo laikydamiesi (189). Ši užduotis padarys tavo besiskiriančią nuo kitų visuomenėje. Liudijant meilę prireiks dvasinio išipareigojimo ir dvasinės drausmės, bet nesibaimink. Bažnyčia yra su tavimi. Viešpats yra su tavimi. Viešpats sudarė sandorą su tavimi. Viešpats kviečia. Jis bus ištikimas, ir tavo sandora duos vaisių. Meilė yra tavo užduotis, visos bendrystės pagrindas, didelis tarnavimo, grožio ir tiesos lydimas nuotykis.*

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

a) Kuria prasme katechezės apie šeimą yra katechezės, skirtos visam gyvenimui? Kaip katalikų mokymas apie žmogaus prigimtį, lytį, santuoką ir šeimą susijęs su kitais gyvenimo aspektais?

b) Ar dėl esančių vertybių ir papročių jūsų bendruomenėje jums sunkiau ar lengviau būti kataliku? Ar savo kultūroje galite laisvai būti kataliku, ar vis dėlto jaučiate spaudimą tikėjimą kompromituoti? Kaip dalyvaujate savo kultūroje likdamas tikintysis?

c) Ar jūsų šeima laiko save namų Bažnyčia? Kokias vertybes regimai atspindi jūsų šeimos gyvenimas? Kokie žingsniai žengtini siekiant geriau misionieriauti?

d) Kokios paramos jūsų šeimai reikia iš Bažnyčios? Kaip Bažnyčia gali jums padėti? Kaip jūs galite padėti Bažnyčiai ir kitoms šeimoms?

Nuorodos

(170) Popiežius Pranciškus. Viešpaties Angelo malda (2013 12 29).

(171) KBK, 1905.

(172) *Dan* 6, 11.

(173) *Dan* 1, 8.

(174) *LF*, 52. Žr. (2).

(175) Dantė. *Rojus*, giesmė XXXIII.

(176) Plg. *Mt* 5, 13.

(177) *FC*, 17.

(178) *FC*, 17. Plg. *GS*, 48.

(179) *FC*, 17.

(180) *FC*, 18–27.

(181) KBK, 1655.

(182) KBK, 507.

(183) Plg. *Mk* 1, 29–31; *Mt* 8, 14–15 ir *Lk* 4, 38–39. Plg. *Mk* 2, 1; 3, 19–20; 7, 17; 9, 33. Plg. *Mk* 5, 38; 7, 24; 10, 10; 14, 3; *Mt* 9, 23; 10, 11–13; 13, 1; 17, 25; 26, 6; *Lk* 5, 29; 7, 36; 8, 51; 10, 5–7; 11, 37; 14, 1; 19, 5–9; *Jn* 4, 53; 12, 1–2.

(184) *Rom* 16, 5; *1 Kor* 16, 19. Plg. *Kol* 4, 15; *Fil* 4, 22.

(185) KBK, 1655. Plg. *Apd* 18, 8; 16, 31; 11, 14.

(186) *FC*, 50.

(187) KBK, 321. Žr. (91).

(188) *FC*, 17.

(189) *Ist* 30, 19–20.

PASAULIO ŠEIMŲ SUSITIKIMO FILADELFIJOJE 2015 M. MALDA

Dieve ir visų mūsų Tėve,
savo Sūnuje ir mūsų Išganytojuje Jėzuje
Tu padarei mus
savo sūnumis ir dukterimis
Bažnyčios šeimoje.
Tavo malonė ir meilė
tepadeda mūsų šeimoms
visur pasaulyje
būti vieningomis ištikimybe Evangelijai.
Šventosios Šeimos pavyzdys,
padedant Šventajai Dvasiai,
tepaskatina visas šeimas, ypač išgyvenančias
didžiausius sunkumus,
būti bendrystės ir maldos namais
ir visados ieškoti Tavo tiesos bei gyventi Tavo meilėje.
Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Jėzau, Marija ir Juozapai, melskitės už mus!

Šventimai

Balandžio 25 d. Vilniaus arkikatedroje įšventinti du kunigai – **Daniel Narkun** ir **Valentin Dulko**. Šventimams vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, šv. Mišias koncelebravo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis, vyskupas augziliaras iš Telšių vyskupijos Linas Vodopjanovas, būrys kunigų. Po šv. Mišių visi pasimeldė prie šv. Kazimiero relikvijų, presbiteriai padėkojo vyskupams. Artimieji, draugai, parapijiečiai sveikino įšventintuosius kunigus. -Vn-

Kunigų paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Bronislovas Gimžauskas** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos altaristo pareigų ir išleistas į Marijampolės globos namus.

Mons. **Kęstutis Grabauskas** atleistas iš Jurbarko ir Vertimų parapijų klebono bei Jurbarko dekanato pareigų ir paskirtas Kauno Gerojo Ganytojo parapijos klebonu.

Kun. **Jonas Stankevičius** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos klebono pareigų ir išleistas gydytis.

Kun. **Darius Auglys** atleistas iš Vidiškių ir Taujėnų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Jurbarko ir Vertimų parapijų klebonu bei Jurbarko dekanato dekanu.

Kun. **Laurynas Grikiėtis** atleistas iš Jurbarko parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vidiškių ir Taujėnų parapijų klebonu.

Kun. **Audrius Martusevičius** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaro bei Kauno klinikų kapeliono pareigų ir paskirtas Kėdainių Šv. Juozapo parapijos vikaru.

Kun. **Mindaugas Pukštys** atleistas iš Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Šventosios Dvasios parapijos vikaru.

Kun. **Žilvinas Zinkevičius** atleistas iš Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijos vikaru bei Kauno klinikų kapelionu.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Gegužės 19–22 d. Vilniuje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupai G. Grušas, S. Tamkevičius, P. López Quintana; vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, J. Ivanauskas, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, L. Virbalas, L. Vodopjanovas.

Plenarinį posėdį įžanginiu žodžiu pradėjo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkiv. Pedro López Quintana. Jis pasveikino susirinkusiuosius ir prisiminė prieš tris mėnesius įvykusį Lietuvos vyskupų vizitą *ad limina* pas Šventąjį Tėvą, aptarė pasirengimą švęsti Gailestingumo metus ir palinkėjo gero darbo.

Į posėdį susirinkę vyskupai svarstė, kaip švęsti artėjančius popiežiaus paskelbtus Gailestingumo metus. Nutarta, kad šventimas vyks trimis lygiais: nacionaliniu, vyskupijų ir parapijų, o pirmieji konkretūs pasiūlymai bei preliminarus iškilmų kalendorius galėtų būti pateikti jau kitam plenariniam posėdžiui. Lietuvos vyskupai rengiasi dalyvauti ir Romoje organizuojamuose šventųjų Gailestingumo metų renginiuose. LVK Šeimos reikalų tarybos pirmininkas kard. A. J. Bačkis kalbėjo apie pasirengimą spalio mėnesį Romoje vyksiančiai eilinei Vyskupų sinodo asamblėjai bei aptarė šeimų sielovadą mūsų krašte. Ganytojai pritarė LVK Liturgijos komisijos pirmininko vysk. L. Virbalo pasiūlymui Lietuvoje naudojamą „Laidotuvių apeigyną“ papildyti kremavimo apeigomis, taip pat siūlymui kreiptis į Romą ir paprašyti leidimo į Lietuvoje naudojamą Švč. Mergelės Marijos litanijos tekstą įtraukti kreipinį „Gailestingumo Motina“.

Susirinkusieji pritarė LVK Visuomenės informavimo priemonių komisijos pirmininko arkiv. S. Tamkevičiaus pateiktam šios komisijos Nuolatinės ekspertų grupės sąrašui.

Posėdyje nemažai dėmesio skirta užsienio lietuvių katalikų sielovados reikalams. Australijos lietuvių kapelionu naujai trejų metų kadencijai patvirtintas kun. J. Deveikis, o Monrealio (Kanada) lietuvių kapelionu tokiai pat laiko trukmei – kun. P. Mališka. Šv. Mortos grupės, besirūpinančios kova su prekyba žmonėmis (ji Lietuvoje buvo sukurta sekant Jungtinės Karalystės pavyzdžiu), koordinatoriumi nuo LVK išrinktas Lietuvos policijos kapelionas kun. A. Toliatas. Posėdyje pabrėžtas didelis Hiutenfeldo Vasario 16-osios lietuvių gimnazijos Vokietijoje vaidmuo išsaugant lietuviškąją išeivių jaunimo tapatybę. Lietuvos vyskupai kviečia užsienio lietuvius leisti savo vaikus mokytis šioje jau istorine tapusioje išeivijos švietimo įstaigoje, teikiančioje retą galimybę užsienyje augančiam lietuvių jaunimui ne tik įgyti puikų vidurinį išsilavinimą, bet ir galimybę augti lietuviškoje bei krikščioniškoje aplinkoje.

Ganytojai taip pat aptarė, kaip įvairiose vyskupijose rūpinamasi sergančiais bei senyvo amžiaus kunigais ir kaip jie išlaikomi. Aptarta Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų veiklos patirtis, svarstyta, ar reikia steigti daugiau panašių namų. Konstatuota vyskupijose taikomų rūpybos sergančiais bei senyvo amžiaus kunigais ir jų išlaikymo sprendimų įvairovė.

LVK Socialinių reikalų tarybos pirmininkas vysk. K. Kėvalas pristatė susirinkusiesiems įvairias naujas Lietuvos Caritas iniciatyvas ir papasakojo apie jau praėjusias. Vyskupai pritarė Caritas organizuojamai Pagalbos Nepalui akcijai, skirtai padėti šios nuo stiprių žemės drebėjimų nukentėjusios valstybės žmonėms. Ganytojai naujoms trejų metų kadencijoms patvirtino Lietuvos nacionalinės Europos skautų asociacijos religinį patarėją kun. E. Darulį OFM

ir *Apostolatus maris* direktorių kun. V. Poškų. Nauju Nacionaliniu delegatu universitetinei sielovadai išrinktas Vilniaus miesto akademinės sielovados koordinatorius kun. P. Narijauskas.

Gegužės 22 d. ryte Lietuvos vyskupai dalyvavo tradiciniame Vilniaus arkivyskupijos organizuojamame Sekminių šventime, ėjo Kryžiaus kelią Vilniaus Kalvarijose, o po pietų drauge su kunigais ir vienuolijų nariais šventė Eucharistiją Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) bažnyčioje.

Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis įvyks 2015 m. birželio 30 d. Vilniuje.

-lvks-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 6 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko Vilniaus arkivyskupijoje tarnaujančių kunigų susirinkimas, kuriame kalbėta apie vaikų ir jaunimo rengimą sakramentams parapijose. Po bendros maldos Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas pasveikino balandžio 25 d. Vilniaus arkikatedroje naujai iššventintus kunigus Valentį Dulko ir Danielių Narkun.

Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centro (VAKC) vadovė Raimonda Kulkienė pristatė atnaujintas parapinės katechezės gaires – vaikų rengimo Sutaikinimo sakramentui ir pirmajai Komunijai bei paauglių rengimo Sutvirtinimo sakramentui tvarką. Lektorė akcentavo, kuo Katechetikos centras gali pagelbėti kunigams. Katechetė Birutė Jachimovič papasakojo, kaip vyksta vaikų ir jaunimo katechezė rengiantis sakramentams. Kalbėta apie iššūkius, pavyzdžiui, neįgaliųjų rengimas sakramentams, vaikų, kurie nelanko tikybės pamokų, katechezės klausimas. Kiekvienų metų rugsėjo 1–25 d. tėvai turėtų kreiptis į parapijos kleboną dėl vaiko rengimo pirmajai Komunijai. Katechezė parapijoje vykdytina pagal nuoseklią programą, taikytini įvairūs metodai. Katechetikos centras yra parengęs metodinę medžiagą katechetui, leidinius vaikui ir tėvams. Siūloma organizuoti devynis susitikimus tėvams, kurių vaikai rengiami priimti sakramentus. Katechetas, dirbantis parapijoje, turėtų siekti įgyti daugiau žinių, padėti vaikams eiti tikėjimo keliu. Katechetai kviečiami tobulintis ir dalyvauti VAKC organizuojamuose susitikimuose. Klebonus kalbėtojos ragino informuoti savo katechetus apie VAKC vasaros jiems skirtą sesiją. Jeigu parapijose trūksta katechetų, klebonai gali pasiūlyti kitų sričių pedagogams dalyvauti persikvalifikavimo kursuose, vykstančiuose Lietuvos edukologijos universitete Vilniuje. Apie tai informacijos gali suteikti VAKC.

Arkivyskupas Gintaras Grušas kalbėjo apie ką tik paskelbtus artėjančius Gailestingumo metus. Turime dvi šventoves, labai artimai susietas su Gailestingumu – tai Aušros Vartų Gailestingosios Dievo Motinos koplyčia ir Gailestingumo šventovė su Gailestingojo Jėzaus paveikslu, nutapytu pagal s. Faustinos regėjimus. Gailestingumo metai bus švenčiami ne tik Romoje, bet ir visose vyskupijose, parapijose. Į praktiškai įgyvendinamą Gailestingumą bus siekiama įtraukti kuo daugiau žmonių tiek parapijose, tiek vyskupijos lygmeniu.

Kunigai pakviesti skatinti jaunimą dalyvauti Lietuvos jaunimo dienose, kurios vyks Alytuje. Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centras kviečia kunigus patarnauti Sutaikinimo vakare ar sekmadienio šv. Mišiose. Kalbėta apie galimybę Mišių patarnautojams vykti į Ministrantų dieną, švenčiamą Vatikane. Vyskupas Arūnas Poniškaitis pristatė Kanos šeimų bendruomenės organizuojamą

Kun. **Artūras Kazlauskas** atleistas iš Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios kunigo pagalbininko pareigų ir paskirtas Kauno arkikatedros ceremonijarijumi su vikaro teisėmis ir pareigomis.

Kun. **Valdas Šidlauskas** atleistas iš Jonavos Šv. apaštalo Jono parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijos vikaru.

Kun. **Nerijus Pipiras** atleistas iš Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaru.

Kun. **Julius Grigonis** atleistas iš Kauno Šventosios Dvasios parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaru.

Kun. **Vytenis Vaškėlis** atleistas iš Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijos altaristo pareigų ir paskirtas Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios kunigu pagalbininku.

Kun. **Audrius Giedraitis** atleistas iš Kauno Šančių parapijos rezidento pareigų ir išleistas gydytis.

Kun. **Robertas Grigas** atleistas iš Kauno Švč. Sakramento bažnyčios rektoriaus pareigų ir paskirtas Kauno arkikatedros vikaru.

Kun. **Evaldas Vitulskis** paskirtas Kauno Švč. Sakramento bažnyčios rektoriumi ir paliktas eiti kitas turėtas pareigas.

Kun. **Audrius Mikitiukas** paskirtas Panoterių parapijos klebonu ir paliktas eiti kitas turėtas pareigas.

Kun. **Giedrius Maskolaitis** atleistas iš Panoterių parapijos klebono pareigų ir paliktas eiti kitas turėtas pareigas.

Kun. **Nerijus Vyšniauskas** atleistas iš Kauno arkikatedros parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaru. -Kn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Juozas Kaminskis** atleistas iš Paluobių ir Braziūkų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kazlų Rūdos parapijos altaristu.

Kun. **Vitas Urbanas** atleistas iš Paežerėlių ir Žemosios Panemunės parapijų klebono pareigų ir paskirtas Paluobių ir Braziūkų parapijų klebonu.

Kun. **Audrius Kurapka** paliktas eiti visas turėtas pareigas ir paskirtas Žemosios Panemunės parapijos klebonu.

Kun. **Vytautas Sakavičius** paliktas Ilguvos parapijos klebonu, atleistas iš Sutkų parapijos klebono pareigų ir paskirtas Paežerėlių parapijos klebonu.

Kun. **Vytautas Insoda** paliktas eiti visas turėtas pareigas ir paskirtas Sutkų parapijos klebonu.

Kun. **Valdemaras Smulskis** atleistas iš Garliavos Švč. Trejybės parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijos vikaru.

Kun. **Jonas Jonuška** paskirtas Garliavos Švč. Trejybės parapijos vikaru.

Kun. **Kęstutis Bekasovas** atleistas iš Aleksoto Šv. Kazimiero parapijos altaris- to pareigų ir paskirtas Garliavos Švč. Trejybės parapijos altaristu – vikaru.

Kun. **Albinas Paltanavičius** atleistas iš Kudirkos Naumiesčio Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos altaris- to pareigų ir paskirtas *Pilnų namų* bendruomenės Dievo Gailestingumo koplyčios Panaroje rezidentu. -VK-

Suspendavimas

Kun. **Kastytis Šulčius** *suspensa a sacris*.

Apdovanojimai žurnalistams

Kristaus Žengimo į dangų sekmadienį, gegužės 17 d., Katalikų Bažnyčia minėjo 49-ąją Pasaulinę visuomenės komunikavimo priemonių dieną. Lietuvoje minint šią dieną, labdaros ir paramos fondo *Bažnyčios kronika* iniciatorius ir valdybos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius jau septynioliktus metus iš eilės paskelbė apdovanojimus žiniasklaidininkams už sąžiningos ir principingos žurnalistikos bei krikščioniškųjų vertybių puoselėjimą viešojoje erdvėje. Šiais 2015-aisiais – Pašvęstojo gyvenimo metais – *Bažnyčios kronikos* fondas reiškia padėką ir apdovanoja:

vasaros stovyklą sutuoktiniams. Buvo pristatyti naujaisi leidiniai, naudingi kunigų saviugdai ir kurie galėtų būti gera dovana susitinkant su įvairiausiais žmonėmis, lankant tikinčiųjų namus.

-vlnensis.lt

Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija

Balandžio 22 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje vyko kunigų nuolatinio ugdymo konferencija. Arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas pakvietė kunigus susipažinti su LVK gairėmis vaikų ir jaunimo sakramentinei katechezei, o šios konferencijos tikslą apibrėžė kaip pastangas sustiprinti arkivyskupijoje evangelizacinę misiją, ypač parapijų sielovadoje: kaip šiandien parapijoms imanoma tapti evangelizuojančiomis ir atviromis, kaip patraukti į Bažnyčią pakrikštytus, bet nepraktikuojančius katalikus.

Šias aktualijas kunigams pristatė du konferencijos svečiai. Lietuvos katechetikos centro (LKC) direktorius kun. Rimantas Gudlinkis supažindino su LKC veikla ir pristatė LVK patvirtintas Vaikų ir jaunuolių rengimo Atgailos, Eucharistijos sakramentams gaires (šiemet išleistas atskira knygele). Kauno arkivyskupijos katechetikos centro (KAKC) vadovas dr. Artūras Lukaševičius pasidalijo praktinėmis išvalgomis, kodėl ir kokiais būdais siektina, kad sielovadinė veikla parapijose taptų evangelizuojanti.

LKC veiklą pristatęs kun. R. Gudlinkis minėjo, jog pastaruosius trejus metus šiai LVK institucijai, be religinio ugdymo, pavesta ir katechezė. Religinio ugdymo srityje LKC rūpinasi tikybos mokytojų (jų Lietuvoje yra 1042, o tikybą lanko 60 proc. moksleivių) kvalifikacija, mokymo programų bei priemonių atnaujinimu, ieško juos galinčių rengti specialistų, organizuoja vyskupijų Katechetikos centrų vadovų (LKC Tarybos) posėdžius. Palyginti naujoje – katechezės srityje koordinuoja darbo grupės (iš visų vyskupijų atstovų) veiklą, siekia atnaujinti parapijinės katechezės programas pagal LVK gaires (prie katechezės programų rengimo, kaip minėta, labiausiai prisideda Vilniaus ir Kauno arkivyskupijos bei Panevėžio vyskupija).

Pristatydamas minėtas Vaikų ir jaunuolių rengimo Atgailos, Eucharistijos ir Sutvirtinimo sakramentams gaires, LKC direktorius atkreipė dėmesį į sakramentinės katechezės tikslus: padėti besirengiantiems vaikams ir jaunuoliams atrasti ryšį su gyvuoju Kristumi, įeiti į Bažnyčios bendruomenę, atskleisti jiems pagrindinius tikėjimo dalykus, ugdyti maldos gyvenimą ir kt. Pabrėžta, jog pagrindinis šiuolaikinės katechezės metodas – mokyti ir skatinti dalytis tikėjimo patirtimi, laipsniškai atskleisti tikėjimo tiesas, sieti mokymą su artimo meilės darbais. Be pirminių svarbių priemonių – Šventojo Rašto, katekizmo, minėti maldynai, kuriuos turėdami jauni žmonės geriau įsitraukia į liturgijos šventimą. Už sakramentinę katechezę tiesiogiai atsakingas pats vyskupas ir jo įgalioti kunigai, tačiau yra ir bendra visos parapijos bendruomenės atsakomybė: priimti, padėti, melstis. Katechetai turėtų būti brandaus tikėjimo, gebėti bendrauti su vaikais, būtina rūpintis tinkamu jų atlygiu.

Be kita, minėta siekiamybė, kad visoje Lietuvoje paskutinį rugsėjo sekmadienį būtų pradėti katechezės metai, parapijos bendruomenei meldžiantis už pradedančius rengtis sakramentams; tėvų katechezė turėtų vykti lygiagrečiai su vaikų rengimu, ir tai duoda pastebimus vaisius. Kunigai pakviesti jautriai spręsti pasirengimo įvertinimą, kad vaikai nejaustų baimės, atsižvelgti į individualius gebėjimus, troškimą, be to, kad vaikai ir jaunimas, priėmę sakramentus,

ir toliau rastų ką veikti parapijose. Gairėmis, kaip minėjo kun. R. Gudlinkis, siekiama suvienodinti rengimo sakramentams tvarką Lietuvoje, tačiau kai ką sprendžia vyskupijų ordinarai (pvz., tvirtina naudojamą programas). LKC direktorius drąsino kunigus ir katechezės srityje labiau pasitikėti Dvasios veikimu, būti Dievo įrankiais patraukiant prie Jo jaunus žmones.

„Bažnyčiai nėra kito kelio, kaip tik evangelizacija“, – sakė KAKC vadovas dr. Artūras Lukaševičius, pradėdamas pranešimą ir atkreipdamas dėmesį, jog šią mintį parsivežė iš Naujosios evangelizacijos konferencijos Romoje (kur sausį dalyvavo kartu su Kaišiadorių vyskupu Jonu Ivanausku ir vyskupu Kęstučiu Kėvalu). Kas skatina taip mąstyti ir kaip šią mintį „nuleisti“ į parapijas, kurios šiandien turėtų neatidėliodamos imtis evangelizuojančios sielovados, nukreiptos į pakrikštytus, bet nepraktikuojančius ar visai tikėjimui abejingus?

Pasak A. Lukaševičiaus, patikimos statistikos duomenimis, 87 proc. pakrikštytų katalikų nepraktikuoja tikėjimo. Sekmadienio Mišiose dalyvauja 13 proc., didesnė dalis miestuose (Vilniuje 20 proc., Kaune 15 proc.). Tačiau, kaip minėjo KAKC ir Katechumenato programos vadovas bei VDU KTF dėstytojas, tie 87 proc. nėra praradę domėjimosi tikėjimu. Kur gauti atsakymus? Ar užtenka tik pakvietimo į Mišias, kurios tokiu atveju gali atrodyti tik senovinis, tradicinis ritualas? Taigi klausimas ir kunigams – kaip pasiekti tuos 87 proc. nepraktikuojančiųjų?

Kol iš tikrųjų krikščioniškojo tikėjimo centre – Eucharistijoje – susitiks su Kristumi, pasak A. Lukaševičiaus, žmogus turi nukeliauti ilgą proto ir širdies kelionę. Tai ilgas sielos vedimas (sielovada). Kad sakramentai duotų vaisių, reikia tinkamo pasirėngimo. Tai procesas, ir jis, pagal Katalikų Bažnyčios katekizmą, apima evangelizavimą, atsivertimą, įtikėjimą, katechizavimą (plg. KBK 113, 1072).

A. Lukaševičius vėliau pateikė praktinę schemą, kaip evangelizuoti tris pagrindines žmonių grupes, kurioms reikia skirtingos sielovados. Tai: 1) abejingieji; 2) susidomėjęsiejį ir įtikėjusieji; 3) tikintieji. Pirmiesiems reikia misijinės, kerigminės žinios (apie asmeniškai kiekvienam skirtą Dievo meilę ir išgelbėjimą per Jėzaus Kristaus asmenį); antriesiems – katechezės (tikėjimo žinių ir jo šventimo, krikščioniškos moralės, maldos gyvenimo pagrindų); tretiesiems – nuolatinės pastoracinės veiklos parapijoje. Šiandien Lietuvoje žmonės dar ateina į parapijas prašyti sakramentų, tad labai svarbu juos tada užkalbinti. Pakviestiesiems ir atėjusiesiems turi būti skelbiama kerigminė žinia. Tam, kaip minėjo A. Lukaševičius, puikiai pasitarnauja ilgalaikiai, kelių susitikimų ALFA, katechumenato kursai, „Atgaivink“ programa ir kitos priemonės. Jas užbaigusius kviečiama įsitraukti į parapijoje veikiančias bendruomenes ir grupes.

Kunigų konferencijos svečias asmeniškai paliudijo, kokį džiaugsmą jam, kaip katechetui, teikia kasmet po katechumenato Krikštą priimančios žmonės. Labai svarbu, kad tokie žmonės ir visi atrastų parapijas kaip dvasinius namus, tarsi dvasios oazės tolesnėje savo tikėjimo kelionėje. A. Lukaševičius ragino kunigus drąsiau naudotis turimomis, sėkmingai veikiančiomis programomis, kviesti į jas žmones; ieškoti galinčių parapijose dirbti žmonių (ypač Kaune, turinčiame VDU KTF, jų netrūksta), užtikrinti Katechetikos centro pagalbą, o atsakydamas į kunigų klausimus kvietė padėti vieni kitiems, palaikyti vieni kitų pasitikėjimą.

Dėkodamas konferencijos svečiams vyskupas Kęstutis Kėvalas taip pat drąsino kunigus nebijoti išbandyti to, kas nauja, stengtis ir ypač eiti prie žmonių širdimi. Pastangos, kaip rodo jau vykusios parapijų Atsinaujinimo dienos, visada

Dianą ADOMAITIENĘ – už profesionalų indėlį į „Marijos radijo“ veiklą, ypač inicijuotą laidų ciklą „Pašaukė mane“, kuris ir toliau sėkmingai praturtina Pašvęstojo gyvenimo metus, už gebėjimą pagarbiai ir išradingai prakalbinti dvasininkus bei vienuolius, šitaip paliudijant tikrąją Bažnyčios narių bendrystę;

levą URBONAITĘ-VAINIENĘ – už ilgametį, sąžiningą žurnalistės darbą korektiškai pristatant Bažnyčios balsą visuomenės svarstomais aktualiais klausimais ir už pastangas skleisti krikščioniškąją kultūrą bei dvasingumą, kreipiantis į plačią ir įvairialypę auditoriją.

Apdovanojimus arkivyskupas Sigitas Tamkevičius įteiks iškilmingai švenčiant Kauno arkivyskupijos dangiškojo globėjo Šv. Jono Krikštytojo liturginę iškilnę birželio 24-ąją. -kait-

Gyvybės apdovanojimai

Balandžio 26 d. Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčioje vyko antrieji Gyvybės apdovanojimai. Šie apdovanojimai, skirti pagerbti prie gyvybės puoselėjimo tiesiogiai ir netiesiogiai labiausiai prisidėjusius asmenis, organizacijas bei iniciatyvas, simboliškai vyko Pasaulinę gyvybės dieną, kuri Lietuvoje minima nuo 1998 metų. Šventinio renginio metu įteiktos aštuonios nominacijos, kurių laimėtojus iš Lietuvos žmonių atsiųstų anketų išrinko autoritetinga, iš organizatorių, praėjusių metų laimėtojų ir mokslininkų sudaryta komisija.

Už šeimos stiprinimą pagerbta Teresė Nijolė Liobikienė. Už gyvybei palankų verslą apdovanota UAB „BSS grupė“. Gydytojai Bangai Kulikauskaitei Gyvybės apdovanojimas įteiktas už profesinį pasiryžimą puoselėti gyvybės kultūrą. Jaunimo linija pagerbta už pagalbą suabejojusiems gyvenimo prasmingumu. Kunigas Andrius Narbekovas – už palankios aplinkos gimdyvei ir vaikui kūrimą. Už dvasinę ir fizinę pagalbą silpnesniam apdovanota Labdaros ir paramos fondo „Algojimas“ vadovė Aušra Stančikienė. Lytiškumo ugdymo programa „Pažink save“ – už jaunimo

atsakingo požiūrio į gyvybę ugdymą. Pasaulio gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacija pagerbta už ilgametį indėlį į gyvybės kultūros puoselėjimą.

Gyvybės apdovanojimus rengė žurnalas „Ateitis“, interneto dienraštis „Bernardinai.lt“ ir *Marijos radijas*. Renginį globoja Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas.

-bernardinai.lt

Gailestingą Jėzaus paveikslą išstatymo 80 m. sukaktis

Balandžio 26-osios popietę šv. Faustinos namelyje įvyko renginys, skirtas Gailestingą Jėzaus paveikslą pirmo viešo išstatymo ir pal. kun. M. Sopočkos pirmojo pamokslą apie Dievą Gailestingumą 80-osioms metinėms paminėti. Kun. M. Marszałek FGM, savo paskaitą pradėjęs bendra maldą: „O kraujau ir vandenie, kurs ištryškai iš Jėzaus Širdies kaip gailestingumo mums versmė, pasitikiu Tavimi“, papasakojo apie Gailestingą Jėzaus paveikslą kūrimo aplinkybes, sesers Faustinos bei pal. kunigo M. Sopočkos vaidmenį šioje istorijoje. Paskaita buvo gausiai iliustruota nuotraukomis ir šv. Faustinos „Dienoraščio“ citatomis. Antroje renginio dalyje buvo perskaitytas prieš 80 metų Aušros Vartuose sakytas pal. kun. M. Sopočkos pamokslas, kuriame šv. Faustinos nuodėmklausys ir dvasios tėvas aiškino Dievą Gailestingumo esmę, paveikslą pagrįstumą Evangelijos tiesomis. Po paskaitos, kaip ir įprasta kasdien, 15 val. prie šv. Faustinos ir pal. kun. M. Sopočkos relikvijų melstasi Gailestingumo vainikėlio malda.

-vilnensis.lt

Mišių patarnautojų susitikimas

Gegužės 2 d. į Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčią iš Telšių vyskupijos parapijų rinkosi šv. Mišių ministrantai. Įvairaus amžiaus 55 ministrantai pirmiausia dalyvavo šv. Mišiose, kurioms vadovavo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, koncelebravo jo augziliaras vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus

daugiau ar mažiau pasiteisina. Užbaigdamas konferenciją Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ taip pat padėkojo pranešėjams, ragino brolius kunigus įveikti pagundą nieko nedaryti, kai tai atrodo sunku ar neduoda vaisių tuoj pat. Tai nebūtų geras kunigiškojo tarnavimo pavyzdys. -kait-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 18 dieną Telšiuose įvyko kasmėnesinis šios vyskupijos kunigų ugdymo susirinkimas. Telšių vyskupijos katedroje tos dienos rytą kunigai kartu meldėsi *Rytmetinė*, malda vadovavo Telšių vyskupijos vyskupo augziliaras vyskupas Linas Vodopjanovas OFM. Po bendros maldos vyskupas L. Vodopjanovas OFM atkreipė dėmesį į kai kuriuos Lietuvos laikraščių straipsnius, kuriuose kalbama apie dvasininkus ir jų veiklą. Vyskupas analizavo dvasininkų santykį su žiniasklaida ir pabrėžė, kad bendraujant su žurnalistais būtinas aiškumas ir tikslumas. Taip pat vyskupas kalbėjo apie dvasininkų turtinius klausimus. Labai svarbu kunigui nepririšti savo širdies prie materialių dalykų. Kunigas turėtų pirmiausia rūpintis tiesioginiais pašaukimo uždaviniais, nes padalyta širdis veda į dvigubą gyvenimą ir tai atima ramybę bei tvirtumą tarnaujant Dievui ir žmonėms Bažnyčioje. Vyskupas analizavo Kanonų kodekso normas, kur kalbama apie kunigų pragyvenimą, turtinius dalykus, ir pabrėžė, jog būtina laikytis svarbiausio dalyko – ištikimybės savo pašaukimui.

Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ analizavo Gailestingumo metų programą ir šventimo kryptį Telšių vyskupijoje. Jis kalbėjo apie Atgailos sakramento svarbą ir jo šventimo būtinumą, akcentavo tikėjimo tradicijos reikšmę, jos jėgą. Puoselėtiną Gegužinės ir Birželinės pamaldos, piligrimystę į šventoves. Ganytojas aptarė Sutvirtinimo sakramento teikimo vyskupijos parapijose grafiką. Sutvirtinimo sakramentas bus pradėtas teikti po Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų ir bus aplankytos visos, net ir pačios mažiausios parapijos. Ganytojas kalbėjo apie jaunimo pastoraciją, drąsino kunigus ieškoti bendravimo su jaunimu būdų ir metodų.

Telšių vyskupijos jaunimo centro direktorius kun. Viktoras Daujotis pristatė vasarą vyksiančius jaunimui skirtus renginius, stovyklas, jų programas. Kunigas kalbėjo apie pasirėngimą Lietuvos katalikiško jaunimo dienoms ir jaunų žmonių registraciją į šį renginį. Telšių vyskupijoje iki gegužės 18 d. į Jaunimo dienas jau užsiregistravo 350 jaunuolių. Vasarą Telšių vyskupijoje numatomos dvi ministrantų stovyklos, Jaunimo diena Žemaičių Kalvarijos Didžiuosiuose atlaiduose, jaunimo susitikimas rugpjūčio 26 d. Vėžaičių Šv. Kazimiero diecezinėje šventovėje.

12 val. Telšių vyskupijos katedroje šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo jo augziliaras vyskupas L. Vodopjanovas OFM, kunigai, liturgijoje patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai, giedojo Telšių muzikos mokyklos mokytojų ansamblis, vadovaujamas Telšių katedros vargonininkės Dalios Pleškienės. Sakydamas pamokslą vyskupas J. Boruta SJ kalbėjo apie šiais metais viešam gerbimui iškeliamą Turino drobulę. Tai akivaizdus Kristus prisikėlimo ir išėjimo iš kapo įrodymas. Ši drobulė yra Kristus kančios, mirties ir prisikėlimo liudytoja. Pamokslininkas kvietė visus įsigilinti į šiuos faktus ir pagal galimybes šiemet nuvykti į Turiną.

Po šv. Mišių buvo meldžiamasi prie Dievo tarno, kankinio vyskupo V. Borisevičiaus Katedros kriptoje, o po visų pamaldų pietaujama. Kitas Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas vyks birželio 18 d. Telšiuose. -kasab-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 12 d. Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos pastoracijos centre, vyko vyskupijos kunigų susirinkimas artėjančių Lietuvos jaunimo dienų tema.

Susirinkimas pradėtas bendra malda – Valandų liturgija (Dienine), po kurios į susirinkusius kreipėsi vyskupas Rimantas Norvila pristatydamas iš Vilkaviškio vyskupijos kilusį Vilniaus vyskupą augziliarą, Lietuvos jaunimo pastoracijos tarybos pirmininką Arūną Poniškaitį, tarybos sekretorę Dovilę Kačiulytę ir Lietuvos jaunimo dienų koordinatore Alytuje – Modestą Paklonskaitę.

Susirinkusiems Vilkaviškio vyskupijos dvasininkams vyskupas Arūnas Poniškaitis dar kartą pristatė Lietuvos jaunimo dienas, kurios vyks Alytuje birželio 27–28 d. Kunigus vyskupas paragino uoliai įsitraukti ne tik į šio katalikiško jaunimo renginio organizavimą, bet ir į jo šventimą. Vyskupas Arūnas sakė, kad Jaunimo dienos – tai įrankis Gerajai Naujienai paskelbti. Į tai jaunimo sielovadoje einama per kerigmą, katechezę, įvedimą į parapijos bendruomenę ir specialių pašaukimų ugdymą. Kalbėdamas apie specialiųjų pašaukimų ugdymą vyskupas pabrėžė, kad tai rengimas ir šeimos gyvenimui. Juk šeima – itin svarbus pašaukimas, kuriam irgi reikia ruoštis. Kunigai buvo paskatinti dar uoliau dirbti jaunimo pastoracijoje, kad jaunimą trauktų prie parapijos bendruomenės, kur jie jaustųsi kaip namie, kur atrastų asmeninį santykį su Dievu. Vyskupas Arūnas padėkojo visiems už nelengvą tarnystę, darbą su jaunimu ir paragino nenusiminti ir nenuleisti rankų vien dėl to, kad dauguma jaunimo nepasilieka kaimiškose vietovėse ir savo gyvenimą kuria kitur, bet palydėti juos malda ir tikėtis, jog jų tikėjimo kelionė tęsis ir kitoje vietoje.

Jaunimo pastoracijos tarybos sekretorė Dovilė Kačiulytė su susirinkusiaisiais pasidalijo savo tikėjimo patirtimi, kaip svarbu jaunam žmogui aplink matyti daug kitų jaunuolių, gyvenančių tikėjimu ir nebijančių to parodyti. Lietuvos jaunimo dienų koordinatore Alytuje Modesta Paklonskaitė pristatė Jaunimo dienų programą ir pakvietė kunigus kuo aktyviau dalyvauti visuose Jaunimo dienų renginiuose, o ypač draugystės su Dievu vakare ir Eucharistijos šventime.

12 val. Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilikoje visi rinkosi švęsti Eucharistijos, kurios šventimui vadovavo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis. Kartu meldėsi Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, apie 50 Vilkaviškio vyskupijos kunigų ir būrys tikinčiųjų. Po šv. Mišių melstasi Pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje.

-klb-

Panevėžio vyskupijos kunigų konferencija

Gegužės 13 d. Panevėžio vyskupijos kurijoje surengtos kunigų konferencijos pirmojoje dalyje paskaitas apie tarptautinį saugumą ir dabartinę padėtį, Baltijos rytinio regiono saugumo situaciją skaitė kapitonas Mantas Žingevičius ir majoras kun. dr. Virginijus Veilentas. Jie kalbėjo apie Ukrainą, informacinį karą, kaip pasipriešinti nedraugiškiems ketinimams. Kai kurių kaimynų informacinis karas ir propaganda turi tris tikslus: diskredituoti valdžią, pakurstyti dėl vienokių ar kitokių priežasčių kylantį nepasitenkinimą ir pyktį bei pateisinti savo nederamus veiksmus. Dar vienas priedangos tikslas – neva „pateisinti gyventojų lūkesčius“. Tarytum gyventojai lauktų „karių išgelbėtojų“. Per *I Baltijskij* TV kanalą buvo pranešta, kad kai kuriose Baltijos šalyse kitataučių padėtis dar blogesnė nei Ukrainoje. Svarbus nestabilumo

kunigų seminarijos rektorius kan. Viktoras Ačas, prefektas kun. Viktoras Dirvonskis, dvasios tėvas kun. Saulius Tomošaitis, Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje vadovas kan. Andriejus Sabaliauskas, Telšių vyskupijos jaunimo centro direktorius, Vėžaičių parapijos klebonas kun. Viktoras Daujotis, Tauragės parapijos vikaras kun. Andrejus Lazarevas. Per pamokslą vyskupas augziliaras L. Vodopjanovas OFM priminė ministrantams, kad labai svarbu kasdien maldoje tartis su Kristumi, gilintis į Evangelijos žinią, branginti turimą laiką ir neleisti jo beprasmiškai. Vyskupas kvietė patarnautojus šv. Mišių metu nuoširdžiai įsigilinti į tai, ką jie daro, ir drąsino neužmiršti, jog jie patarnauja pačiam Kristui.

-kasab-

Konferencija apie Atgailos sakramentą

Balandžio 27 d. Palemono Švč. M. Marijos Rožinio Karalienės parapijoje vykusioje Kauno I dekanato kunigų konferencijoje aptartos Atgailos sakramento šventimo aktualijos. Konferencija buvo pradėta bendra Valandų liturgijos malda. Dekanato dvasios tėvas kun. Severinas Holocheris OFM ragino atkreipti dėmesį į Jėzaus žodžius: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apščiau juos turėtų“ (Jn 10, 10). Be Kristaus, pasak dvasios tėvo, nėra gyvenimo. Todėl reikalingas nuolatinis visų atsivertimas. Vilkaviškio vyskupijos Skriaudžių Šv. Lauryno ir Ažuolų Būdos Šv. Antano Paduviečio parapijų klebonas kun. Arūnas Simonavičius visų susirinkusiųjų klausė, kas yra tikėjimas. Tai, visų pirma, yra asmuo ir santykis tarp asmenų. Būtent Atgailos sakramentas ir padeda žmonėms artėti asmens – Kristaus link. Prelegentas pabrėžė, jog šiandien sparčiai plinta dvasinė nejautra. Šia liga rizikuoja susirgti ir kunigai. Tos blogybės priežastys yra žinių stoka, asmeninis tikėjimo nepraktikavimas, netvarkingas tikėjimas. O juk kunigas penitentui turi būti lyg išorinė sąžinė, nubrėžianti ribą tarp nuodėmės ir ne nuodėmės. Deja, ta riba, pasak kun. A. Simonavičiaus, greitai gali išsitrinti. Todėl labai svarbu

gręžtis į sąžinę. Kunigui, teikiančiam Atgailos sakramentą, svarbu nuolat prisiminti, jog visi esame Dievo akivaizdoje. Svarbi ir nuoširdi, lėta malda. Kartu nereikia pamiršti budrumo – kunigas turi stebėti, kaip žmogus, atliekantis išpažintį, mąsto. Didelį vaidmenį čia, pasak pranešėjo, užima ir empatija. Tam, kad būtų tinkamai švenčiamas Atgailos sakramentas, itin svarbus ir kruopščiai atliktas sąžinės patikrinimas. Baigdamas savo mintis kun. A. Simonavičius pasidalijo asmeninėmis įžvalgomis, kodėl žmonės bijo išpažinties. Pasak jo, tam turi įtakos ir puikybė, baimė, įvairūs sunkumai pasitaisyti. -knp-

Iš Žagarės į Santjago de Kompostelą

Gegužės 5 d. grupė Lietuvos piligrimų pėsčiomis su kryžiumi iškeliavo iš Žagarės į Santjago de Kompostelą, prašydami Dievo gailingumo sau bei visam pasauliui. Simboliška, jog kelionė prie šv. Jokūbo kapo prasidėjo Žagarėje. Pilgrimai kartu su 60 kg sveriančiu kryžiumi, keliomis statulėlėmis neša ir Dievo tarnaitės Barboros Žagarietės paveikslą.

Gegužės 6 d. pilgrimai atkeliavo į Kryžių kalną, kur susitiko su Šiaulių vyskupu. „Jūsų auka labai reikšminga Lietuvai ir visam pasauliui, nes susijungiate su Jėzaus atperkamąja auka ir įsitraukiate į sielų gelbėjimo darbą“, – sakė vyskupas aukodamas šv. Mišias Kryžių kalno vienuolyno koplyčioje. Kartu pagarbinęs Švenčiausiąjį Sakramentą ganytojas vieną kryžiaus galą nešė ant pečių per Kryžių kalną iki pat kelio. Giesmės, džiugi nuotaika, entuziazmas, ryžtas gaubė visą grupę. Tai jau dvyliktoji lietuvių piligriminė kelionė pėsčiomis. Anot šios ir ankstesnių keliionių organizatoriaus Gedimino Naudžiūno, kelionė visiškai patikėta Dievo malonei. Pilgrimų grupę sudaro ankstesnėse kelionėse (į Šventąją Žemę, Meksiką ir kt.) keliavę ir pirmą kartą tokiam penkių mėnesių keliavimo iššūkiui pasiryžę pilgrimai.

Gegužės 6 d. vakarą piligrimų giesmės suskambėjo Šiauliuose. Prie Katedros juos pasitiko Šiaulių vyskupas Eugenijus

elementas – pratybos šalia Lietuvos sienų. Tuomet gali būti rezgamas toks scenarijus: technika nuklysta, sugenda, tada reikia remontinės brigados. Situacijai užtikrinti įvedami papildomi daliniai.

Užimant Krymą svarbų vaidmenį suvaidino neidentifikuojami kariniai junginiai, kai kareiviai neturi jokių skiriamųjų ženklų. Ir jie yra nebylūs. Jiems kaip ir negalioja Ženevos konvencija. Ir neaišku, su kuo kovoti. Tokiu būdu pasiekiamas paralyžiaus efektas. Krymo, ir ne tik, visuomenė buvo įtikinta, kad į valdžią ateina dešinieji ekstremistai. Tokių žmonių akimis, Maidanas – tai dešinieji ekstremistai. Be to, separatistų kovotojai yra įtikinti, jog tai kova ne su broliais, bet su amerikiečiais ar kitais užsienio priešais.

Kun. dr. Virginijus Veilentas atkreipė dėmesį, kad iškilus grėsmei visi informacijos perdavimo kanalai gali būti užblokuoti. Todėl destabilizavimo atveju dera veikti pagal bendruosius sveiko proto principus. Jei būtų pabėgėlių, pagal galimybes jiems privalu suteikti pirmąją pagalbą. Juk beveik kiekviename parapijoje veikia *Caritas*. Todėl dera tą organizaciją paremti, praplėsti, organizacijos darbuotojai galėtų padėti apgyvendinti pabėgėlius.

Kariuomenės kapelionams svarbiausia žmogus. Kaip dirbti konfliktų sąlygomis? Kaip pagelbėti laidotuvėse? Vienuose kapelionų kursuose suomis papasakojo apie Žiemos karą. Karas iš tikrųjų buvo nuožmus. Kapelionai bendradarbiavo su parapijų klebonais, liuteronų parapijos buvo gerai sutvarkytos. Suomiai surinkdavo savo nukautuosius. Su derama pagarba juos palaidodavo. Dalijosi informacija, pagalba ir duonos kąšniu.

Apie Kolumbo riterius susirinkusiems kunigams papasakojo Vytis Martynaitis ir Donatas Puslys. XIX a. pabaigoje vyko didysis kraustymasis už Atlanto. Į naująją žemę emigrantai atvežė ir savo kultūrą. Atvykėliams gyvenimas pažerdavo pragariškas išgyvenimo sąlygas. Todėl t. Michaelis J. McGivney ėmėsi aktualios veiklos – pagelbėti vargstantiems. 1882 m. buvo įkurta brolija. Jos tikslas – suvienyti žmones tikėjimu, padėti nuskurdusiems ir atstumtiesiems, propaguoti savanorystę ir savitarpio pagalbą. Taip atsirado Kolumbo riteriai. Organizacijos veiklos principai – pagalba artimui, santarvė ir vieningumas, brolybė, patriotizmas. Pagrindiniai jos tikslai: būti ramsčiu Bažnyčiai socialinėje, švietimo, šeimų ir tikėjimo stiprinimo veikloje; padėti brolijos nariams ir jų šeimoms, pagalba artimui, savanorystė. Lietuvoje Kolumbo riteriai savo veiklą pradėjo 2014 m. Prelegentas pristatė organizacijos struktūrą, veiklos sferas, nuveiktus darbus Lietuvoje. Vilniuje Kolumbo riteriai daug prisidėjo prie Devintinių procesijos, Šeimadienio organizavimo, vykdo įvairias šeimų programas.

Vyskupas Lionginas Virbalas savo ruožtu priminė, jog kun. Rimantas Kautietis gali pagelbėti pašaukimų sielovadoje vyskupijoje. Jis pasidžiaugė Panevėžio vyskupijoje sėkmingai vykstančiais „Alfos“ kursais parapijose. Ganytojas paragino klebonus pakviesti jaunimą į LJD Alytuje. Birželio 15 d. Zarasuose bus minima kun. Vyt. Kapočiaus dešimtosios mirties metinė.

-kad-

Susitikimas su kunigų artimaisiais

Balandžio 26 d., prasidedant ketvirtajai Velykų savaitei, Katalikų Bažnyčia šventė Gerojo Ganytojo sekmadienį. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje ši diena buvo ypatinga, nes sumos šv. Mišiose Panevėžio vyskupo Liongino

Virbalo SJ kvietimu dalyvavo iš įvairių vietų suvažiaavę Panevėžio vyskupijoje pareigas einančių kunigų mamos, tėvai, seserys, broliai ir kiti artimieji. Kunigų artimiausi žmonės buvo kviečiami drauge melstis už pašauktuosius ir melsti naujų pašaukimų.

Šv. Mišioms vadovavo vysk. Lionginas Virbalas SJ, drauge meldėsi kun. Dainius Matiukas. Giedėjo Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros sumos choras, vadovaujamas vargonininko Antano Šauklio. Per pamokslą vysk. L. Virbalas SJ sakė, jog Romoje katakombose yra iš I amžiaus išlikusi skulptūra, vaizduojanti piemenį su avimi ant pečių – tai Gerasis Ganytojas. Plačiai paplitęs Gerojo Ganytojo vaizdavimas išreiškė bendrą įsitikinimą, kad Jėzus neapleidžia nė vieno, visus globoja ir saugo. Didelė mūsų dalis gyvename mieste ir ganytojo, keliančio ant savo pečių avį, vaizdas mums ne toks jau ir suprantamas. Galime pasiremti kitais pavyzdžiais, kurie mus priartintų prie to supratimo. Vyskupas ragino pagalvoti, ką reiškia išgirsti artimo žmogaus balsą, pavyzdžiui, pasiklydusiam miške ar po griuvėsiais Nepale atsidūrusiam žmogui. Tai viltį išsigelbėti skelbiantis balsas.

Gerojo Ganytojo Kristaus balsas šių dienų triukšme ir kakofonijoje yra ramybės balsas. Šis balsas kviečia, tačiau palieka laisvės atsiliepti. Pašaukia, o ar mes link jo eisime, jau priklausys nuo mūsų. Pašaukimų dieną, maldų už pašauktuosius, už naujus pašaukimus dieną mes prašome, kad niekuomet nepritrūktų atsiliepiantųjų – jaunų, kilnių, drąsių žmonių. Dauguma pašaukimų kyla šeimoje. Jaunuoliai, kurie matė pavyzdį – malda, pasiaukojimą, meilę realiame gyvenime, pajuto, kad gali tokia meile dalytis Bažnyčioje. Daug mamų, močiūčių, tėvų, senelių prisidėjo prie kunigų, vienuolių pašaukimo, daug už juos meldėsi.

„Tačiau šeimos vaidmuo, ypač kunigui, čia nesibaigia. Juk kunigas nesukuria savo šeimos. Todėl ryšys su šeima, kurioje jis gimė, išlieka ypatingas. Iš jūsų jis laukia ir prašo patarimo, pagalbos, supratimo. Ačiū, kad padedate, ačiū, kad paremiate savo buvimu, malda, išklausymu, supratimu, kad esate tie, į kuriuos galima atsiremti, – dėkojo kunigų artimiesiems ganytojas. – Todėl noriu su jumis kartu melstis, pabendrauti. Prisimenu tuos, kurie negalėjo atvykti, tuos, kurie jau iš Amžinybės lydi savo malda. Norisi, kad susipažintumėte vieni su kitais ir vienytumėtės malda už tuos, kurie rengiasi kunigystei, melstumėte naujų pašaukimų, melstumėtės už pašauktųjų tėvus, kad jie bendradarbiautų su Viešpačiu. Pašaukimas – tai pakvietimas į laimę, kvietimas eiti tuo keliu, kuris labiausiai atitinka kiekvieną asmenį. Tie, kurie atsiliepia visa širdimi su džiaugsmu, patiria tą laimę.“

Mišių pabaigoje vyskupas L. Virbalas SJ suteikė apaštališkąjį palaiminimą tikintiesiems, tuo būdu galėjusiems pelnyti visuotinius atlaidus. Po šv. Mišių visi susirinko į parapijos salę pasivaišinti ir kartu pasidžiaugti bendryste. -lk-

Gyvybės dienos minėjimas

Balandžio 26-osios sekmadienį Kauno arkivyskupijos šeimos centro kvietimu paminėta Pasaulinė gyvybės diena Kaune. Gyvybės diena pasaulyje plačiai minima ypač nuo 1994 m. šv. Jono Pauliaus II paraginimu. Nuo 1998 m. Lietuvoje ji švenčiama paskutinį balandžio sekmadienį. Gyvybės dienos tikslas – paskatinti visuomenę susimąstyti apie žmogaus gyvybės slėpinį, skirti daugiau dėmesio žmogaus gyvybės prasmei ir vertei. Šiais metais Gyvybės diena sutapo su Gerojo Ganytojo sekmadieniu.

Bartulis, klebonas Egidijus Venckus, vik. Aldas Vinclovas ir gražus būrelis šiauliėčių, pasiryžusių dalį kelio paėjėti drauge. Katedros klebonas Egidijus Venckus padėjo piligrimams, kad įnešė į Šiaulių katedrą tikėjimo sūkurį. Pasistiprinti bei nakvynės piligrimai pakviesti į Šiaulių vyskupijos pastoracijos centrą. Gegužės 7 d. anksti ryte piligrimai dalyvavo vyskupo aukojamose šv. Mišiose. Po pusryčių Šiaulių ganytojas piligrimus išlydėjo iš Šiaulių katedros.

-irat-

Atidarytas Kauno arkikatedros istorijos muziejus

Balandžio 30 d. atidarytas Kauno arkikatedros muziejus. Muziejaus atidaryme dalyvavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Vytautas Grigaravičius, kolekcininkas Vidmantas Staniulis ir kiti svečiai. Kauno arkikatedros administratorius kun. Evaldas Vitulskis džiaugėsi šia arkikatedros istorijai skirta ekspozicija, dėkojo jos sumanytojui bei rėmėjui kolekcininkui Kornelijui Bačkėvičiui, įgyvendinti šį sumanymą padėjusiam prof. Stanislovui Sajauskui. Muziejaus (įrengto dviaukštėje zakristijoje-emporoje) ekspoziciniai byloja apie didingą 2013 metais 600 metų jubiliejų minėjusios šventovės istoriją. Atskiri stendai primena kitus garbingus hierarchus, arkikatedroje tarnavusius iškilus dvasininkus bei šiai šventovei ir visai Bažnyčiai Lietuvoje svarbius istorijos momentus: Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą (1926 m.), pal. Jurgio Matulaičio paskutiniųjų gyvenimo metų akimirkas ir atsisveikinimą su juo Kaune (1927 m.) bei kt. Atskiri stendai skirti kardinolui Vincentui Sladkevičiui, taip pat dabartiniam arkikatedros ganytojui – Kauno arkivyskupui metropolitui Sigitui Tamkevičiui ir nuo jo vardo bei Lietuvos istorijos neatskiriamai „LKB kronikai“ bei didžiajam arkikatedros svečiui – popiežiui šv. Jonui Pauliui II, kaip piligrimui aplankiusiam arkikatedrą per apaštališkąjį vizitą Lietuvoje 1993 m. rudenį. Tarp muziejaus ekspozicijų – fotografijos,

įvairūs dokumentai, knygos, medaliai; čia eksponuojami ir liturginiai drabužiai bei reikmenys, relikvijoriai, kryžiai, paveiksiai etc. -kait-

Paroda „Sveika, Mergele!“

Gegužės 5 d. Bažnytinio paveldo muziejuje Vilniuje atidaryta paroda „Sveika, Mergele!“ Restauruoti marijinės ikonografijos paveiksai iš Vilniaus arkivyskupijos bažnyčių. Nuo 2000 m. Vilniaus arkivyskupija vykdo Vilniaus arkivyskupijos bažnyčioms priklausančių paveikslų restauravimo darbus. Per penkiolika metų buvo restauruota, konservuota, kartais tiesiog išgelbėta nuo sunykimų daugybė meno vertybių. 2014 m. pradėti restauruoti marijinės ikonografijos kūriniai. Tyrimų ir restauravimo darbai atskleidė būdingiausias Vilniaus arkivyskupijos Švč. Mergelės Marijos ikonografijos bruožus, šios turtingos gerbimo tradicijos išplitimo tendencijas. Nuvalius apnašas ir XX a. užtapymus, išryškėjo mažai žinomi, tačiau įspūdingi ir itin meniški kūriniai: „Apreiškimo Švč. Mergelė Marija“ iš Dūkštų, Vilniaus Šventosios Dvasios bažnyčių ir Vilniaus katedros, „Nekaltojo Prasidėjimo Švč. Mergelė Marija“ iš Vilniaus Šv. Jurgio ir Parudaminio bažnyčių, „Švč. Mergelė Marija su Kūdikiu“ iš Druskininkų, Rykantų, Varėnos bažnyčių; atsiskleidė mįslinga Tabariškių bažnyčios „Švč. Mergelė Marija su šv. Juozapu ir šv. Joakimu“ paveikslas ikonografija. Nuotraukose galima pamatyti paveikslų būklę iki restauravimo; keletas kūrinių yra tikri atradimai, sudominę mokslo bendruomenę. Ekspoziciją papildė išsamūs pažintiniai tekstai, atskleidžiantys unikalią kiekvieno paveikslas istoriją ir siužetą.

Parodą sudaro trys dalys. Pirmojoje – seniausi Dievo Motinos su Kūdikiu atvaizdai, vadinami *Hodegetria* (graiikiškai „Nurodanti kelią“). Tai vienas seniausių Dievo Motinos vaizdinių. Antra dalis skirta Marijos gyvenimą ir pamaldumo formas pristatantiems atvaizdams. Trečioje dalyje rodomi paveiksai, vaizduojantys Nekaltojo Prasidėjimo Švč. Mergelę Mariją. Daugumą paveiks-

Kauno Šv. apaštalo Petro ir Povilo arkikatedroje bazilikoje 12 val. šv. Mišioms vadovavęs prelatas prof. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS savo homilijoje atkreipė dėmesį į netikrus ganytojus, kurie siūlo platų, tačiau į neviltingą vedantį kelią. Žmogžudystės, abortai, savižudybės, prostitucija, prekyba žmonėmis, kūno ir dvasios kankinimas – visi šie ir panašūs dalykai yra gėdingi ir pažeidžia Kūrėjo garbę. Gyvybės diena mums primena, kad turime saugoti ir mylėti žmogų nuo jo prasidėjimo momento iki natūralios mirties.

Po šv. Mišių jaunieji Šeimos centro savanoriai prie arkikatedros surengė akciją, kurios metu kvietė praeivius susipažinti su kūdikio vystymusi iki gimimo, dalijo lankstinukus ir skrajutes, pristatė lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programą „Pažink save“. Vaikus – ne mažiau ir suaugusiuosius – pralinksmo du „gyvi“ Kalėdų seneliai, kviečiantys būti geriems ne tik Kalėdų laikotarpiu, bet ir visus metus, taip pat gerbti senelius.

Pasivaikinę kakava ir sausainiais, vaikai su tėveliais įsitraukė į piešimą ant asfalto, pūtė balionus, fotografavosi, o praeivius Gyvybės dienos proga gyva muzika sveikino Šeimos centro savanoriai.

Sekmadienį po pietų Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčioje vyko sakralinės džiaz muzikos koncertas. Kasmet Kaune vykstantio tarptautinio džiaz festivalio *Kaunas Jazz 2015* rengėjai šioje bažnyčioje vykstantį koncertą skiria Gyvybės dienai paminėti. Bažnyčios rektorius kun. teol. lic. Kęstutis Rugevičius pasveikino gausiai susirinkusius klausytojus šios dienos proga ir paragino visada būti Gyvybės kultūros skleidėjais. Sakralinės muzikos kūrinius viduramžių religinių giesmių motyvais atliko Maciejus Fortuna ir Dariuszas Dobroszczykas – duetas „Tropus“ iš Lenkijos.

Balandžio 28 d. Gyvybės diena paminėta ir VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės Krikščioniškuosiuose gimdymo namuose. Čia nesenai pašventintoje Šv. Juozapo koplyčioje šv. Mišias aukojo Šv. Kryžiaus (karmelitų) parapijos klebonas kun. teol. lic. Renaldas Šumbraszkis. Susirinkę gimdymo namų gydytojai ir svečiai meldė Dievo globos šeimoms, kad jos su meile pasitiktų kiekvieną kūdikį, kad gydytojai būtų jautrūs ir atsakingi, kad visi žmonės gerbtų ir saugotų gyvybę nuo pat jos užsimezgimo momento iki orios natūralios mirties. Po šv. Mišių klebonas ir Šeimos centro atstovė aplankė gimdoves, pasveikino Gyvybės dienos proga, o klebonas palaimino naujagimius.

-kašči-

Žiniasklaidos darbuotojų susitikimas Birštone

Gegužės 7–8 d. Birštone, Kaišiadorių vyskupijos svečių namuose, vyko katalikų žiniasklaidos priemonių atstovų susitikimas su ganytojais. Susitikimą organizavo nuo 2015 m. atsinaujinęs ir plečiantis savo veiklą „Bažnyčios kronikos“ fondas. Jame dalyvavo LVK Visuomenės informavimo priemonių komisijos nariai: arkivyskupai Sigitas Tamkevičius ir Gintaras Grušas, vyskupai Lionginas Virbalas ir Kęstutis Kėvalas. Susitikime buvo atstovaujama dviem dešimtims įvairių žiniasklaidos priemonių: spausdintų leidinių, radijo ir televizijos laidų, interneto portalų. Taip pat dalyvavo LVK generalinis sekretorius kun. Kęstutis Smilgevičius, jo pavaduotojas kun. Darius Trijonis ir svečias iš JAV, „Kolumbo riterių“ organizacijos atstovas p. James Nadzieja. Susitikimu siekta glaudesnio žiniasklaidos veikėjų bendradarbiavimo su ganytojais, drauge melstasi Mišiose, aptartos bendro organizuoto veikimo galimybės. Reikia pasakyti, kad panašaus masto iniciatyvų ilgokai nebuvo ir, kaip patvirtino dalyviai, jų tikrai trūko.

„Bažnyčios kronikos“ fondo iniciatorius ir valdybos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, LVK Visuomenės informavimo priemonių komisijos pirmininkas, sveikinimo žodyje priminė dviejų dešimtmečių kelią, kurį katalikų žiniasklaida nuėjo drauge su nepriklausomoje Lietuvoje atsikuriančia Bažnyčia. Jis paminėjo ankstesnę katalikų leidėjų bandymą vienyti pastangas ir kvietė susitikimo dalyvius pasvarstyti apie bendro veikimo galimybes šiandienos sąlygomis.

LVK pirmininkas arkivyskupas Gintaras Grušas pristatė visuomenės komunikavimo priemonių plėtros gaires, kuriose išskirtos dvi sritys: pačios Bažnyčios vykdoma viešoji komunikacija ir katalikiškųjų žiniasklaidos priemonių plėtra.

Panevėžio vyskupas Lionginas Virbalas pasidalijo bendravimo su sekuliariosios žiniasklaidos žurnalistais patirtimi. Deja, žiniasklaidos dėmesio dažniausiai sulaukia ne pozityvi Bažnyčios veikla, bet nelaimės ar skandalai. Kita vertus, asmeninis bendravimas su žurnalistais duoda gerų vaisių.

Susitikimo dalyviai trumpai pristatė savo atstovaujamas žiniasklaidos priemones, sutelkdami dėmesį į jų misiją, tikslinę auditoriją, stipriąsias puses ir problemas. Buvo pristatyti leidiniai „Artuma“, „Ateitis“, „Bažnyčios žinios“, „Bitutė“, „Tėvo Pijaus balsas“, „Mylėkite viens kitą“, „Laiškai bičiuliams“, „Magnificat“, „Magnificat vaikams“, „Naujasis židinys“, „Saleziečių žinios“, „XXI amžius“, „Žodis tarp mūsų“, leidykla „Katalikų pasaulio leidiniai“, Katalikų interneto tarnyba ir jos vykdomi projektai, iniciatyva „Kataliko balsas“, interneto dienraštis Bernardinai.lt ir jo leidybiniai projektai, „Marijos radijas“, katalikų radijo „Mažoji studija“, ateitininkų tinklaraštis „Neliberaliai“, interneto portalas „Pro Patria“.

„Bažnyčios kronikos“ fondo valdybos narys Bryanas Bradley pristatė savo parengtą studiją apie Lietuvos katalikų žiniasklaidos vadybą. Jis akcentavo būtinybę apibrėžti tikslinę adresatų grupę, į kurią kreipiamasi žiniasklaidos priemone; taip pat ragino žiniasklaidos produktų kūrimo bei platinimo srityse ieškoti bendradarbiavimo galimybių.

Pasidaliję į darbo grupes dalyviai kalbėjo apie bendrus poreikius ir galimas bendro veikimo sritis. Buvo vieningai patvirtintas noras ateityje reguliariai rengti panašius susitikimus, organizuoti ugdymo seminarus, ieškoti bendrų prisistatymo visuomenei platformų. Taip pat pareikštas kai kurių katalikiškųjų žiniasklaidos priemonių noras burtis į asociaciją dėl tolesnio sistemingo veikimo. Fondo „Bažnyčios kronika“ valdybos nariai pažadėjo padėti steigti asociaciją, drauge patikslino, kad būsimoji asociacija netapatintina su jau veikiančiu fondu ir jo valdymo struktūra. -kl-

Atvirų durų diena vienuolynuose

Popiežiaus Pranciškaus iniciatyva paskelbtais Pašvęstojo gyvenimo metais Lietuvos vienuolijos nutarė balandžio 25-ąją, Gerojo Ganytojo sekmadienio išvakarėse, surengti Atvirų durų dieną. Tą dieną be specialaus išankstinio susitarimo žmonės turėjo puikią galimybę iš arčiau pažvelgti į brolių ir seserų vienuolių gyvenimo realybę, pabendrauti su jais, kartu pasimelsti, susipažinti su jų veiklos barais.

Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų seseris aplankė apie 10 žmonių. Svečiai buvo įvairaus amžiaus, dauguma jų visai nepažįstami. Kadangi programa buvo

lą restauravo Vilniaus arkivyskupijos restauratorės: Dovilė Kokanauskaitė, Eglė Ševčenkienė ir Alma Valickienė (UAB „Restauracijos ir statybos trestas“), keletą kūrinių restauravo Rūta Kasiulytė (Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centras) ir Juozapas Blažiūnas (MB „Pirmas tau“). Lankytojais taip pat kviečiami dalyvauti muziejuje vykstančiuose edukaciniuose renginiuose. Parodoje eksponuojami 26 paveiksai. Paroda veiks iki rugsėjo 12 d. ir bus nuolat papildoma restauruotais kūrinių. -Vilnensis.lt-

Ekumeninis tradicinių giedojimų vakaras

Jau šeštus metus Klaipėdos etnokultūros centre, sekant Popiežiškosios kultūros tarybos *pagonių kiemo* pavyzdžiu, vyksta Tradicinių giedojimų vakarai. Saulėtą balandžio 25-osios vakarą miestelėnai ir svečiai rinkosi į vakarą „Velykinės giesmės: katalikai, stačiatikiai, liuteronai“. Vakare dalyvavo Klaipėdos stačiatikių bendruomenės kolektyvas „Večiora“ (vadovė M. Serebriakova) ir Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos liaudiškojo giedojimo kolektyvas (vadovas Vidmantas Budreckis).

Vakaro vedėjas kun. dr. Saulius Stumbra sveikindamas vakaro dalyvius sakė: „Lietuvoje švenčiamieji etnografinių regionų metai. Dažnai kalbant etnologijos, folkloro temomis gręžiamasi į istoriją. Šiandien mes žvelgiame į Klaipėdos kraštą, Mažąją Lietuvą – tik ne praeitin, bet į šiandieną – į didžiausių krikščionių bendruomenių Klaipėdoje velykines giesmes.“ Lietuvių liaudies giesmės, perėmusios dalį liaudiškų melodijų, skamba velykiniu prisikėlimo turiniu, atpasakodamos Šventojo Rašto žodžius ir įvykius, bei dažnai kartojamu džiaugsmingu Dievo garbinimo šūksniu „Alleliuja“ (lot. *alleluia* < hebr. *hallelūyāh*). Lietuvos liuteronams (Klaipėdos kraštas) didžiausią įtaką darė vokiškieji choralai. 1547 m. Martyno Mažvydo (apie 1510–1563 m.) *Katekizme* buvo 11 giesmių skyrelis. Mažvydo giesmynuose, šalia iš katalikų perimtų himnų ir giesmių, buvo ir pirmosios originalios, neverstos,

lietuviškos giesmės. Stačiatikių giedojimo tradicija kildinama net iš Jeruzalės ir Antikos giedojimo tradicijų. Liturginis giedojimas unikalus – nenaudojami jokie instrumentai, tik gyvas žmogaus balsas. Liaudies giesmėse pastebimi ir tautiniai, šalies liaudies dainų motyvai. Velykų laiku keliaudavo po namus liaudies giesmininkai (*volocėbniki*) giedodami Velykų liaudies giesmes. Katalikų liaudiškos bažnytinės giesmės, kaip ir bažnytinė poezija tautinėmis kalbomis apskritai, su retomis išimtimis iki pat XVI a. bažnyčios viduje atliekamos nebuvo. Bažnytinėmis giesmėmis prasidėjo ir lietuvių poezijos istorija. Lietuviškų katalikų giesmyių iki XVI a. parengta nebuvo, tačiau katalikų himnodiją be didesnių abejonių galima pradėti Mikalojaus Daukšos (1527/1538–1613 m.) *Katekizmu* (1595 m.), kuriame buvo išspausdintos dvi pirmosios katalikiškos giesmės lietuvių kalba, o XVII a. atsirado ir pirmasis katalikiškas giesmynas – Saliarono Slavočinskio *Giesmes tikieimuy katholicam pridiarancias* (1646 m.). Daugumos katalikiškų giesmių kilmė nevisiškai aiški. Pirmieji kūriniai buvo versti iš lotynų ir lenkų kalbų. -kss-

Pristatyta poezijos knyga

Gegužės 6 d. Maironio lietuvių literatūros muziejuje pristatyta nauja, jau trečia prel. Vytauto Stepono Vaičiūno poezijos knyga „Pažvelk Dievybei į akis“. Muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė įžanginiame žodyje pasidžiaugė, kad knygoje daug vilties, o jos ašį sudaro mintis „Esi mylimas Dievo“. Pristatydamas knygą jos redaktorius, poetas ir rašytojas Robertas Keturakis pabrėžė klasikinę, taupiai naudojamą poetinę raišką. Šiai kūrybai nagrinėti nepakanka literatūrologinių įžvalgų, R. Keturakis įžvelgė naują religinę poeziją kuriančių dvasininkų formuojamą srovę. Renginyje taip pat kalbėjo leidėjas Valdas Kubilius, eiles skaitė aktorius Egidijus Stancikas, knygos autorius papasakojo apie savo gyvenimą ir kūrybą. Daug metų ugdymo darbui atidavęs prof. habil. dr. Vytautą S. Vaičiūną pasveikino seminarijos klierikai. -kl-

skelbiama iš anksto, kai kurie pasirinko tam tikrą norimą laiką, pavyzdžiui, kai buvo dalijamasi apie bendruomenės misijų patirtį. „Buvo tikrai gražių akimirkų ir prie stalo, ir koplyčioje, ir dirbant sode. Viskas labai paprasta ir šeimyniška“, – sakė asumpcionistės. Seserys benediktinės kvietė žmones į talką, džiugiai vedžiojo po vienuolyną, žydintį kiemą, vaišino svečius gardžiais patiekalais. Nukryžiuotojo Kristaus seserys Atvirų durų dieną pasitiko „atviromis širdimis ir giedra nuotaika“. Keletas jas aplankiusiųjų buvo pažįstami, bet kitus seserys matė pirmą kartą. Apžiūrėję vienuolyną visi kartu meldėsi rožinį, suklypo adoruodami Švenčiausiąjį Sakramentą. „Rožinis ir pusvalandžio adoracija labiausiai kalbėjo apie kiekvieno mūsų pašaukimo grožį ir bendrą tikslą“, – sakė sesės. Aušros Vartų ir Teresėlės bendruomenės namus aplankęs jaunimas domėjosi bendruomenės pašaukimu ir kaip juo gyvenama kasdienybėje. Seseris pradžiugino jų širdžių atvirumas ir troškimas pažinti pašvęstojo gyvenimo dovaną Bažnyčiai. Įdomu tai, kad žmonės mielai rinkosi tas vietas, kurios paprastai būna prieinamos ištiesus metus. Seserys kazimierietės šmaikštavo, jog Atvirų durų diena Pažaislio vienuolyne buvo panaši į visus kitus metų šeštadienius, nes uždarytų durų dienos čia būna tik pirmadieniais. Kaip visuomet, čia rinkosi piligrimai, turistai, talkininkai, rekolektantai, jaunos šeimos ir žmonės, ieškantys dvasinio seserų palydėjimo. Kretingos vienuoliai džiaugėsi svečiais iš Panevėžio bei Klaipėdos. Daugiausia žmonių lankėsi didesnių miestų žinomesnėse bendruomenėse. Tačiau netrūko ir tokių, kurie, anot brolio Mišelio iš Tiberiados bendruomenės, rado kelią ir į Baltriškes. Palendrių broliai benediktinai taip pat džiaugėsi būriu lankytojų.

-svv-

Viešnage nunciatūroje

Balandžio 21 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos bendruomenė svečiavosi Apaštališkojoje nunciatūroje, kur ją priėmė nuncijus arkivyskupas Pedro Lopez Quintana. Arkivyskupas trumpai supažindino su nunciatūra: pakvietė aplankyti Švenčiausiąjį Sakramentą ir kartu aprodė nunciatūros koplyčią, įrengtą dar pirmojo nuncijaus Lietuvai Justo Mullor Garcia, atkreipė dėmesį į nunciatūros kiemelyje stovintį kryžių, kuriame simboliškai pavaizduotas trijų Pabaltijo respublikų paaukojimas Mergelei Marijai, taip pat trumpai papasakojo apie nunciatūros pastato naudojimą įvairiems diplomatiniais susitikimams.

Pagrindinė susitikimo dalis buvo Šv. Tėvo pasiuntinio konferencija klierikams. Ją jis pradėjo teigdamas, kad seminarija yra vyskupijos širdis ir jos ateitis. Ganytojas sakė, kad pašaukimas yra kaip mūsų širdyse paslėptas lobis, kurį atrasti mums padeda kiti žmonės, savo ruožtu mes, atradę jį, esame įpareigoti dalytis juo su kitais. Anot ganytojo, kunigo laimė kyla iš asmeninio kvietimo būti su Jėzumi. Kunigo pašaukimas nėra profesija, tai ne išorinis Jėzaus darytų darbų pratęsimas, bet gyvenimas tuo, kuo gyvena Viešpats. Nuncijus pabrėžė ontologinį kunigystės aspektą, t. y. kunigas yra kunigas visa savo būtimi, o ne tik prie altoriaus ir teikdamas sakramentus.

Atsakydamas į klierikų klausimus, nuncijus pasidalijo savo pašaukimo istorija ir savo seminarijos patirtimi, o užbaigdamas konferenciją suteikė visiems apaštališkąjį palaiminimą. Pakviesti vakarienės seminaristai gyvai bendravo su nuncijumi bei nunciatūroje dirbančiais kunigais.

-ja-

Palaimintojo Mykolo Giedraičio diena

Gegužės 4 d. Kaišiadorių vyskupijos Videniškių parapijos bažnyčioje buvo paminėtos palaimintojo Mykolo Giedraičio mirties 530-osios metinės – gimimo dangui diena.

Videniškių bažnyčioje pamaldoms vadovavo Kaišiadorių vyskupijos generalvikaras mons. teol. dr. Algirdas Jurevičius ir Videniškių parapiją aptarnaujantis Molėtų dekanas ir klebonas mons. Kęstutis Kazlauskas, dalyvavo dekanato ir kiti kunigai, taip pat kunigaikščių Giedraičių giminės atstovė Rosy Giedroyc iš Anglijos ir Karalienės Jadvygos ordino vienuolės – seserys, puoselėjančios palaimintojo Mykolo dvasingumą, iš Krokuvos.

Po pamaldų duris atvėrė Atgailos kanauninkų vienuolynas, kuriam priklausė ir palaimintasis Mykolas. Vienuolyno pastato, statyto XVII a., atidarymo ceremonijoje dalyvavo palaimintojo Mykolo Giedraičio gyvenimo istorijos tyrinėtojai – prof. Aldona Prašmantaitė, prof. Laima Šinkūnaitė, dr. Darius Baronas, dr. Asta Giniūnienė, istorikė Arimeta Vojevodskaitė, taip pat Videniškių apylinkes tyrinėjęs archeologas prof. Albinas Kuncevičius, LR Seimo nariai – Petras Čimbaras ir Valentinas Stundys, Molėtų rajono meras Stasys Žvinys, kiti garbūs asmenys, vietos bendruomenė.

Videniškių vienuolyne gyveno ir kūrė iškiliausia lietuvių baroko asmenybė XVIII a., senosios lietuvių raštijos paminklo „Broma atverta ing viečnastj“ (1753 m.) autorius Mykolas Olševskis. Tuo laiku vienuolyne buvo gausi biblioteka – apie 400 veikalų. Šiuo metu vienuolyne įveiklinamas amatų centras vykdant LEADER projektą „Vienuolyno amatų kūrimas“. Videniškių Atgailos kanauninkų vienuolyno ansamblis – nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektas, labai retas renesanso ir baroko sandūros pavyzdys. Jame veiks Molėtų krašto muziejaus padalinys – Vienuolyno muziejus.

XV a. gyvenęs Mykolas Giedraitis palaimintuoju pradėtas tituluoti dar XVII a. pradžioje. Iki XV a. šventu gyvenimu pagarsėję asmenys galėjo būti vadinami palaimintaisiais. Popiežius Urbonas VIII pertvarkė beatifikacijos procesą, pagal kurį oficialus pripažinimas palaimintuoju rezervuotas Apaštalų Sostui. Taip nuo XVII a. pr. į beatifikaciją imta žiūrėti kaip į pirmąjį skelbimo šventuoju etapą. Remiantis nauja tvarka Mykolo Giedraičio beatifikacijos klausimas tuomet taip ir liko neišspręstas. Tad Mykolas Giedraitis, remiantis sena tradicija, vadinamas palaimintuoju.

Krokuvos arkivyskupija 1991 m. sudarė istorikų komisiją ir atgaivino Mykolo Giedraičio beatifikacijos procesą, kuris 1998 m. balandžio 24 d. arkivyskupijos lygmeniu buvo iškilmingai baigtas, o visa proceso medžiaga išsiųsta į Šventųjų skelbimo kongregaciją Vatikane. Lietuvos vyskupai taip pat remia Mykolo Giedraičio beatifikacijos procesą ir tikisi, kad jo beatifikacija pagelbės Lietuvos tikintiesiems ieškoti dvasinio gyvenimo gelmės, pažadins pašaukimų pašvęstajam gyvenimui ir paskatins siekti šventumo.

-KŠ-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

LVK generalinis sekretoriatas / kun. Kęstutis Smilgevičius
Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Žydrūnas Kulpys
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 670 egz.

ISSN 1392-6098